THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לְמרחב

יום ד', ו' בכסלו תשל"ה, 20 בנובמבר 1974 • גליון 15141

היום 10 עמודים • המחיר 1.05 ל"י

קרא ב"דבר":

- פצועים מספרים / עמוס כרמלי
- שינוי בהלכי הרוח של הערבים / דני רובינשטיין
- ללמד עם ישראל הסכן / אברהם קושניר
- צפוי לחץ אמריקאי / ג'וזף אולסופ
- שנה למות בן גוריון
- המעבר מברה"מ לישראל / מרים גורן
- עכשיו / עמ' 7
- מדריך לבידור, ביקורת ספר וקולנוע / עמ' 9

מזג האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 9—15, מעלדות, השומרון 10—16, הגולן 12—30, תל־אביב 12—20, נהריה 8—14, לוד 10—22, צפת 8—14, יריחו 13—25, חיפה 14—20, עזה 12—21, טבריה 12—24, באר־שבע 9—21, נצרת 10—18, אילת 12—26, עפולה 10—21, מפרץ־שלמה 16—25.

מסחרית שהיא גם משפחתית

FIAT 238

ארבעה נהרגו בהתקפה בבית־שאן; צה"ל חיסל בהסתערות 3 המחבלים

20 מדיירי הבית נפצעו, רובם בקפיצה מהקומות; עקבות המחבלים הובילו מזרחה; ברשות המחבלים נמצאו תעודות ירדניות; התכוונו לתפוס בני־ערובה ולדרוש שחרור 14 מחבלים

אחות בית החולים בעפולה מטפלת בגילה ביבאס בת 12, שהוריה נהרגו בהתקפה.

מאת יונה שמשי, כתבנו הצבאי של "דבר"

שתי נשים ושני גברים, תושבי בית־שאן, נהרגו אתמול בהתקפה של חוליה בת שלושה מחבלים, שחדרה לבית בקצה הדרומי־מזרחי של העיירה והתבצרה בדירה בקומה שניה. שלושה המחבלים נהרגו בעת פריצת כוח מיחידה מעולה של צה"ל לתוך הדירה. לכוח הפורץ לא היו נפגעים.

ההרוגים הם: הזוג זוהרה ויהודה ביבאס, בני 50, מזל אדרי, בת 40, וז'אן פייר אלימי, בן 42, כולם תושבי בית־שאן. קרבנות הרצח יובאו היום לקבורות.

עשרים איש, ביניהם ילדים ונערים, נפצעו. רוב הפציעות היו בעת קפיצה מקירות עליונות של הבית בו התבצרו המחבלים. כמה מהפצועים נפגעו בירויות וברסיסי רימונים של המחבלים, שחדרו לדירת משפחת ביבאס בקומה השניה של בית בן שלוש קומות על עמודים.

המחבלים חדרו מירדן

חקירת גורמי הבטחון העלתה, כי שלושה המחבלים חדרו מירדן, במקום המרוחק כמה ק"מ מבית־שאן. בתוך שטח ישראל אותר מקום בו רבצו המחבלים במספר שעות לפני שפרצו לבית. במקום רבצם נמצאו שרידים של קופסאות שימורים, סיגריות ירדניות ומטפחת.

ליד גופות המחבלים נמצאו רובים, מטעני חבלה, נשק אישי, גרזנים לפריצת דלתות, רמקול וכרוז כתוב בעברית ובו דרישה לשחרר 14 עצורים ובראשם הארכיהגמון קאפוצ'י, וכן תעודות זהות ירדניות, כנראה מזוייפות.

להחליף העצורים בדמשק

בהתאם לכתוב בכרוז היה על ישראל לשחרר את 14 העצורים ולהטיס אותם עם המחבלים לדמשק, תמורת שחרור בני־ערובה, אותם התכוונו המחבלים לתפוס. המשא־ומתן עמם אמור היה להתנהל באמצעות שגרירי אוסטריה וצרפת בישראל.

המחבלים חדרו לבית מספר 1756 בשדרות סירת־צבי שבשכונת אליהו, שבקצה הדרומי־מזרחי של בית־שאן סמוך לשעה חמש בבוקר. מיד עם כניסתם לאחד הבתים הקיצוניים, הגובל עם כביש המוביל דרומה לבקעת הירדן ולשדות שבפאתי העיירה, ניסו המחבלים לחדור לדירות שבקומות א' וב' של הבית. כשהדבר לא עלה בידם, ירו צרורות לעבר הדלתות ועלו במדרגות — עד שפרצו לדירת משפחת ביבאס. ככל הנראה הם הרגו מיד את בני הזוג ביבאס. שלושה ילדי המשפחה הצליחו לקפוץ מחלונות הדירה ונפצעו.

דיירים מדירות עליונות באותו בית קפצו אף הם מהמרפסות ומהחלונות, כששני מחבלים יורים וזורקים רימונים לכל עבר.

מזל אדרי, שבאה כבכל יום לקרוא לחברתה ללכת לעבודה וז'אן פייר אלימי, שחש למקום כדי לעזור בחילוץ אנשים מהבית, נהרגו באש המחבלים שנורתה לעברם מדירת משפחת ביבאס.

היחידה המעולה פעלה במהירות

כוחות הבטחון, בהם אנשי משטרה, משמר הגבול וחיילי צה"ל, הגיעו למקום תוך זמן קצר, לאחר שהתקבלה ידיעה בדבר חדירת החוליה לבית בשדרות סירת־צבי. כעבור כשעה הגיעו למקום גם אנשי היחידה המעולה, שביצעה את הפריצה לדירת ביבאס וחיסלה במהירות את שלושת המחבלים. מיד בהגיע אנשי הכוח הפורץ למקום, נעשו הסידורים לפריצה אל הדירה. אנשי הכוח נעזרו בשני תושבים מקומיים שהכירו את הבית וכניסותיו.

כך בוצעה הפעולה: המחבלים רותקו באש מקלעים שנורתה עליהם מבחוץ. במקביל פרצו מספר חיילים אל הבית ועלו לקומה בה התבצרו המחבלים. לאחר השלכת רימון נשמעה מתוך הדירה קריאה של המחבלים, כי ברצונם להיכנע והאש הופסקה. אך מיד חידשו המחבלים את האש ואז שוב הושלכו רימונים לתוך הדירה ובהסתערות נעשתה הפריצה. שלושת המחבלים נהרגו במטח הראשון.

הכוח הפורץ פינה את הדירה לאחר השלמת הטיהור. אנשי המשטרה וחיילי צה"ל אחרים שהיו במקום אותה שעה, עסקו בבדיקת מטעני החבלה בבבואות הבית. תוך כדי כך פרצו צעירים זועמים מתושבי בית־שאן לדירת משפחת ביבאס. כל הריהוט בה נהרס כליל, החלו וזרקו דרך החלון את גופות המחבלים. אותה שעה המתינו למטה צעירים אחרים, שניסו להעלות באש את גופות המחבלים. הגופות הוצלו על־ידי מכבי־אש לפני שנשרפו והועברו לבדיקה. בתוך ההמהומה שקמה במקום הועלתה תחילה הסברה, כי חוליית המחבלים מנתה ארבעה אנשים, אולם מאוחר יותר התברר, כי אחת הגופות היא של יהודה ביבאס שנחשב למחבל. טעות זאת נבעה מכך שהפצועים דיווחו, כי יהודה הועבר פצוע לבית חולים.

יריב: המטה הסיר מסיכה מערפאת

"התקפת הרצח של המחבלים בבית־שאן סייעה להסיר את המסכה מעל פניו של ערפאת יותר מהר משחשבנו. החלטתנו נחרצה להמשיך לרדוף את המחבלים בכל אשר תשיגם ידינו, אם בתוך גבולותינו או מעבר להם, ונכה בהם בכל המהירות" — דברים אלה אמר שר ההסברה, אהרון יריב, במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בבית אגרון בירושלים.

דובר צה"ל, תת־אלוף דב שיאון מסר במסיבה, כי נתגלו עקבותיהם של המחבלים שחדרו לבית־שאן, ואשר באו ממזרח. טרם נקבע סופית אם הם חצו את נהר הירדן מתוך שטח ירדן, אולם על בגדיהם נמצאו תעודות זהות ירדניות.

השר יריב וכן תא"ל שיאון הכחישו בכל תוקף את טענת רדיו דמשק, כי התקפת המחבלים בוצעה נגד "בסיס צבאי מודיעיני". יריב ציין, כי בבית־שאן אין כל בסיס צבאי מודיעיני וכי זוהי עיירת עולים, שאפשר להגדירם כפליטים יהודים מארצות ערב. תא"ל שיאון כינה את שידור דמשק כ"שיא של דמיון".

יריב אמר, כי "הוכח קבל עולם, שפלה הזית שמחזיק ערפאת אינו אלא חנית מגואלת בדם, המכוונת ישר אל לבה של מדינת ישראל".

יריב אמר, כי ממשלת ישראל תפנה אל ממשלות שהיא מקיימת עמהן קשרים דיפלומטיים ותעמיד אותן על המשמעות האמיתית של כוונת ערפאת וחבריו, נוכח ההתקפה בבית־שאן. (ע)

יריב הוסיף, בשם הממשלה, כי "גם אם אפשר להבין לרגשות כעס וזעם, יגון וכאב, הרי אין להתייחס בסלחנות להתנהגות כגון זו. אפילו אם קיימת החלטה לפעול נגד המחבלים בכל החומרה, הממשלה דוחה את ההתנהגות שהביאה לשריפת גופת המחבל ההרוג". אמר יריב. הוא הדגיש, כי התקפת המחבלים בבית־שאן אסור לה שתשפיע על היחסים הקיימים בין היהודים והערבים, הן בתוך תחומי המדינה והן בשטחים.

קהל נרגש מתגודד לפני הבית בשדרות סירת־צבי בבית שאן, שבקומתו השלישית בוצעה התקפת המחבלים. סביב לחלון עקבות כדורים והאש שבה ריתקו כוחות־הבטחון את המחבלים לחדר בעת ההסתערות.

תצלומים אלה שפורסמו אמש על־ידי "החזית העממית הדמוקרטית לשחרור פלשתינה" מראים שניים מרוצחי בית שאן. מימין: עלי אברדועאי משמאל: "קפטן" מר חמד אברדאיה.

צילום רדיו של "אסוציאייטד פרס"

סיסקו הביע גישה חיובית להכרת ארה"ב באש"ף

"אנו רואים באש"ף ארגון כולל של הפלשתינאים"

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — **בראיון המיועד לשידורי ההסברה של ארה"ב במזרח התיכון גילה סגן שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו גישה חיובית כלפי הכרה אמריקאית באש"ף.**

סיסקו אמר: "אנו רואים באש"ף ארגון כולל של הפלשתינאים. אנו מאמינים גם, שכדי להגיע לשלום בר־קיימא כלשהו, יש לקחת בחשבון את האינטרסים הלגיטימיים של הפלשתינאים".

בתשובה על שאלה לגבי הופעת ערפאת באו"ם אמר סיסקו, שההופעה "מייצגת תמיכה רחבה באש"ף ובערפאת".

"הצעת ערפאת — פירושה חיסול ישראל"

יחד עם זאת הדגיש סיסקו, שאין שינוי במדיניות ארה"ב כלפי ישראל ואמר, שתוכן נאום ערפאת לא פתח פתח להתקדמות לשלום. סיסקו קבע, שהצעת ערפאת להקמת מדינה "חילונית" בפלשתינה — משמעותה חיסול מדינת ישראל.

פקידים במשרד החוץ האמריקאי אמרו אתמול בתשובה לשאלה על דברי סיסקו, שלפרש אותם בתמיכה בהכרה באש"ף — פירושו להוציא אותם מהקשרם.

חוסיין יצא מהתמונה

סיסקו אמר עוד, שנראה שהמלך חוסיין יצא עתה סופית מהתמונה. יש עדיין סיכוי קלוש, שבנקודה בכריתת הסדר ידבר המלך למען הגדה המערבית, אבל כעת עסוק חוסיין בגדה המזרחית בלבד. סיסקו הוסיף, כי נוכח סירוב ישראל לבוא לדבר עם אש"ף הוא סבור שיש סבירות נמוכה לפתיחת שיחות על הגדה המערבית בטווח הקצר.

סיסקו סירב להשיב לשאלה אם לחצה ארה"ב על ישראל לחזור בה מצעדים צבאיים כלפי סוריה. עם זאת אמר, שהממשל הדגיש באוזני כל הצדדים באזור את הסכנות של עליית המתיחות.

שגרירות ישראל קיבלה אמש, לפי בקשתה, את הטקסט המלא של דברי סיסקו וייתכן שתבקש במשרד החוץ האמריקאי הבהרות על החלק הנוגע לאש"ף.

יוגשו שתי הצעות לסיכום הדיון הפלשתינאי בעצרת

מרכז או"ם, (יופ"ע, עיר ו־ע"ין). — **נציגי מדינות ערב משלימים את ניסוח שתי הצעות־ההחלטה, שיוגשו לעצרת הכללית לסיכום הדיון על הבעיה הפלשתינאית.**

נציגי 55 מדינות מצפים עדיין לקבלת רשות הדיבור בדיון, בו השתתפו עד כה נציגי 29 ארצות. הדיון יסתיים מחר, אולם כבר עתה ברור, כי לכל הצעת־החלטה שיגישו מדינות ערב מובטח רוב גדול.

נציג מצרים עומד להגיש את הצעת־ההחלטה העיקרית ובה שמונה סעיפים (שפורסמה ב"דבר" באתמול). היא קוראת להבטחת זכות הפלשתינאים להגדרה עצמית ולעצמאות מדינית ולשובם של הפליטים הפלשתינאים, שנודדו מישראל מאז 1947. הצעת ההחלטה קוראת לחברות או"ם לתמוך בזכות הפלשתינאים להשיג את המגיע להם, בכל האמצעים שלרשותם, בהתאם לעקרונות מגילת האו"ם.

הצעת־ההחלטה שניה קוראת להעניק ל"ארגון לשחרור פלסטין" מעמד של משקיף באו"ם והזכות להשתתף בדיוני מוסדות או"ם וכל סוכנויותיו.

אף כי בהצעת־ההחלטה מוזכר (המשך בעמוד 2, טור 1)

היום: מימטרים

מימטרים פזורים יוסיפו לרדת בצפון הארץ ובמרכזה ויתכנו סופות רעמים יחידות. בנגב ובבקעה יהיה מזג האוויר מעונן חלקית.

גורמי אש"ף נטלו על עצמם האחריות להתקפה

מאת אהוד יערי, סופר "דבר" לענייני ערביים

תוך פירסום גירסה מעוותת ובדויה של אירועי בית־שאן, נטלו על עצמם אתמול גורמי אש"ף את האחריות להתקפה והמטירו עליה שפע של שבחים ואילו "החזית הדמוקרטית" של נאיף חוואתמה איימה בפה מלא, כי "מבצע זה לא יהיה האחרון".

כפי שהתברר זה מכבר, מנוהל מסע־הטרור הנוכחי על ידי הנהגת אש"ף ויאסר ערפאת בראשה — בעוד שדווקא מתנגדי ערפאת הקיצוניים, כגון אנשי "החזית העממית" של ד"ר ג'ורג' חבש חדלו מהתקפות טרור.

בחסות "פתח"

"החזית הדמוקרטית" פועלת בתחום הצבאי, בחסות ה"פתח" ובעזרתו. וכך, למשל, סיפרו שני המחבלים שנתפסו בספטמבר ליד רמת מגשימים, לאחר חיסול ששת חבריהם, כי אומנו בהשגחת אנשי "פתח", אף כי פעלו בשם "הדמוקרטית".

הטבח במעלות

בין ההתקפות הקודמות של "הדמוקרטית", מאז ביצעו אנשיו של חוואתמה את הטבח במעלות ב־15 במאי: שיגור החוליה ששנים מאנשיה נלכדו בגבול הלבנון ב־3 בספטמבר; שיגור חוליה להר דב שאחד מאנשיה נהרג, וכן שיגור החוליה, שעקבותיה נתגלו בגבול הצפון ב־12 באוקטובר ואבדו אחר כך.

חוואתמה חזר ממוסקווה

ימים ספורים לפני ששלח את אנשיו לבית שאן חזר חוואתמה ממוסקווה, שם קיים שיחות בלוויית אחדים מצמרתו. חוואתמה הכשיר את הקרקע לביקורו של ערפאת בברה"מ תוך החודש הקרוב. השניים מקיימים ביניהם ברית הדדית זה שנים אחדות והוקשים קו פוליטי זהה, אם כי חוואתמה צובע את עמדותיו במונחים מרכסיסטיים־לניניסטיים.

החל בשעות הבוקר המוקדמות נתנו אמצעי־התעמולה הרשמיים של אש"ף גיבוי מלא לפעולה של "החוליה ע"ש סקר עבד־אל־עזיז" ואחר כך החלה "הדמוקרטית" להפיץ מספקדתה בדמשק סידרה של גילויי־דעת לעתונות ובהן תיאור דמיוני ומסולף של מהלך האירועים בבית־שאן.

"אופי אנושי"

לפי גירסת המחבלים, היתה זו פעולה בעלת "אופי אנושי". המחבלים "עשו הכל" להגנת "בני הערובה" שלקחו — עד לפריצת חיילי צה"ל לבניין. הבניין עצמו תואר כ"מבצר של משפחות קציני מודיעין ישראליים". כן נמסר בהודעות סיפור מפורט כיצד שיחררו, כביכול, המחבלים ילדים מבני הערובה ובידם אגרות לשגרירי צרפת ורומניה שבהן נכתבו שמות 14 המחבלים שישראל נדרשת לשחררם. בין ה־14: הבישוף קאפוצ'י, עומר קאסם ("החזית העממית"), וויליאם נסאר ("פתח") וכמה מחבלות, כגון פטמה ברנאוי, מרים שחשיר ורג'אישה עודה. כן תבעו לקבור בירדן שלדים 11 מחבלים שנהרגו השנה בצפון.

"פוצצו עצמם"

בשולי הסיפור הדמיוני על מהלך הפעולה באה הטענה, כי עם פריצת חיילי צה"ל, התפתח קרב של 30 דקות, שבסופו פוצצו המחבלים את הבניין כולו והתאבדו.

כל מדינות ערב ציטטו בהבלטה את דיווחי המחבלים על אירועי בית שאן, אך רדיו דמשק לבדו הקדיש גם שיחות פרשנות נלהבת לעניין זה. ירדן נמנעה מכל תגובה על הידיעה, כי ארבעת המחבלים עברו דרך אדמתה.

וואשינגטון הביעה צערה

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — משרד החוץ האמריקאי הביע אמש את צערו על פעולת הרצח בבית שאן.

"שוב נוכחנו במאורע טראגי של התקפת טרור על אזרחים חפים־מפשע" — אמר דובר משרד החוץ. "אנו רוצים לבטא את הזדעזעותנו מרצח חסר הגיון זה".

פרס בכנסת: המאבק ינוהל ללא כניעות

מאת סופר "דבר"

בהודעה לכנסת על ההתקפה בבית־שאן אמר אתמול שר הבטחון ש. פרס, כי אין מאבק ללא קרבנות, אך ישראל תנהל מאבק ללא כניעות. "צה"ל יהלום במחבלים בכל הדרך, עד שיוכרע האחרון בהם" — אמר שר הבטחון.

השר הביע הוקרה עמוקה לתושבי בית־שאן, שעמדו במבחן הקשה והמשיכו לבנות את עירם.

שר הבטחון תיאר את השתלשלות המאורעות בבית־שאן ואת הפריצה של חיילי צה"ל. בעולם, אמר, החלו להבדיל בין אנשי חוואתמה לבין ערפאת. פרס הזכיר, שאך לפני ימים מעטים נתפסו שני מחבלים מארגונו של ערפאת שהתכוונו לפגוע בעשרה מקומות. "הרצח הוא אותו רצח, השיטה היא אותה השיטה", אמר.

עוד אמר שר הבטחון, כי רוצחי בית־שאן השתייכו לארגון שביצע את הרצח במעלות, אך בין שני הארגונים נתקבל ראש אש"ף באו"ם במחיאות כפיים. ישראל, אמר השר, לא תתרשם ממחיאות הכפיים. ישראל זוכרת את הנאצים שחשב כי יערער את עם ישראל ע"י רצח ילדים. המופתי הביא אסון לעמו וכלה בגולה אכול ספקות.

הממשלה, אמר שר הבטחון, נכונה למו"מ עם גורמים אחראיים אך היא לא תושפע מירויות.

פרס הוסיף, כי ליד הבית שהיה במצור בבית־שאן התאספו משוחררי צה"ל. לאחדים היה נשק, לאחרים יהיה נשק, והם יהיו כשרים להגן על ישובם. בסוף דבריו סיכם שר הבטחון ברכת תודה לחיילי צה"ל, הביע את השתתפותו באבלן של משפחות הקרבנות ואיחל לפצועים החלמה מהירה.

ביקורת חריפה על השידורים מבית־שאן

בישיבת סיעת המערך בכנסת אמש נמתחה ביקורת חריפה על צורת הסיקור של "קול ישראל" ו"גלי צה"ל" במאורעות בית־שאן. ח"כ מרדכי בן־פורת קבל על חוסר אחריות וחוסר פרופורציה בדיווחים. חברת הכנסת חייקה גרוסמן (המשך בעמ' 2, טור 8)

נציגי ההסת', האוצר והמעסיקים ידונו מחר בעסקת־חבילה

ושצ'ינא לוועדי עובדים: תשובת המעסיקים אינה סופית

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

דיון ברוב מבור בדבר הסדר "עיסקת חבילה" לשנת 1975, יתקיים מחר בלשכת שר האוצר בת"א.

בפגישה זו ישתתפו שר האוצר יהושע רבינוביץ, שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, יו"ר המועצה לאיגוד מקצועי אוריאל אבינועם, נשיא התאחדות התעשיינים מרק מושביץ ויו"ר רשות העבודה של ההתאחדות דב יצקר ברבין.

סדר היום של פגישה זו כולל שלושה סעיפים: חידושם של הסכמי השכר למשך שנה ללא שינויים וללא סייגים; "עיקור" תוספת היוקר מההתייקרויות הנובעות מהפיחות; להקדים את תשלום תוספת היוקר של ינואר לדצמבר.

העמדה המתגבשת בקרב התעשיינים היא, להתנגד בתוקף לתשלום תוספת יוקר חדשה בינואר. לטענתם, ההתייקרויות הנובעות מהפיחות הביאו לגידול ניכר בהוצאות הייצור. תשלום תוספת יוקר נוספת תסכן קיום מפעלים ותביא לפיטורי עובדים. עם זאת, הבהירו התעשיינים, כי ינהגו לפי מדיניות הממשלה, אשר תשא באחריות לתוצאות.

סופר "דבר" לענייני עבודה היום לוי יצחק כותב:

בישיבה של כ־80 נציגים של ועדי מפעלים בגוש דן נפגשה אתמול בבית הועד הפועל של ההסתדרות עם חבר הועדה המרכזית י. ושצ'ינא.

נציגי הוועדים מ"אלקו", "אבקה"־"אספא", "ארגוד", "לבידים"־פית, בית חולים "דונולו", "חבת־חוהן וצוד) ביקשו הבהרות על מדיניות ההסתדרות בשורה של נושאים שעוררה התכנית הכלכלית של הממשלה.

תשובת התעשיינים אינה סופית

בדברי תשובתו לשאלות נציגי הוועדים הסביר י. ושצ'ינא: בעניין תוספת היוקר, ההסתדרות עומדת על התביעה לתשלום תוספת יוקר מלאה כמשתמע מן ההתייקרויות. לנוכח עמדת התעשיינים שדחו את התביעה לתשלום מקדמה על חשבון תוספת היוקר דרשו נציגי הוועדים נקיטת אמצעים. ושצ'ינא השיב, כי תשובתם של התעשיינים אינה סופית ובימים הקרובים יתקיים דיון משותף בין נציגי ההסתדרות הממשלה והמעסיקים בנושא זה.

בהסתדרות — הוסיף ושצ'ינא — מתגבשת דעה, כי יש להקדים את התשלום. ויתכן שתוך 10 ימים אפשר יהיה לדעת את תוצאות הברים.

אשר לתביעת העובדים להחליט מיד, כי אם התעשיינים יעמדו בסירובם לשלם מקדמה תוכרז שביתה, השיב ושצ'ינא, כי בעבר היו מקרים שהתעשיינים לא הסכימו לחתום על הסכם תוספת היוקר ובכל זאת היא הוצגה ללא (המשך בעמ' 2, טור 8)

דוד בן־גוריון
מזכרת לדורות הבאים

אלבום היסטורי מפואר, 24 דפים — הביאוגרפיה של דוד בן־גוריון, המנהיג אשר הצעיד את העם היהודי המדינה לקוממיות.

* צילומים נפלאים — בצבעים ובשחור לבן.
* 2 תקליטים ארוכי נגן המכילים נאומים המקוריים וכן הכרזת המדינה המקורית.

— הוצאה בכל בית יהודי
— מתנה נאה לבר־מצוה

את האלבום והתקליטים ניתן לרכוש במשרדי הוצאת "מסדה" המלך ג'ורג' 24 ת"א טל. 238106 או באמצעות הדואר.

אנא שלחו לי עותק אחד של אלבום "דוד בן־גוריון". במחיר הישן —.40 ל"י.
רצ"ב צ'ק / המחאת דואר בסך 40 ל"י לפקודת הוצאה "מסדה" ת.ד. 23107 ת"א.
שמי .... כתובתי ....

ממשלת ישראל
אבלה
על מות אנשי בית שאן

מזל אדרי
ז'אן־פייר אלימי
זוהרה ביבס
יהודה ביבס

חללי מעשי הרצח של המחבלים המרצחים

לח' **אהרון אפרת**

השתתפותנו הכנה באבלך על מות אחיך

אליהו ז"ל

מרכז משען
ההנהלה והעובדים

هكذا من الأصل

סטודנטים שמאלניים מפגינים בטוקיו נגד ביקורו של נשיא ארה"ב, ג'ראלד פורד, ביפאן. צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

התפרעות התלמידים נמשכה במזרח ירושלים וערי הגדה

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

התפרעויות תלמידים בבתי־הספר בגדה המערבית ובמזרח־ירושלים נמשכו גם אתמול, אולם בהיקף קטן יותר וכמעט ללא תקריות אלימות. בסך הכל נעצרו אתמול כ־150 צעירים, כבה־ציתם בנות, תלמידות בית־הספר התיכון „אל־מאמוניה" במזרח־ירושלים.

הממשל הצבאי המשיך במדיניות של קפיצה וענישה מהירים ועד כה נדונו קרוב ל־70 תלמידים למעצר (עד 6 חודשים) וכ־150 לקנסות עד 1000 ל"י. בתי המשפט משתדלים שלא להטיל עונשי מאסר על בנות ולא על תלמידים מתחת לגיל 17.

הפגנות התלמידים לא הצליחו לגרום שיבושים רציניים בחיי המסחר והשירותים ברחוב הערבי וההפגנות נשארו — רובן ככולן — נחלת תלמידי בתי־הספר. יחד עם זאת הצליחו התלמידים הערבים לגרום לסגירת רוב החנויות במרכז העיר חברון (סמוך למערת המכפלה) ולשיתוק חיי המסחר ברובע המוצרי של העיר־העתיקה בירושלים.

הפרעות בלימודים ונסיונות להפגנות היו אתמול פעם נוספת ברמאללה ובבית־לחם ושימוש בכוח לפיזור הפגנה היה בעיירה אבו־דיס שסמוכה לירושלים. בחברון היתה הפגנה של כמה מאות תלמידות ותלמידים והרוחות בעיר סערו, כאשר הופצה שמועה כי תלמיד שנפצע בעת פיזור הפגנה לפני יומיים מת מפצעיו. משפחת התלמיד ביקרה אותו בבית־החולים „הדסה" בירושלים והוברר, כי מצבו איננו קשה.

בחלחול נמשך העוצר ברחובה הראשי של העיירה (כביש חברון—ירושלים) ובכל האיזור היו מספר מקרים של ידויי אבנים על מכוניות צבאיות ואף על רכב אזרחי.

התפרצויות של תלמידים היו אתמול גם בערים שלא לקחו בעבר חלק בהפגנות והן: קלקיליה, יריחו, ענבתא, בית־סחור ובכמה כפרים גדולים. ביריחו הסתלקו תלמידי ביה"ס „הישמי" לפרדס סמוך והשליכו משם אבנים על כוח של צה"ל ובענבתא ובית־סחור סוכלו נסיונות להפגנות ונעצרו כמה צעירים.

מזכ"ל ל"ע ימליץ לקרוא לממשלת חירום

מזכ"ל ל"ע יצחק ברקאי ימליץ למזכירות מפלגת ל"ע לפנות אל ראש הממשלה בהצעה לבחון אפשרות של צירוף הליכוד וגורמים נוספים לממשלה והפיכתה לממשלת חירום לאומית.

ברקאי הודיע על כך לפעילי המפלגה בעת סיורו בסניפי ל"ע בצפון הארץ. הוא ציין, כי כל עוד היה סיכוי לפתרון מדיני בגבול המזרחי ובנושא הפלסטינאי, הוא שלל צירוף „הליכוד", כדי לא לסגור אופציות מדיניות. אולם, לאחר ועידת רבאט והופעת ערפאת באו"ם, יהיה צירוף הליכוד תגובה הולמת.

קריאת אריק שרון

ח"כ אלוף (מיל.) אריאל שרון קרא לראש הממשלה יצחק רבין להבטיח אחדות לאומית מקיר לקיר של כל המפלגות הציוניות ולהקים ממשלת ליכוד לאומי כ־[illegible] דחוף ביותר.

ח"כ שרון אמר את דבריו כאשר היה אורח הנהגת הדור הצעיר של ארגון „בני ברית", במסגרת הוועידה העולמית של הארגון בתל־אביב.

תלמידי תיכון למען ממשלת ליכוד

בקריאה אל המפלגות הציוניות להקים ממשלה אחדות לאומית, חוץ מיתורים הדדיים, יצאו תלמידי שמיניות בכמה בתי־ספר תיכוניים בירושלים.

התלמידים שקיימו אתמול מסיבת עיתונאים בבית אגרון הודיעו כי הם פותחים במבצע ציבורי למען הקמת ממשלת ליכוד לאומית. הם הודיעו כי יארגנו הפגנה של תלמידי תיכון ליד משרד ראש הממשלה, אם תוך זמן סביר לא תוקם ממשלה כזאת.

התלמידים הציגו עצמם כבעלי [illegible] זה, שעליה חתמו כאלף תלמידי שמיניות העומדים להתגייס לצה"ל ובכוונתם להגישה לראש הממשלה.

בורר ההסתדרות קבע להעלות שכרם של 110 טכנאי רדיו וטלוויזיה

מאת מרדכי בכור, סופר „דבר" בירושלים

רחביה אופק, הפוסק ההסתדרותי בתביעת טכנאי והנדסאי רשות השידור, לעליה אוטומטית בדרגה (ההדירוג), קבע במסקנותיו שפורסמו אתמול, כי ההעברה האוטומטית מדרגה לדרגה יכולה להתבצע רק בדרגות הנמוכות במנגנון בהסכם הקיבוצי המיוחד. לפיכך לא ניתן לקבל את תביעות העובדים להדירוג, שיקיף את כלל 250 ההנדסאים והטכנאים של רשות השידור.

יחד עם זאת, בהתאם להסכמי העבודה, יש מקום להעלאתם בדרגה של 35 טכנאי והנדסאי טלוויזיה ו־75 עובדי רדיו בשלבים. חלקם מאפריל שנה זו והשאר באוקטובר 1974, ינואר ומארס 1975. לגבי 30 עובדי טלוויזיה בדרגות הבכירות, תחלט להשוואת את הפסיקה לחדש ימים.

אם תקבל הממשלה את מסקנות אופק, ייפתח השלב השני - פרי־בין ההנדסאים והטכנאים לבין רשות השידור, ביחס לתנאי העבודה החדשים — שידורים בטלוויזיה עד 11.30 בלילה ובשעות הבוקר של שבת, וברדיו בגלים בי רדי (השידורים לחו"ל) במשך כל הלילה.

כזכור, החליטו הטכנאים לפני כחצי שנה להפסיק את שידורי הטלוויזיה ב־10.30 בלילה ואת שידורי הרדיו באחת אחרי חצות, לאחר שתביעתם להדירוג, אותו קיבלו עתונאי הרשות — נדחתה.

ההסתדרות מינתה את חבר הנהלה לאיגוד מקצועי, רחביה אופק, לבורר בסכסוך. הממשלה הודיעה בפורסות, כי לא תקבל את מסקנות הפוסק. יחד עם זאת אמר בשעתו מקור בכיר ברשות השידור, כי נראה לו שקיים הסכם בין שר האוצר ומזכיר ההסתדרות לפיו תמצא הממשלה את הדרך לקבל את מסקנות הבורר ההסתדרותי.

יוגשו שתי הצעות

(המשך מעמוד 1)

רק „הארגון לשחרור פלסטין", ציינו חוגים דיפלומטיים, שאם תאושר ההחלטה היא תחול למעשה על כל תנועות השחרור. נציג מארגון המכונית על העולם השלישי אמר בשיחה פרטית, שאם תאושר הצעת־החלטה זו, נשאלת השאלה, אם או"ם יוסיף להתקיים עד סוף שנות ה־70.

בדיון הפלסטינאי אמר אתמול נציג דרום־תימן דאסקה, כי כל פתרון של הסכסוך המזרח־תיכוני חייב להיות מושתת על הכרה בעובדות. הוא קרא לשתף את אש"ף בוועידת ז'נווה בשעה שאש"ף הוא „הנציג הלגיטימי" של הפלסטינאים.

הנציג היספני שידואר סאיני קידם בברכה את השתתפות אש"ף בדיון על הבעיה הפלסטינאית. „יש לאפשר לפלסטינאים לבחור בין שיבה לבתיהם לבין קבלת פיצויים תמורת רכושם בהתאם להחלטות או"ם" — אמר נציג יספאן.

נציג איראן פ. הובידה אמר, כי איש אינו יכול להכחיש שלפלסטינאים נעשה עוול גדול וכי יש לפנות את השטחים הכבושים ולשים קץ למצב הלוחמה. הובידה האשים את ישראל, שאינה מקיימת את החלטות או"ם.

האמפרי: הגזמה בחשש ממלחמה

לונדון, (יופ"ע). — סנאטור יוברט האמפרי, שהגיע ללונדון משהו מביקור בישראל, אמר אתמול, כי יש משום הגזמה בדיעות, כי במזרח התיכון צפויה סכנה של מלחמה מיידית. „יש תחושה של מתיחות, אך לא במידה שתוארה" — אמר לעתונאים.

סנאטור האמפרי אמר, כי המצב אינו כה גרוע, כפי שנמסר בידיעות מן האזור. „אולם מי נביא שיחזה את העתיד?"

דבר
DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים)

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141. ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 231251-3. חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3—2—642111.

תקוע קורא ללבנון להתנער מאש"ף

מרכז או"ם, (עי"ן). — המשלחת הישראלית באו"ם קראה אמש ללבנון לנער את חוצנה מ„הארגון לשחרור פלסטין".

פניה זו כלולה בנאום שהגיש נציג ישראל יוסף תקוע למזכיר או"ם קורט ואלדהיים. תקוע עמד להשמיע נאום זה ב־14 בנובמבר. אך הדבר נבצר ממנו בגלל החלטת נשיא העצרת.

במיסמך הישראלי צוטטו דברי נשיא לבנון סוליימאן פראנג'יה, שאמר ב־4 במאי 1973 בהתייחסו לאש"ף: „לא נוכל להשלים עם צבא בתוכנו". תקוע קורא לנשיא לבנון לפעול, כפי שפעלה ירדן ולסלק את אש"ף.

נציג ישראל מציין, כי על ישראל לעשות ככל שביכולתה כדי למנוע התקרבות „כנופיית הארבאי־רים" לשטחה. „לכן אנו אומרים למדינות ערב ובייחוד ללבנון: אם אתם דואגים לבטחונכם, גרשו את אש"ף והבינו את שובו. אם באמת אתם רוצים להיענות לשאיפות ערביי פלסטינה, תנו להם לדבר בעצמם ולא באמצעות רוצחים. קיימת תקוה לשלום בגבולות, אך אין להשיג אותה, אם יכפו את אש"ף על הפלסטינאים" — נאמר במיסמך הישראלי.

ואלדהיים קורא להגביר המאמצים להסדר במזה"ת

מרכז או"ם, (עי"ר). — מזכיר או"ם קורט ואלדהיים קרא אתמול לכל הממשלות המעורבות בבעיה המזרח התיכונית להכפיל את מאמציהן למען התקדמות לקראת הסדר בדרך של מו"מ.

בהודעה מטעמו פנה מזכיר או"ם לממשלות, בבקשה שיפעלו פעולה עם או"ם ויתמכו במנגנון לשמירת השלום באזור.

כמה משקיפים רואים בקטע זה רמז לקשיים, שהתעוררו בקשר עם חידוש מנדט כוח או"ם בגולן. כפי שנמסר, תובעת ממשלת סוריה ויתורים מדיניים ונסיגה מסוימת של כוחות צה"ל, כתנאי להסכמתה להארכת מנדט זה.

אמצעי חיסכון הונהגו בכנסת

מאת סופר „דבר"

מכונית יו"ר הכנסת תושבת שני ימים בשבוע, נוסף לשבת, בו אין המכונית נוסעת כלל — על כך החליט יו"ר הכנסת, י. ישעיהו, במסגרת הקיצוצים בתקציב.

כן הוחלט, כי לא יאושר קיום אירועים וארוחות חגיגיות בשעות הערב מטעם גורם כלשהו במשכן הכנסת; יבוטל כליל התשלום לפקידים בימים בעד עבודה בשעות נוספות. לגבי עובדים אחרים ייקבע סידור עבודה, שיצמצם את הצורך בהעסקה בשעות נוספות. עבודה בשעות נוספות תורשה אך ורק במקרים הכרחיים, כגון ימי עבודה ארוך בימי ישיבות המליאה; נסיעות בין־עירוניות של עובדי הכנסת בענייני הכנסת, ישולמו לפי תעריף מוניות שירות. עניין התשלום הרגיל להחזקת רכב שירות, לפקידים נדרשים ייקבע על פי מה שיסוכם לגבי עובדי המדינה.

יוקטנו רכישות של ציוד או חמרים, פרט לחמרים או ציוד הדרושים לניהול שוטף של המשרד ותחזוקת הבית, ופרט לרכישות שעליהן כבר נחתמו חוזי רכישה. תבוטל תאורת הקישוט מסביב למשכן הכנסת, מלבד בלילות של ישיבות הכנסת.

בישיבת היושב־ראש והסגנים הביע יושב־ראש הכנסת מורת רוחו מן העובדה, שהאירועים שנקבעו לציון יום השנה הראשון למות דוד בן־גוריון ושעת עריכתם בשעה בבוקר, תופסים את שעות כינוסה הרגיל של הכנסת בימי רביעי. בשל כך ייבצר מחברי כנסת רבים, ובכללם יו"ר הכנסת, להשתתף באירועים וכן ייעדרו מישיבת הכנסת שרים וחברי כנסת שישתתפו באירועים.

ישיבת חבר נאמני הסוכנות בניו־יורק נדחית מסיבת קיצוצים

סופר „דבר" בירושלים מוסר: ממלא מקום יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצ'ין, הודיע אתמול בישיבת ההנהלה, כי לאחר מגעים ודיונים עם יו"ר ההנהלה פנחס ספיר ועם יו"ר חבר הנאמנים מקס פישר סוכם, כי מטעמי חסכון דוחים את ישיבת חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית (המונה 42 חברים), שנועדה להתקיים בראשית החודש הבא בניו־יורק.

כן הוחלט מאותם טעמים לדחות את ישיבת מליאת ההנהלה הציונית, שאף היא נועדה להתקיים בניו־יורק. הישיבות יתקיימו בארץ בעוד חודשיים.

פרס נפגש עם סילאסוואו

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

שר הבטחון שמעון פרס נפגש אתמול עם מפקד כוח החירום של האו"ם, גנראל אנסיו סילאסוואו. השיחה התקיימה לאחר שובו של מפקד כוח החירום משיחות בקאהיר והמשך לשיחה קודמת שקיים עמו שר הבטחון במוצאי שבת בגלל המתיחות שנוצרה בגבול הצפוני.

לסופר „דבר" נודע, כי מפקד כוח החירום יסע בימים הקרובים לדמשק ולאחר שישוב משם ייפגש שנית עם שר הבטחון. בשיחה אתמול נכחו גם הרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור וראש אג"ם האלוף הרצל שפיר.

חברת „קרייזלר", יצרנית המכוניות השלישית בגדלה בארה"ב, הודיעה שהיא תסגור זמנית את מפעלים נוספים שלה עד לפני סוף השנה ותקצץ את ייצור המכוניות ב־50,000.

אברהמוביץ': לא נוותר על אופציה לתוס"י

מאת שמעון פינס, סופר „דבר"

„לדעתי תהיה המדיניות המקצועית של ההסתדרות בתקופה הקרובה מודגשת ואני אומר זאת אף שעדיין לא היה דיון על המדיניות המקצועית בזמן הקרוב" — אמר יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי בוועד הפועל א. אברהמוביץ בישיבת המליאה של מועצת פועלי רמת־גן—גבעתיים בהשתתפות נציגי ועדי־העובדים.

בהמשך דבריו אמר אברהמוביץ', כי הוויכוח עם הממשלה נסב לא על תוספת־היוקר הצפויה בינואר, שתשולם — אלא על תוספת־היוקר הצפויה ביולי. „אינני רוצה להגיד, שנעמוד אז על מלוא תוספת־היוקר, אבל על האופציה לתבוע זאת אינני רוצה לוותר" — אמר אברהמוביץ'.

השבוע - דו"ח על היחסים בין סו"ב לרוזנבאום

מבקר ההסתדרות שלמה שמגר יגיש במשך השבוע דו"ח למזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל שיכלול את ממצאי החקירה על יחסי „סולל בונה" וחברותיו של ד"ר מיכאל רוזנבאום.

בדו"ח יעמוד המבקר על פרשת ההלוואות שקיבלה „סולל בונה" מהבנק והשטרות שהפקידה תמורתו.

ממצאי החקירה של מבקר ההסתדרות יובאו תחילה לפני ועדת המבקר שליד מבקר ההסתדרות. ועדה זו תצטרך להסיק מסקנות לאור הממצאים. [illegible] תדון בדו"ח עוד השבוע.

הפנטאגון מאשר

צרפתים הטיסו מירז'ים למצרים

ואשינגטון, (עי"ן). — טייסים צרפתיים הטיסו בימים אלה שלושה מטוסים מדגם „מיראז' 5" למצרים — אמרו בואשינגטון מקורות מקורבים לפנטגון.

שלושת המטוסים הם חלק מהזמנת 36 מטוסים שצרפת תספק למצרים ותמורתם תשלם סעודיה — מסר אותו מקור.

כן מסרו המקורות, כי קניית הנשק הצרפתי מאפשרת את שאיפתה של מצרים לבטל את תלותה המוחלטת בהספקה הצבאית הסובייטית. מאז אפריל השנה הגיעו למצרים רק שתי ספינות סובייטיות עם משלוחי נשק. לעומת זה — ציינו המקורות — נמשכת הספקת הנשק הסובייטית לסוריה בקצב מוגבר.

מאז חודש ינואר השנה סיפקה ברה"מ לסוריה 130 מטוסים ומסוקים, 320 טנקים, 110 משוריינים, 115 טילי קרקע־קרקע מסוג „פרוג 7" ו־30 טילים מדגם „סקאד", שהטווח שלהם הוא 250 ק"מ — מסרו המקורות.

משרד החוץ הסיני הכחיש את הידיעות, שאצל ראש הממשלה צ'ו אן לאי נתגלה סרטן הקיבה והוא עבר ניתוח.

הסנאט מעכב אישור חוק הסחר

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" באה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). ועדת הכספים של הסנאט החליטה אתמול לעכב את אישור חוק הסחר עד שיופיע לפניה שר החוץ הנרי קיסינג'ר.

ההופעה תתקיים ב־3 בדצמבר והדחיה באישור החוק מקשיחה את הסיכוי שהוא יאושר בקונגרס הנוכחי, המתפזר בסוף דצמבר.

אם לא יספיק הקונגרס לאשר את חוק הסחר, במילא לא יכובד ההסכם בין הבית הלבן לתומכי תיקון ג'קסון על הגברת העליה מברה"מ. הקונגרס החדש, כשייכנס לתפקידו בינואר, יצטרך לפתוח בכל ההליכים התיקיים מחדש.

גורמי העיכוב

אחת הסיבות להחלטת ועדת הכספים לעכב את אישור החוק ותיקון ג'קסון המצורף אליו, היא כעסם של כמה מחברי הוועדה, על שהיו „מחוץ לתמונה" בעת המאבק על התיקון. אחד מחברי הוועדה הוא ואלטר מונדיל ויריבו של ג'קסון בבחירות הבאות על המועמדות לנשיאות. אחר מחברי הוועדה הבכירים, סנאטור הארי בירד מווירג'יניה, מתנגד לכל הסכם שיתן הטבות כלכליות לסובייטים.

מצד שני נאבק חבר אחר בוועדה, סנאטור אברהם ריביקוף, בעד זירוז הדיון.

סנאטור הנרי ג'קסון עשה אתמול מאמצים לשכנע חברי ועדה לזרז את הדיון, אך לא הצליח בכך.

ג'קסון נפגש עם סילווה זלמנסון

אתמול נפגש ג'קסון גם עם סילווה זלמנסון. בפגישה הועלתה שאלת התיקון והשניים הסכימו, שגם אם יבוצע ההסכם, יש להוסיף ולהיאבק למען זכויות היהודים בברית המועצות.

הרוסים: פחת מספר המבקשים

„לוס אנג'לס טיימס" מסר אתמול שלדברי הסובייטים ירד מספר היהודים המבקשים לצאת מ־2200 לחודש ל־1000. על פי מיסמכים שנמסרו לעתון על ידי הסובייטים, ביקשו מאז מלחמת העולם 100,000 יהודים אשרות יציאה. 90 אחוז מהם נענו. לדברי הסובייטים, 1000 אשרות שהוצאו, לא נלקחו על ידי היהודים מהממשלה. 400 יהודים המחזיקים באשרות, שינו דעתם.

היתר יציאה הוצע לוורוגל — עד תנאי

מוסקוה, (עי"ר ויופ"ע). — השלטונות הסובייטיים הציעו למדען היהודי אלכסנדר וורוגל היתר־יציאה לישראל עד סוף השנה, בתנאי שיפסיק את עריכת הסמינר השבועי, שהוא מקיים בשביל מדענים מובטלים כמוהו.

אשתו של המדען, נינה וורוגל, אמרה כי בעלה דחה את ההצעה, שהוגשה לו על ידי ה„ק.ג.ב." ביום ו'. בתגובה על סירובו איימו אנשי הק.ג.ב על וורוגל, כי יאשימו אותו בטפילות, אם לא יסכים לדרישתם.

טוטו
ספורט טוטו
השבוע עלה
מינימום הפרס הראשון
ל־800,000 ל"י
(כולל העברה)
מינימום לכל הפרסים
1,200,000 ל"י
(כולל העברה)
מחר המועד האחרון למסירת הטפסים
עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

עסקת חבילה

(המשך מעמוד 1)

הכרזות שביתה.

בעניין ההצהרות מצד גורמים ממשלתיים ונציגי המעסיקים, כי יש להקפיא את הסכמי העבודה לשנה הקרובה, הבהיר ושצ'יגא, כי אין גוף שיכול להחליט על הקפאה כזו בלי הצדדים החתומים על ההסכם. כיוון שההסתדרות טרם החליטה על מדיניות השכר שלה לשנה הקרובה, מאליו מובן שלכל ההצהרות האלה אין כל תוקף — אמר.

הפיצוי לילדים

על שאלות בנושא הפיצוי לילדים וכן הכללת שני הילדים הראשונים במסגרת תשלומי הביטוח הלאומי, הבהיר ושצ'יגא, כי התשלומים לילדים יותקנו בצורה משמעותית. הצעה בעניין זה נמצאת עכשיו בשלבי עיבוד בין הממשלה וההסתדרות. אך כדי לא לעכב את הביצוע הוחלט לשלם לעת עתה מקדמות שיגיעו לידי העובדים במשך חודש דצמבר. כן ציין, כי מטפלים עתה בהכללת שני הילדים הראשונים במסגרת תשלומי הביטוח הלאומי, אך אין פירוש הדבר שיבוטל מס ההכנסה על תשלומים אלו. הסדר כזה יבוא במקום [illegible] הקיימים כיום בביטוח התשלום עבור הילדים הראשונים.

ושצ'יגא הבהיר: לא היה כל דיון בין הממשלה להסתדרות על השלב הבא במדיניות הכלכלית, ולפי מה שנתפרסם על שלב כזה, המדובר הוא בתיקון עיוותים במבנה המיסוי והשכר.

בעניין מצב התעסוקה, ציין ושצ'יגא, כי ההסתדרות דואגת לנוכח סימנים ראשונים של פגיעות בעבודה והיא רואה בתעסוקה מלאה נושא מרכזי. הוא תמנה לכל הגורמים הנוגעים בדבר שיכינו תכניות אלטרנטיביות, לקליטת עובדים שיפלטו מהעבודה, כדי שלא יצומצם הבסיס היצרני של המשק.

נודע, כי הפגישה עם ציר הוועדים התנהלה בצורה עניינית — לא היה ניכר בה כל אלמנט של הפגנה. במהלך השיחה נשמעה מבטה של דאגה לגבי מצב התעסוקה בעתיד ויכולת התשלום של מפעלים מסויימים.

שני אחים נפגשו במפתיע בפריצת כוח צה"ל בבית־שאן

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

במהלך הפריצה לבניין שהותקף על ידי המחבלים בבית שאן היתה אתמול פגישה בלתי צפויה בין שני אחים — האחד במדי צה"ל והשני אזרח — בלי שהאחד ידע על הימצאו של השני במקום.

שניהם בני קיבוץ ניר דוד, נמנו עם הראשונים שחשו לבית המותקף. יגאל נקלע למקום באקראי במסגרת עבודתו האזרחית בבית שאן. בהשמע היריות היה בין הראשונים שפרצו אל הבית לחלץ דיירים לכודים.

כעבור זמן מה הגיעה למקום יחידה מובחרת של צה"ל, שפרצה אל תוך הדירה אשר בה ניסו המחבלים להתבצר, וחיסלה אותם. יגאל הצטרף לכוח זה ובתוך הדירה נפגש, להפתעתו, עם אחיו, שנמנה עם חיילי היחידה.

שלזינגר מצדיק הכעס על הודעת בראון

ואשינגטון, (עסט"א). — שר ההגנה האמריקאי ג'יימס שלזינגר אמר בפגישה עם מנהיגי 15 ארגונים יהודיים בארה"ב, כי יש להם הצדקה לרגוז על ההערות, שהשמיע הרמטכ"ל גנראל ג'ורג' בראון בנוגע להשפעת היהודים וישראל בארה"ב.

הפגישה התקיימה בלשכת שר ההגנה בפנטאגון ונמשכה שעה וחצי. כמה ממשתתפי הפגישה מסרו אחרי כן, כי שלזינגר רמז, שהוא שותף להרגשת הקהילה היהודית בנוגע להערותיו של גנראל בראון בבית הספר למשפטים של אוניברסיטת דיוק בחודש שעבר. כפי שנמסר, הבהיר השר, כי גנראל בראון מבין עתה שטעה בהצהרותיו אלה, הן מבחינת תוכנן והן מבחינת אופיין. שר ההגנה חזר ואישר, כי גנראל בראון הביע את צערו על הפרשה.

תשובותיו של שר ההגנה נתקבלו בסיפוק על ידי המנהיגים, שנפגשו עמו: אולם כמה מהם הביעו את דעתם, כי כן הראוי היה, שהבעות הצער של בראון יזכו בפרסומת רבה יותר בציבור האמריקאי.

בהודעה מטעם הפנטאגון, שפורסמה אמש, נאמר כי שלזינגר, הוא שהזמין אליו את המנהיגים היהודיים.

המנהיגים היהודיים באו לפגישה ללא עמדה קבועה מראש ויצאו משם בלי לפרסם כל הצהרה.

קומודור־ג'ט נחת בשלום לאחר חשש לתקלה בגלגל

מצב כוננות הוכרז אמש בנמל התעופה בן־גוריון בגלל חשש של תקלה לקראת נחיתתו של מטוס מנהלים „קומודור ג'יט", אולם בסופו של דבר נחת המטוס בשלום עם עשרת נוסעיו, ליד מסוק־חילוץ שהוזעק למקום ומכוניות כיבוי והצלה שהועמדו במצב הכן.

מטוס המנהלים, המיוצר בתעשיה האווירית ורשום בה כדגם 1123, חג מעל לנמל התעופה לקראת נחיתתו בתום טיסה שיגרתית. ברגעים האחרונים לקראת הנחיתה, התעורר אצל הקברניט חשש, כי אחד מגלגלי הנחיתה לא התייצב במקומו.

בדיקה נוספת העלתה, כי הגלגל אכן יצא מבטן המטוס, אך לא היתה עדות כי הוא ננעל באופן יציב במקומו. נתעורר איפוא חשש, שבשעת הנחיתה יחליק הגלגל ויחזור לבטן המטוס, דבר שעלול לגרום להתהפכות תוך כדי ריצה על המסלול.

בינתיים החליט הקברניט לערוך ניסיון, שבמהלכו יבצע את מרבית פעולות הנחיתה מבלי לנחות ממש, במטרה לבחון אם הגלגל הבעייתי מסוגל לפעול או שחייבים להתגבר על התקלה בדרך אחרת. לקראת ניסוי זה ביקש, כי בקרבת מקום יונחת מסוק־חילוץ ובו צוות רפואי.

במתיחות עוצרת־נשימה עקבו אנשי החילוץ אחר הניסיון הקרוי בלשון מקצועית „גע והתרומם". המטוס התקרב אל המסלול ונגע נגיעה קלילה כמיטב כושר רגישותו של הקברניט, כשכל הגלגלים משתתפים בנגיעה רכה במסלול. תוצאות הניסוי היו חיוביות, שכן כל הגלגלים נשארו במקומם הנכון. אז התרומם הקומודור ג'יט, חג פעם נוספת סביב המסלול ונחת לבסוף בשלום, כאשר נוסעיו מתחבקים, נרגשים, זה עם זה. (ע)

שר־הבטחון

(המשך מעמוד 1)

אמרה, כי השידורים מבית־שאן הרגיזו אותה עד לשד עצמותיה. הדברים נאמרו בעת שהסיעה דנה כיצד להצביע היום בכנסת על הצעה לסדר היום של ח. לנדאו מהליכוד בעניין שידורים בטלוויזיה הפוגעים במורל הציבור.

לאחר דיון סוער החליטה סיעת המערך להצביע במליאת הכנסת בעד העברת הדיון לוועדה ולא נגד ההצעה. עם זאת, התירה הסיעה לכמה חברי כנסת מהמערך להצביע נגד ההצעה.

עובדי „עמידר" יתחילו היום בשיפוץ הבתים

יו"ר מועצת המנהלים של חברת „עמידר", צבי אלדרוטי, סייר אתמול בבית־שאן והחליט על פעולות מיידיות לשיקום הבתים שנפגעו בעקבות חדירת המחבלים. היום יתחילו עובדי „עמידר" בביצוע התיקונים הדרושים בשני הבתים שנפגעו. כן אישר אלדרוטי הקצבה של 100,000 ל"י [illegible] בתוספת לתקציב הקיים למטרה זו ו־3,800 ל"י כתמיכה לשתי המשפחות שנפגעו.

בשעות הצהריים נפגש ח"כ צ. אפרת בבית־שאן עם ראש המועצה המקומית י. קינן, מזכיר מועצת הפועלים מ. ברבסט, ונציגים במועצה המקומית י. נאה.

אבו־איאד מאשר שתכנן רצח חוסיין ברבאט

ביירות, (יופ"ע). — אבו־איאד, התופס מקום שני בהנהגת „פתח", אישר אתמול שאנשיו תיכננו לרצוח את המלך חוסיין בוועידת הפיסגה, שנערכה ברבאט.

בעצרת־עם באוניברסיטה הערבית של ביירות הכריז אבו־איאד, כי המחבלים יעשו נסיונות נוספים להתנקש בחיי המלך הירדני.

היתה זו הופעתו הפומבית הראשונה של אבו־איאד זה יותר משלושה שבועות. בעתונות פורסמו ידיעות, שהוא יצא לרבאט כדי לשחרר את חברי הקבוצה, שביקשה לרצוח את חוסיין, אך נעצר בבירת מארוקו.

אבו־איאד הכחיש זאת, אך סירב לגלות היכן היה בשבועות האחרונים.

„נורווגיה לא תיתן יד לחיסול ישראל"

אוסלו, (עי"ר). — נורווגיה לעולם לא תתן יד למדיניות, המכוונת לחיסול מדינת־ישראל — אמר יו"ר ועדת החוץ של הפרלמנט הנורווגי מור אוספראל, בפתיחת הדיון על מדיניות־החוץ בפרלמנט באוסלו.

הוא אמר, כי כל פתרון שלום במזה"ת חייב להתחשב בזכויות ובערבויות לגבולות בטוחים לשכנותיה הערביות של ישראל וכי יש להגיע לפתרון, שיוכל להתקבל גם על דעתם של אלה, שסבלו אולי יותר מכל ב־25 שנות הסכסוך במזה"ת, הלא הם הערבים הפלשתינאים.

מצפים לדברי ביקורת קשים על ממשלת נורווגיה בגלל הצבעתה החיובית של נציג נורווגיה באו"ם למען הזמנת „הארגון לשחרור פלשתין" לדיוני העצרת.

גולדמן: על ישראל לקבוע תנאים למו"מ עם אש"ף

לונדון, (עסט"א). — נשיא הקונגרס היהודי העולמי ד"ר נחום גולדמן הביע את דעתו, כי על ישראל דרך להיחלץ מן המשבר המזרח־תיכוני על ידי כך, שתקבע תנאים למו"מ עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת.

התנאי העיקרי צריך להיות, לדעתו, שאש"ף יסכים להכיר בישראל.

ד"ר גולדמן אמר דבריו בראיון עם כתבו הדיפלומטי של „טיימס" הלונדוני.

„אמרתי לגולדה מאיר, כי הפלשתינאים אכן קיימים. אמרתי לדיין, כי הזמן אינו פועל לטובתנו. מי יתן והיה מתברר, שטעיתי בהערכתי זו" — אמר ד"ר גולדמן.

לתושבי ירושלים
הזמנת דלקים לחימום בתי מגורים.
הזמנות מתקבלות 24 שעות ביממה
קבלת הזמנות בשעות מ־07.00 עד 15.00
ובימי ששי וערבי חג מ־07.00 עד 13.00
להזמנת סולר חייג 533172-3-4-5-6
להזמנת נפט חייג 536257-8
להזמנות אחה"צ ובלילה משעה 15.00 עד 07.00 חייג 225767
הספקת הדלק תיעשה תוך 24 שעות מקבלת ההזמנה
סמוך על השרות הנאמן והמהימן של "דלק"
בזור ושמור

דלק DELEK

שני אזרחים סייעו לכוח הפורץ של צה"ל; נכנסו לבית וריתקו המחבלים באש

הורים מילטו ילדיהם בקפיצה ממרפסות וחלונות ובירידה בסולמות הבלים מאולתרים; תושבים זועמים כילו חמתם בגופות המחבלים; שר־המשטרה קרא לא לשבש היחסים עם הפועלים מהשטחים

מאת דוד שליו, יוסף מיכלסקי ויהאל דה, סופרי „דבר"

שלושה מחבלים חדרו אתמול לבית־שאן, ככל הנראה ממזרח, קרוב לעלות השחר. אחרי שהתאורה העירונית כבר כובתה, בשעה 4, כך קרה, שהמחבלים הצליחו להיכנס לעיר, בלי שאיש הבחין בהם. כשהם לבושים בבגדי חאקי ובגדים אזרחיים, חמושים ברובי קלצ'ניקוב, ברימונים ובמטעני־חבלה.

המחבלים פרצו לתוך חדר המדרגות של הבית מספר 1576 בשכונת סירה־צבי והחלו מנסים להיכנס לדירות; רוב הדלתות היו נעולות והם לא פרצו אותן.

בתוך המדרגות נתקלו במזל אורי, שבאה לקרוא לחברתה לצאת לעבודה בשירה־צבי. היא נהרגה מיריות המחבלים.

שני יהודי ביבאס קפצו מהחלון

המחבלים פרצו לדירת משפחת ביבאס. שלמה ביבאס, בן ה־10, שהתעורר מקול היריות, העיר את אחיותיו ואת הוריו. הוא ושתי אחיותיו קפצו לחצר מחלון דירתם שבקומה השניה. אולם בו ברגע פרצו המחבלים ביריות לתוך הדירה וביריות הרגו שני הוריהם, זהבה ויהודה ביבאס, בני 50.

לפני שפרצו המחבלים לדירת משפחת ביבאס, ניסו לפרוץ לכמה דירות אחרות ואף ירו להרגן. אולם הדלתות היו נעולות ולא הצליחו להיכנס.

לקול הד היריות התעוררו דיירי הבית והחלו נמלטים מבעד לחלונות, מי בקפיצה, מי בטפסו על מרזבים וכבלים ומי בחבלים שאילתרו לעצמם.

ז'אן פייר אלימי נהרג

ז'אן פייר אלימי, בן 42, שגר בבית ממול, יצא לקול היריות מביתו בכוונה לעזרתם של דיירי הבית שממול, הנך כדי כך נורה ונהרג.

כל הפצועים נפגעו בשעה שמילטו עצמם מן הבית המותקף. אחדים מהם סובלים משברים בגפיהם ומזעזועים בעקבות הנפילה.

איזבה ילדיה הקפיצה מהחלון

הזוה עיזה, אלמנה ואם לשלושה ילדים, גרה בשכונת בסמוך לדירת משפחת ביבאס. גם על ילדיה הפקק „המחבלים", ועל „הבית" הדירה, אולם הם בחרו לפרוץ לדירת ביבאס.

לשמע היריות העירה את שלושת ילדיה בני 11, 13, ו־17, הוציאה אותם למרפסת, השליכה מכוונים לחצר ואילצה את הילדים לקפוץ. כאשר ניסתה היא עצמה להיחלץ מהדירה, הסתבכה בין חבלי הכביסה של המרפסת ושם נשארה עד שחולצה.

אסתר אוחנה, שמשפחתה גרה בדירה שבחזית לדירת משפחת ביבאס, התעוררה לשמע היריות. כשנו לעבר הדירה ביקשה לפרוץ את הדלת. אולם היריה כמנה. אסתר הציחה את שתי אחיותיה, בנ 9 ובת 11, ואת אחיה בן ה־17 והשליכה אותם מבעד לחלון. בתוך כך התעוררו גם הוריה ושלושתם קפצו ונמלטו.

חסם את דלת הכניסה

חביב מלול, שגר בדירה סמוכה, חזר עם בוקר מלילה של עבודה. בעודו מתכונן לשינה, שמע את היריות, הוא כיבה את האורות בדירתו, העיר את ילדיו ואת אשתו. בשולחן כבד חסם את דלת הכניסה. הוא אסף את חבלי הכביסה, קשר אותם יחד לחבל ארוך ובאמצעותו שילשל את ילדיו ואת רעייתו מבעד לחלון לרחוב. אחר כך השתלשל גם הוא החוצה.

אלה רק כמה מסיפורי ההימלטות מן הבית המותקף.

שעה קלה אחרי שהחלה ההתקפה, טילפן אלמוני אל ראש המועצה המקומית י. קינן והודיע לו על היריות. ראש המועצה הזעיק את המשטרה ואת משמר הגבול ואלה הזעיקו את שירותי ההצלה.

אלוף פיקוד הצפון מגיע

למקום הגיע כעבור זמן קצר אלוף פיקוד הצפון אלוף רפאל איתן. אליו הצטרפו כעבור זמן קצר שר הבטחון שמעון פרס, אלוף (מיל.) רחבעם זאבי ואלוף (מיל.) מוטי הוד, שר המשטרה שלמה הלל והח"כ דוד לוי שהוא תושב בית־שאן.

בהתייעצות במקום הוחלט לא להיכנס לכל מו"מ עם המחבלים, אלא להתחיל מיד בהכנות לקראת פריצה לדירה, שבה התבצרו.

שני אזרחים ריתקו המחבלים

הפריצה החלה על־ידי שני אזרחים, רפי בן חמו, בן 25, מבית־שאן וחבר מקיבוץ ניר־דוד, הרוצה בעילום שמו ועזב את המקום מיד לאחר הקרב. שני „הצעירים" התנדבו לפרוץ לקומה השלישית של הבית. בן חמו, הנמנה בשירות מילואים עם יחידת סיור של חיל־החימוש, טען כי הוא מכיר היטב את מבואות הבית. השניים הורשו לקחת עמם נשק ורימונים ולסייע לכוח.

כוח צה"ל מסתער

אותו רגע הסתערה אחת היחידות המובחרות של צה"ל על הבית, פרצה לדירת ביבאס וחיסלה את המחבלים. בשלב מסויים נראה היה, כי המחבלים עומדים להיכנע. אולם מיד שינו דעתם ופתחו באש לעבר הכוח המסתער. כן זרקו רימונים. אז נפתחה האש על המחבלים והם הוטלו מיד.

לרגלי המחבלים היו קשורים מטעני חבלה, אולם הם נהרגו ביריות הכוח המסתער. קיימת סברה, כי אחד המחבלים נפגע גם מרימון שהתפוצץ לידו.

אחד המחבלים נהרג בחדר, שבו נהרגו בני הזוג ביבאס. מחבל אחר נהרג בחדר השירותים והשלישי נהרג בחדר המדרגות.

גופות המחבלים נזרקו לרחוב

אז פרץ הקהל הזועם אל הבית, עלה לדירת משפחת ביבאס, היד נפל על גופות המחבלים, השליך אותן מבעד לחלון, והמונים שנאספו סביב הבית ניסו להעלות את הגופות באש. רק בקושי רב עלה בידי כוחות הבטחון להשתלט על הקהל המשולהב ולחלץ את הגופות.

ההשתוללות החלה זמן קצר אחרי השעה 7.30 בבוקר והיא הסתיימה תוך 15 דקות.

סופר „דבר" שביקר בדירת משפחת ביבאס, מצא שם הרס בל ישוער: שלוליות דם, רהיטים הרוסים, שמשות מנופצות. מכל כלי הבית רק פמוטי נרות השבת נשארו שלמים.

הפגנה סוערת

בינתיים החלה הפגנה נסערת ברחובות בית־שאן. כשהתושבים קוראים „מוות למחבלים" ו„חלקו לנו נשק". כאשר שם פשטה השמועה, כי המחבלים באו מג'נין, „בצלה על ג'נין" — זעקו המפגינים. „נשרוף אותם בבתיהם". „שום ערבי לא יבוא לעבוד כאן", גוזלים פרנסתנו".

הערבים הוצאו מהעיירה

מיד ניתנה הוראה לכוחות הבטחון להוציא את כל הערבים מהעיירה וכן לחסום את כבישי העיר, כדי למנוע כניסת ערבים. קציני משטרה החלו להרגיע את המפגינים ואט אט החלו הרוחות נרגעים.

בתוך כך קיים שר הבטחון שמעון פרס שיחה קצרה עם יו"ר המועצה המקומית י. קינן ועם חברי הנהלת המועצה. ראשי בית שאן ביקשו מהשר להקים בעירם מערכת הגנה, כפי שהוקמה בקרית־שמונה. כן ביקשו להגביר את השמירה. שר הבטחון הבטיח לדון בבקשות אלה.

רשימה של 20 מחבלים

במסיבת עתונאים שקיים אלוף פיקוד הצפון אלוף רפאל איתן זמן קצר אחרי הקרב, סיפר, כי על גופות המחבלים נתגלתה רשימה של 20 טרוריסטים הכלואים בישראל, ביניהם הארכיבישוף קאפוצ'י, אשר את שחרורם רצו לתבוע, אילו תפסו בני ערובה. הרשימה ותנאי שחרורם של בני הערובה היו מודפסים במכונת כתיבה בעברית.

מן המיסמכים הללו הסתבר, כי המחבלים עמדו לדרוש ניהול מו"מ באמצעות הגנרל צרפתי ואוסטריה. הם היו מצויידים גם ברמקולים. במו"מ אמורים היו לתבוע להטיס אותם עם בני הערובה ועם הטרוריסטים המשוחררים לדמשק.

אלוף איתן סיפר, כי המחבלים היו חמושים ברובי קלצ'ניקוב, בלבני חבלה במשקל של שישה ק"ג וברימונים פ. 1 מתוצרת ברה"מ, הנמצאים בשימוש ארגוני המחבלים.

אלוף איתן: לא נכנה מו"מ

בתארו את ההסתערות על הבית, שבו התבצרו המחבלים, אמר אלוף איתן, כי כח הפריצה של צה"ל נעזר, כאמור, על־ידי שני אזרחים, שחדרו לבית לפני הכוח הפורץ כדי לוודא היכן מצויים המחבלים. וזה כספרם. אחרי שזיהו, נפתחה אש בנגמ"שים על הדירה, שבה התבצרו המחבלים ובו־זמנית החלה פריצת הכוח העיקרי. אלוף איתן הוסיף, כי המחבלים השתמשו ברימונים וברובים וירו גם לתוך דירות אחרות. כן השליכו רימונים לרחובות.

בחקירה שלאחר מכן נתגלה, כי המחבלים ניסו לפרוץ לדירות אחרות, לפני שפרצו לדירת ביבאס. ירו לתוכן ואף היו מצויידים בגרזנים, כדי לפרוץ דלתות נעולות. אולם הם ויתרו כנראה על פריצת הדלתות, אחרי שדירת ביבאס נמצאה לא נעולה.

בסכמו את מסיבת העתונאים אמר אלוף איתן, כי ישראל לא תנהל כל מו"מ עם מחבלים ולא תיתן להם כל תמורה. „אנו פשוט נחסל אותם" — אמר אלוף פיקוד הצפון.

הלל קורא למנוע שיבוש היחסים עם תושבי השטחים

באותה מסיבת עתונאים אמר שר המשטרה שלמה הלל, כי המחבלים לא יכתיבו לממשלת ישראל את מדיניותה כלפי ערביי השטחים וקרא למנוע את שיבוש היחסים בין תושבי השטחים לבין תושבי ישראל. „ישראל תוסיף להכות במחבלים בבסיסיהם, במעברי הגבול ובדרכם לביצוע פעולות החבלה" — אמר שר המשטרה. „שיטה זו הוכיחה עצמה, אך הכרחי להיערך גם למניעת פיגועים או לצמצומם".

נשק יחולק לבית־שאן

בתשובה על שאלה הוסיף שר המשטרה, כי לבית־שאן הגיע נשק בכמות ניכרת והוא יחולק בקרוב בין אזרחים ובין אנשי המשמר האזרחי. הוא אמר, כי על המחבלים לדעת כי הם עלולים להיתקל באש מכל בית.

ראש המועצה המקומית י. קינן הסביר בפגישה עם עתונאים, כי אורות הרחובות בבית־שאן נכבות רק עד השעה 4 לפנות בוקר, וזאת מטעמי חיסכון.

הוא ציין, שמאות מתושבי בית־שאן כבר התנדבו למשמר האזרחי, אולם הוסיף, כי העיירה זקוקה ליותר מתנדבים.

אחר הצהריים נרגעו הרוחות בבית־שאן ובמועצה המקומית החלו דנים בתיקון הדירות שנפגעו ובהעברת המשפחות שנותרו ללא בית, לדירות אלטרנטיביות. כן דנים בייעול השמירה במבואות העיר ובהפעלת אמצעים נוספים. הימים הקרובים יגידו בה יהיו התוצאות.

רשימת הפצועים:

גילה ביבאס, בת 12; שלמה ביבאס, בן 13; אשר ביבאס, בן 15; חביב מלול, בן 24; שולה מלול, בת 27; שושנה ביטון, בת 22; חביבה אלוק, בת 32; חיים אלוק, בן 41. צויזה בן־לולו, בת 30; יוסף נוניו, בן 23; חביבה רעקני, בת 38; מרים אוחנה, בת 8; רחל אוחנה, בת 10; יחזקאל נהום, בן 34; עוזיאל לוי, בן 19; אליהלך מסעוד, בן 40; שלמה כהן, בן 32; שלום אוחנה, בן 34; עדנה רעקני, בת 16; שמעון אוחנה, בן 17.

סוהילה אוחנה (בקצה השמאלי) נחבלה בפניה כשקפצה מדירתה בקומה השלישית של הבית, שלתוכו חדרו המחבלים.

איש כוחות הבטחון סורק את דירת ביבאס, לגילוי חומרי נפץ וחבלה שלא התפוצצו.

מרים אוחנה בת שמונה, מפצועות ההתקפה, מקבלת עירוי דם בבית החולים בעפולה.

מחאה לאונסק"ו מראשי האוניברסיטות

ראשי האוניברסיטאות בישראל שלחו אתמול מחאה חריפה אל מנכ"ל אונסק"ו, על פעולות הארגון נגד ישראל, כפי שהתבטאו בהחלטות שנתקבלו על ידו באחרונה.

רק בינואר תידון הגדלת תמריצי היצוא

מאת סופר „דבר" לעניני כלכלה

דרישות של ענפי תעשיה שונים להגדלת תמריצי יצוא, בטענה, כי הפיחות לא זו בלבד שלא שיפר את מצבם אלא אף הרע אותו, לא יידונו לפני חודש ינואר הקרוב.

בספר ענפים סובלים במיוחד ולדעתם יתקשו להמשיך ביצוא אם לא תינתן להם תוספת מעל לזו שניתנה אחרי הפיחות. ענפים אלו כוללים בעיקר את תעשיית הטקסטיל ושימורי מזון. תת־ענף אחד בשימורי מזון, הצורך כמויות גדולות של סוכר — דוגמת ריבות ומיצים ממותקים — לא יוכל להמשיך בכלל ביצוא.

מוצע לאפשר הארכת מעצר חשוד ל־60 יום

מאת סופר „דבר"

שופט שלום יהיה רשאי להאריך את מעצרו של חשוד עד ל־60 יום — נאמר בהצעת חוק שהגיש אתמול לכנסת שר המשפטים ח. צדוק. התקופה המירבית כיום היא 30 יום.

שופט שלום יוכל להאריך את המעצר ל־60 יום לפי בקשת היועץ המשפטי, ואם יהיו נסיבות מיוחדות. יש לציין, שבאמנה הבין־לאומית מדובר על תקופת מעצר מירבית של 60 יום.

נורה צ'לטון החזירה פרס „כינור דוד"

מאת סופר „דבר"

השחקנית נורה צ'לטון החליטה אתמול על החזרת פרס „כינור דוד" שזכתה בו על העלאת המחזה „נשים במלחמה".

צעדה נעשה, לאחר שמשרד הסלוויזיה שלשום על הענקת הפרסים סקר את כל היצירות שזכו את יוצריהן — פרס, למחזה זה.

נורה צ'לטון נימקה את החזרת הפרס באי הבאת קטע מהמחזה, שלא היה, לדעתה, מקרה. היא ראתה בכך בנוורה פוליטית והתערבות אמנותית — וכן כוונה מפורשת להצליל כמה ציבור דעות שהושמעו מפי הנשים בהצגה, שאינן תואמות את הקו הרשמי.

קופ"ח ממשיכה בביטוח דמי מחלה

הודעת קופ־החולים בדבר ביטול ענף ביטוח דמי המחלה הי התנגדות מוכירי מועצות הפועלים להחלטה זו. כל עוד לא יובטחו זכויות העובדים — נדחה אתמול בישיבת המחלקה לאיגוד מקצועי.

סוכם, על פי הצעת יו"ר המחלקה א. אברהמוביץ, כי הנושא ייבחן על־ידי ועדה. עד לאישור מסקנותיה יהיה על קופת־חולים להמשיך בענף ביטוח דמי מחלה כדי למנוע פגיעה בעובדים.

שר־המלחמה של מצרים — לדמשק

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

שר המלחמה המצרי מרשאל אחמד איסמאעיל עלי עומד לבוא לדמשק, לשיחות עם הנשיא אסד על המצב הצבאי ושאלת הארכת מנדט כוח או"ם בגולן.

כידוע, נושא איסמאעיל גם בתואר המפקד העליון של צבאות סוריה ומצרים.

בינתיים בא אתמול לרבת עמון שר ההסברה העיראקי טארק עזיז. הוא הביא איגרת מממשלת בגדאד למלך חוסיין וכעבור שעות ספורות חזר למולדתו. לא נמסר דבר לגבי תוכן האיגרת, אך מניחים שהיא עוסקת במתיחות הנוכחית.

מקורות סוריים מסרו, כי ממשלתם ביקשה מאנשי או"ם לערוך ביקורת באזור דיולי המהוות הישראלי, נוכח „ריכוז כבויות גדולות של נשק על ידי צה"ל.

„שקטום במתוך"

אפשר לכונן שלום באזור, אם תיסוג ישראל מכל השטחים הערביים הכבושים ותכיר בזכויות הפלשתינאים — כתב אתמול העתון הסורי הרשמי „אל תאורה".

במאמר מערכת כותב העתון, כי יאסר ערפאת „פתח שתחום בטחון לפני ישראל" בנאומו בעצרת או"ם, כאשר קרא לכינון מדינה דמוקרטית בפלשתינה. סוריה, אשר סבלה רבות מן הפלשים הישראליים ומצפה להזדיים מעשי התוקפנות, פותחת לפני ישראל שתתום בטחון דומה, בהכריזה באזני הישראלים, שאין לכונן שלום באזור זה, אלא באמצעות נסיגה מלאה מן השטחים הערביים הכבושים והכרה בזכויות העם הפלשתינאי, כותב העתון.

הכרח דחוף לפתרון במזה"ת

הנוסח המלא של דברי הנשיא פורד בראיון שפורסם לפני יומיים ב„ניוז אנד וורלד רפורט"

שאלה: השמעת לאחרונה נאום חזק בארים ובו הרגשת את העניין היסודי של המדינות המתעצכות בהספקת הנפט במחירים גבוהים יותר בהארצות המפיקות. כן הצבעת על הסכנה הנשקפת מאי־התחשבות בעניין החיוני הזה.

האם ראית כבר תוצאות כלשהן של נאומך?

הנשיא: אנו עמלים קשה, כדי להביא לשיתוף פעולה בין צרכני הנפט ואף התקדמנו בכיוון זה. אם נוכל להשיג זאת ולפתח גישה של שיתוף־פעולה עם מפיקי הנפט, כי אז אני מקוה שנוכל להימנע מהעלאת המחירים ולפעול למען הורדת מחיר הנפט בעולם. אולם עלינו לפעול־ תחילה בשיטה של צעד אחר צעד.

שאלה: בעקבות נאומך הרפיצו נוחושים בעתונות בדבר אפשרות של התערבות צבאית אמריקאית במזרח התיכון להבטחת אספקת הדלק שלנו, ובהקשר זה הוזכרו במיוחד לוב וכוויית. האם אכן קיימת אפשרות כזאת?

הנשיא: לא ידועה לי כל הכנית בקשר לכך.

שאלה: האינך חושב שהצהרה כזו אודות פעולה צבאית היא חסרת אחריות?

הנשיא: אני חושב שהוא ניחוש שאינו קשור לשום הבנה מהתבטאויות הידועות לי.

שאלה: מהי, לדעתך, מידת הסכנה במזה"ת בשעה זו?

הנשיא: המצב רציני מאד בפוטנציה.

שאלה: הקיים לוח זמנים?

הנשיא: אינני אוהב לנקוב בלוח זמנים כפי שאינני נוהג להשתעשע במספרים בבחירות לקונגרס. צריך להיות ברור לכולם שאין אנו יכולים להתמיד עד אין־סוף בקיום המצב העדין ביתר השורר בין ישראל לבין מצרים, בין ישראל לבין ירדן, בין ישראל לסוריה — או לא להתחשב באינטרסים הלגיטימיים של העם הפלשתינאי.

יתר על כן, יש לנו הבעיה של האפשרות שבבקרה של עימות חדש בין ישראל לערבים. אנו עלולים לעמוד בפני האפשרות של חרם נפט חדש ואז עלולות ארה"ב וברה"מ להיגרר איכשהו לסכסוך. לכל הבעיות האלה השלכות בין־לאומיות, רציניות מאד ולכן מחייבות פתרון בדרכי שלום כהכרח דחוף.

שאלה: באיזור אחר המהווה בעיה, האם נתונה הברית האטלאנטית בצרה בגלל הקשיים שבין יוון לתורכיה? האם השוף עוה כל האגף הדרומי של נאט"ו ובצבי מדו בסכנה?

הנשיא: ודאי אין זה מסייע לנאט"ו ולמצבנו בים התיכון, כי אשר שניים מידידינו ובעלי בריתנו החשובים שרויים במלחמה בגלל קפריסין. אנו עמלים קשות כדי למצוא תרופה לבעיה.

שאלה: תכנית סיוע החוץ נראית כאילו נתקלת בקשיים. האם זה מדאיג אותך?

הנשיא: זה מדאיג אותי מאד־מאד. יש לנו הזדמנות להתקדם ולהשיג תנופה לקראת פתרון במזה"ת. ותכנית טובה לסיוע חוץ עשויה לסייע לכך. היעדר תכנית סיוע חוץ מספקת עלול לפגוע קשה במדיניות החוץ שלנו בעולם כולו ובמיוחד בדרום וייטנאם. שם חיוני הסיוע האמריקאי למאמצי אותה ארץ להבטיח הגנה עצמית.

עכשיו הזמן לצמוד!

הפקד את כספך ב"מטמון 4000+"

התוכנית המבטיחה הצמדה לכספך.

לרשותך מבחר נוסף של תוכניות חסכון צמודות.
פרטים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק יפת.

בנק הפועלים בע"מ

המהפכה השקטה.

חב' החשמל משלימה ההכנות להקמת תחנת־כוח גרעינית

מאת דוד מושיוב, סופר "דבר"

לחברת החשמל יש ידע ויכולת להקים תחנת כוח גרעינית והיא השלימה את כל ההכנות להקמת ה־חברה מנהלת משא ומתן ראשוני עם ספקים שונים, כדי לברר איזה טיפוס של תחנת־כוח מתאים לישראל. על כך סיפר אתמול המנהל הכללי של חברת החשמל אריאל עמיעד בפגישה עם כתבים כלכליים, שהתקיימה בבית סוקולוב בתל־אביב.

עמיעד אמר, כי מכרז לרכישת תחנת כוח גרעינית יפורסם רק לאחר החלטת הממשלה בנושא זה. המדובר בהקמת תחנת כח גרעינית בת 600 מגאוואט. בזמנו היתה ההערכה, כי ההשקעה בהקמת תחנת־כוח גרעינית כזו תהיה 500 מיליון דולאר. אולם היום יהיה הסכום גדול יותר.

היתרון בהקמת תחנת־כוח גרעינית טמון בכך, שההוצאה השנתית לדלק בתחנה זו מסתכמת ב־7 מיליון דולאר בעוד שההוצאה השנתית לדלק נוזלי בתחנה כזו מסתכמת ב־70 מיליון דולאר בקירוב.

אריאל אמר, כי חלף עידן האנרגיה הזולה עם ההתייקרות התלולה של מחירי הדלק הנוזלי והמקורות הנראים לעין באנרגיה הם הפחם ותחנות־כוח גרעיניות.

חברת החשמל פנתה ל־30 יהודים מומחים מחו"ל לבוא לישראל ולסייע בהקמת תחנת הכוח הגרעינית. כן יקלטו עובדים רבים נוספים. אגף התכנון של החברה יקלוט בשנתיים הקרובות 100 איש נוספים כל שנה.

המגמה בהקמת תחנת־הכוח הגרעינית היא, כי 40 אחוז מהתוצאות להקמת התחנה יהיו מקומיות ומייצור מקומי.

עצות לחסוך בחשמל

"ההתייקרות התלולה במחירי הדלק הנוזלי גרמה לכך, שאנחנו חייבים לחסוך בחשמל" — אמר עמיעד. "העלאת מחירי החשמל בעשר אגורות לקוט"ש תגרום לחסכון בשיעור של 13 אחוז בחורף הקרוב ולשיעור של 10 אחוזים בצריכה ביתית ומסחרית לעומת תחזיות החברה.

בכוונת חברת החשמל להעביר את צריכת החשמל לשאיבת מים רק ללילה, כאשר צריכת החשמל היא נמוכה. בתעשיה המגמה היא להעביר את הצריכה משעות השיא לשוליים.

חברת החשמל תצא למערכת הסברה נרחבת לצרכנים לשם חסכון בחשמל ותוציא על כך 200,000 ל"י.

תחנות־כוח הידראוליות

נוכח התייקרות מחירי הדלק עורכים כיום שני סקרים בדבר כדאיות הקמת תחנות־כוח הידראוליות. האחת על ידי אגירת מים מהכנרת לכיוון הארבל או רמת הגולן. התחנה השניה היא על־ידי ניצול מפל הירדן לכנרת. מדובר בתחנות כוח בת 100 מגאוואט. התחנות אלה יופעלו בשעות השיא בצריכה.

ההתייקרות התלולה במחירים בעולם מגדילה את השקעות החברה בהקמת תחנות כוח. בעוד ההשקעה בהקמת תחנת הכוח "רידינג ד'", המורכבת משתי יחידות של 214 מגאוואט כל־אחת, היתה 250 מיליון ל"י, הרי ההשקעה בתחנת הכוח אשכול ב', המורכבת משתי יחידות של 228 מגאוואט כל־אחת מגיעה לכדי 370 מיליון ל"י ואילו ההשקעה בתחנת הכוח אשכול ד' — השווה בגודלה לזו של אשכול ב' — תסתכם בסך 500 מיליון ל"י.

לאחר הקמת תחנות כוח אלה תוקם תחנת כוח גדולה בת 4 יחידות כל אחת בת 350 מגאוואט ליד חדרה. התחנה זו תהיה דו־דלקית ואפשר יהיה להפעילה בפחם ובמאזוט.

גידלו חובות החברה

בתשובה לשאלת סופר "דבר" אמר עמיעד, כי חובות החברה מסתכמים כיום ב־930 מיליון ל"י, כולם צמודים. כוח מסתכמים הפרשי הצמדה ב־330 מיליון ל"י. הסיכומים לא כוללים את הפיחות האחרון, אשר יגדיל את החובות.

עמיעד אמר, כי תעריפי החשמל שנקבעו, אינם מכסים את ההתייקרויות שחלו במחירי הדלק ובתפעול החברה. בשנת הכספים הנוכחית יהיה הגרעון הכולל 138 מיליון ל"י. הממשלה הבטיחה לכסות גרעון בסך 90 מיליון ל"י מזה 60 מיליון ל"י באמצעות סבסידיה ו־30 מיליון ל"י בדרך אחרת. אבל יישאר גרעון בסך 38 מיליון ל"י. בשנת הכספים 1975—1976 יגדל הגרעון לכדי 168 מיליון ל"י. כדי לכסות את ההתייקרויות בשנת 1975—1976 צריך לקבוע תעריף של 24 אגורות לקוט"ש אולם בפועל תקבל החברה פחות מעשר אגורות לקוט"ש ויותר.

בתשובה לשאלה אחרת, אמר עמיעד, כי עובדי החברה משלמים תמורת צריכת חשמל 0.3 אגורות לקוט"ש. הדבר כלול בהסכם העבודה שלהם. ההתייקרות במחירי החשמל שחלה בימים אלה לא חלה על עובדי החברה. לעומת זאת, משלמים עובדי החברה את בול הבטחון מהמחיר המלא של החשמל ולא מהתעריף המיוחד שהם משלמים.

עם זאת הוחלט, כי עובדי החברה ישתתפו במאמץ לחסכון בחשמל, על־ידי כך, שיחסכו 10 אחוזים מצריכת החשמל שלהם. כלומר יצרכו רק 90 אחוז ממכסת החשמל שנקבעה לגבי כל משפחה ומשפחה. לגבי עובדים שיחרגו ממכסה זו יינקטו פעולות משמעתיות.

הבנק לפיתוח התעשיה מטפל בהשגת מילוות חוץ למימון השקעות

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

הבנק לפיתוח התעשיה מטפל בהשגת מילוות־חוץ מהבנק העולמי, מהבנק האמריקאי ליבוא וליצוא וממקורות נוספים, כדי לממן השקעות בשנה הקרובה — מסר יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, ד"ר צבי דינשטיין, בישיבת מועצת המנהלים של הבנק.

ד"ר דינשטיין צופה בשנה הקרובה גידול ניכר בביצוע הלוואות ע"י הבנק נוכח הבקשות שכבר נמצאות בשלבי טיפול בבנק והעליה הצפויה בבקשות בעקבות הפיחות. עובדה זו תחייב את הבנק להערך בתחום גיוס מקורות מימון נוספים.

יו"ר מועצת המנהלים מסר בישיבת הדירקטוריון של הבנק, שהיקף פעילות הבנק התרחב באורח ניכר בתחילת השנה ועד סוף אוקטובר. חל גידול של כמיליארד ל"י בהיקף ההלוואות הנמצאות בשלבי טיפול הבנק. בסוף אוקטובר הסתכמו ההלוואות ב"צנרת" בסך של 2.3 מיליארד ל"י, כתוצם ל־1.6 מיליארד ל"י הלוואות שאושרו — והנמצאות "בתהליך הביצוע" תוה או ביצוע, לעומת הלוואות בסך של כ־1.3 מיליארד ל"י שהיו בתהליך טיפול הבנק בסוף 1973.

במשך החודשים ינואר—אוקטובר אישר הבנק הלוואות בהיקף של 654 מיליון ל"י, לעומת 345 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד. הגביה היתה בהתאם לתחזית והגיעה ל־324 מיליון ל"י, לעומת 247 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד.

ד"ר דינשטיין התייחס גם לקריטריונים החדשים להקצאת קרקעות ומבנים לתעשיה, בהתאם למדיניות הכלכלית החדשה. הוא ציין, כי למפעלים המוקמים במרכז הארץ לא יאושרו הלוואות פיתוח להשקעות בקרקע. במקרה של העתקת מפעל ממקום למקום במרכז המדינה, או באותו איזור פיתוח יקוזז משטח המפעל החדש, המהווה בסיס למתן הלוואות פיתוח, אותו שטח מבנים שהיה ברשות המפעל במקומו הקודם.

במקרה של העתקת מפעל לאיזור פיתוח בעל עדיפות גבוהה יותר מהמקום הקיים לא ייעשה קיזוז. אלא ניתן יהיה לאשר למפעל מימון למלוא ההשקעה במבנים.

הכללים האלה יחולו לגבי בקשות שהוגשו החל מ־1 ביולי השנה. אולם לגבי בקשות שהוגשו לפני ה־25 באוקטובר, ואשר לגביהן ניתנה התחייבות ע"י מסגרת לאשר מימון להשקעות בקרקע, רשאי מסגרת לאשר באותם מקרים גם מימון לקרקע.

דורשים להשאיר ליצואנים הפטור ממס נסיעות

מנכ"ל מכון היצוא, ד"ר גדעון גאור, ומנהל המחלקה הכלכלית של המכון, דן שילה, הופיעו בפני ועדת הכספים של הכנסת בדרישה שלא לשנות את הפטור ממס נסיעות שממנו נהנו היצואנים.

עד היום נהוג היה לגבי יצואנים שייצאו בין 100—500 אלף דולר לשנה, שלוש נסיעות לשנה פטורות ממס.

ליצואנים שייצאו בין 500 אלף עד 1 מיליון דולר, שש נסיעות בשנה פטורות ממס ובכל למיליון דולר — 10 נסיעות פטורות ממס. עם הפיחות הוגשה הצעת תיקון על נתינת פטור ממס נסיעות רק על המס הקצוב, כלומר כחון פטור על האחוזים. על היצואן יהיה לשלם 15 אחוז מס על כל נסיעה. מנכ"ל המכון ומנהל המחלקה הכלכלית תבעו לא לבטל הפטור ממס בראותם בצד זה כפרצת המצב ולא כצעד לעידוד היצוא, כפי שהוגדרה בתכנית הכלכלית החדשה. אמנם, אין זה מתבטא בסכום ניכר, אך יש לראות בזה משמעות פסיכולוגית רבה לציבור היצואנים.

קידום היצוא ופיתוח שווקים חדשים כרוכים בנסיעות תכופות לחו"ל. ללא נסיעות תכופות קשה לפתח ולשמור על שווקים בחו"ל — אמרו מנהלי מכון היצוא.

ינסו לזרז אישור צווי ההרחבה לתוספת־היוקר

ההסתדרות תפעל לזירוז התהליך של אישור צו הרחבה בעניין תשלום תוספת היוקר — אמר אתמול יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ בתשובה לשאלה שהוצגה לו, במסגרת מיבצע טלפוני, שבמהלכו משיבים חברי הוועדה המרכזת לשאלות הציבור.

השואל, עובד במפעל פרטי קטן ביפו, שאינו מאורגן בלשכת התיאום של ארגוני המעסיקים, קבל על כך שעד היום לא קיבל את תוספת היוקר שהולכה לשכירים ביולי 1974.

מסתבר, כי רק כמה חודשים לאחר שנחתמו ההסכמים הקיבוציים בין ההסתדרות ובין לשכת התיאום של המעסיקים בקשר לתוספת היוקר, איגרה המועצה הציבורית ליחסי עבודה צו הרחבה לגבי הבבוק שאינם מאורגנים. תחולת הצו היא מיום האישור, ופירוש הדבר הוא, כי מפעלים לא מאורגנים לא חויבו לשלם במשך תקופה ארוכה את שכר המינימום המוסכם ע"י וכן את תוספת היוקר.

מחיר מקסימאלי לפיתות בנצרת ובמזרח־ירושלים

נוכח העלאת מחיר הקמח, בעקבות הפיחות, הודיע אתמול הממונה על המחירים במשרד המסחר והתעשיה על המחירים המירביים לצרכן של פיתות בצורה ירושלים ובנצרת.

המחיר המירבי של פיתה במשקל 150 גרם יהיה 30 אגורות. המחיר המירבי של פיתה במשקל 200 גרם יהיה 43 אגורות ואילו מחירה של פיתה במשקל 250 גרם יהיה 52 אגורות.

הודעה ליבואנים בדבר היטל על מלאי

הנהלת המכס והבלו מודיעה בזה כי סחורות מיובאות ששולמו תמורתן מלוא המיסים לפני 10.11.74 אך לא הוצאו מפיקות רשות המכס לפני התאריך האמור, תידחה גבית היטל המלאי עליהן, החל לפי תקנות שעת חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע, (תשל"ה—1974) אם נתמלאו תנאים אלה:

א. הסחורה נמכרה לצרכן במכירה קמעונית לא תשמש לו למכירה.
ב. ההתקשרות עם הצרכן היא מלפני 10.11.74 ותמורת הסחורה שולמה במלואה (כולל מסי היבוא).
ג. היבואן המציא לגובה המכס הצהרה שתכלול:
1. שם ה„צרכן" וכתובתו.
2. תאריך ההזמנה ומספרה.
3. תאריך התשלום ומספר הקבלה.
4. סכום ששולם ע"י הצרכן עבור הסחורה.
5. התחייבות —
(א) לא לדרוש מהצרכן כל תוספת על חשבון המחיר שסוכם עליו ושולם כאמור.
(ב) להמציא למחלקת המלאי בהנהלת המכס ת.ד. 320, לא יאוחר מיום 31.12.74 אישורים מהצרכן בדבר קבלת הסחורה בהתאם לתנאי רכישה שהוסכם עליהם לפני 10.11.74, (אף אם הסחורה נמכרה באמצעות סוחר או סוכן).
ד. היבואן יצרף להצהרתו שיק לפרעון ביום 14.2.75, בגובה סכום ההיטל, (אם נתקיימו כל התנאים דלעיל השיק יוחזר ליבואן).

הנהלת המכס והבלו

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר ורעייתו סיירו בדרום סיני ובשארם א־שייך. הם ביקרו בבסיס חיל הים באופירה, הפליגו בספינות טילים בים־סוף והשתתפו בחנוכת מרפאה לבדווים באיזור סנטה קטרינה (בתמונה). נילווה אל הנשיא ורעייתו שר החקלאות א. אוזן ושר התיירות מ. קול. (צילום: מנחם אדלר)

תחרות פרועה בחו"ל בין תעשיינים ישראלים של מוצרי פרי־הדר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

תלונות קשות על תחרות פרועה המתנהלת בשוקי חו"ל בין תעשיינים ישראליים של מוצרי פרי־הדר הגיעו למשרד המסחר והתעשיה. התחרות מתבטאת בהורדת מחירים כדי "לחטוף" לקוחות.

תעשיינים מתלוננים, שמפעלים ישראליים מנהלים נגדם תחרות ולא חוסכים באמצעים כדי לזכות בלקוחות.

מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה ד"ר משה מנדלבאום עומד לזמן לפגישה דחופה את תעשייני מרכזי פרי־הדר, כדי לדון בדרכים למניעת התחרות הפרועה בשוקי חו"ל. בפגישה ייתבעו התעשיינים להימנע מתחרות זו, הפוגעת בתעשיה הישראלית ובהכנסותיה.

חוגים כלכליים ציינו, שנוכח העליה התלולה במחירי הסוכר בעולם, אין עתה כל הצדקה להוזיל מחירי מוצרי פרי־הדר מעובדים המכילים סוכר. זו למעשה הורדה מלאכותית המהווה פגיעה במאמצים הנעשים כדי להגדיל את הכנסות המדינה במטבע זר מיצוא. הם הוסיפו שהתחרות הפרועה מנוגדת לאינטרסים של הענף ובסופו של דבר פוגעת ביצרנים עצמם.

פניה לוועדי העובדים להימנע משיבוש העבודה

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ קרא אתמול לוועדי העובדים להימנע מהתארגנות שלא במסגרת ההסתדרות ולא לשבש את סדרי העבודה במפעליהם.

הוא התייחס להודעתם של ועדי עובדים ממפעלים במרכז הארץ בדבר הפסקת העבודה לשעות אחדות.

אברהמוביץ הבהיר, כי ההסתדרות מקדמת בברכה כל ביטוי של עידוד ותמיכה בעמדתה, אך אין להשלים בשום פנים עם שיבוש העבודה וכל התארגנות צריכה להיות במסגרת מועצות הפועלים, במישור המקומי, ובמסגרת האיגודים המקצועיים במישור הענפי־ארצי.

יו"ר המחלקה הזכיר, כי ועדי עובדים הוזמנו להשתתף בישיבת הוועד־הפועל, שקיבל שורה של החלטות המתייחסות לאינטרסים החיוניים של ציבור השכירים בעקבות תכנית הצירום הכלכלית של הממשלה.

הוא ציין כי ההסתדרות פועלת לביצוע החלטותיה.

בוועדת הפנים

אילון: צמצום שירותי הרשויות יפגע בחלשים

צמצום השירותים והקצבות יפגעו קודם כל בשכבות החלשות ובאזורים הפחות מפותחים. אמר אתמול יו"ר מרכז השלטון המקומי פנחס אילון, בוועדת הפנים של הכנסת בירושלים שדנה במצבן הכספי הקשה של הרשויות.

כל קיצוץ, ולו הקטן ביותר, הלכתו העיקרית היא על מעוטי היכולת חוסרי האמצעים. משום כך על השלטון המקומי והשלטון המרכזי לעשות את כל המאמצים להקטין את הפגיעה ולמצות את כל האפשרויות כדי שהשירותים החיוניים לא ייפגעו.

אילון הדגיש, שהיקף הספיגה שהשלטון המקומי לקח על עצמו — 150 מיליון ל"י — מהווה אחוז גבוה ביותר מכלל התקציבים השנתיים.

לכאורה הסכים השלטון המקומי לספיגה של 5 אחוזים מהתקציבים שתורגמה ל־150 מיליון ל"י. לכשעה, אחוז זה הוא גבוה בהרבה, שכן ההחלטה על היקף הספיגה היתה רק בחודש האחרון לאחר שכבר עברה מחצית השנה. כך שההיקף הממשי הוא 10 אחוזים ויותר. אולם גם נתון זה אינו כולל, כי 75 אחוז מכלל התקציבי הרשויות ביעדים לתשלומי משכורות והחזר מילוות, כך שלמעשה הקיצוץ הוא עצום ועלול לפגוע בשירותים מסויימים.

מזכיר מרכז השלטון המקומי זאב בליוין, הבע הגדרה ברורה של סמכויות ותחומי פעולה בין השלטון המרכזי לבין השלטון המקומי ומימון כספי בהתאם לחלוקה שתיקבע.

62 קיבוצים מחפשים מפעלים

62 קיבוצים מכלל התנועות הקיבוציות נמצאים עתה בתהליך של חיפוש מפעלים תעשייתיים, מהם 43 קיבוצים שעד היום אין בהם אפילו מפעל תעשייתי אחד — הודיע דן כרמון, מרכז איגוד התעשיה הקיבוצית. באיגוד התעשיה הקיבוצית יש עתה 256 מפעלי תעשיה.

19 קיבוצים נמצאים עתה בתהליכי חיפוש אחר מפעל תעשייתי הם כבר בעלי מפעלי תעשייתי וסיבת החיפושים אחר מפעל נוסף היא אוכלוסיה בהגברה העבודה במקור העבודה פרודוקטיבי ידוע (כמו קיבוץ עין־המפרץ בעל בית חרושת לקרטון), חיפוש מקום עבודה לדור הצעיר המשתחרר מהצבא (כמו גלעד ומעגן מיכאל) והרחבת ההכנסות.

בקרב 15 משקים כבר התגבשה מחשבה על נושא תעשייתי ועתה בודקים אותו ואילו 7 משקים כבר נמצאים בתהליכי ביצוע להקמת הפרוייקט התעשייתי. הקיבוצים שיתחילו בקרוב הם: גרופית, זיפנת — בתכנת. אושה — אוסטיקה. בית־העמק — אביזרים. דביר ובעד הזוו — פלסטיקה.

„עסיס" יתחיל לייצר בנתניה בינואר 75

מאת סופר "דבר" בנתניה

מפעל "עסיס" שיעבור בשלבים לאזור התעשיה בדרום נתניה, על שטח של 150 דונאם, מקים את השלב הראשון של המפעל, שיתחיל לייצר כבר בינואר 1975.

על כך מסר בסיור עתונאים, דני בודרנו חבר הנהלה, האחראי על הקמת המפעל בנתניה. לדבריו יתחיל בינואר את האסף לפלחי האשכוליות ובמשך השנה יתחילו בנתניה במילוי מיצים ממותקים, ייצור ריבות וסיכומי ירקות ופירות. בשלב א' יעבור לנתניה גם מפעל "אודי" חברת־בת של "עסיס".

בודרנו מסר, כי עדיין לא נקבע לוח הזמנים להעברת שלב ב' של המפעל, הכולל את כל מחלקת עיבוד פרי הדר, כולל מיחזור לכוהל. המפעל המוקם יהיה חדיש בענף שימורי המזון עם מיכון מודרני ומשוכלל.

שטח המבנים המודרנים בשלב א' הוא 15.000 מ"ר.

בשלב זה השקיע "עסיס" 17.5 מיליון ל"י, כולל הקרקע, המבנים וכפרכת הציודתים.

לשאלת עתונאים בעניין מערכת הביוב, ענה בודרנו, כי בשלב ראשון מעבירים בחלקות שאין בהן בעיה מסוימת, מבחינה הביוב. הבנית הביוב הכללית בתוכנית בשיתוף עם עיריית נתניה. בשלב הראשון ידאג המפעל לטהר את התהליכים להתאים לביוב הקלאי. לדבריו יוקם במקום מפעל לדוגמה מבחינת ייצור וגם מבחינת הקשר עם העירייה.

תושב חולון שנפצע בכל חלקי גופו בדקירות סכין עמוקות אושפז בבית החולים איכילוב בתל־אביב. נהג מונית שמצא את האיש מתבוסס בדמו, הביאו לבית החולים. הפצוע טען, כי שלושה אלמונים דקרו אותו בסכין, ברחוב פרץ בתל־אביב.

המפעל "פרדס מוצרי הדר", המייצר משקאות קלים באיזור התעשיה של רחובות, נקנס בבית משפט השלום בחיפה לתשלום קנס של 1000 ל"י, באשמת שיווק בקבוק מיץ אשכוליות שהכיל ספק בהבחה.

יפורסמו יומני גיטו וילנה

מאת סופר "דבר"

מיפגש עולמי של יוצאי וילנה והסביבה בישראל ובחו"ל יפתח ב־28 בנובמבר ב"היכל התרבות" בתל־אביב.

במסגרת המיפגש תערך חנוכת "בית וילנה" בשכונת מונטיפיורי בתל־אביב ויופיע "מאסף וילנהי" של סופרים ומשוררים של עיר זו, שיהווה התחלת פעולתה של הוצאת הספרים "ירושלים־דליטא", שתפרסם בעברית וגם באידיש את היומנים שנכתבו במחתרת, בגיטו וילנה, הנמצאים עדיין בכתב־יד בארכיונים.

יו"ר הארגון העולמי של יוצאי וילנה והסביבה, ד"ר מ. דבורז'יצקי מסר, כי ארגון יוצאי וילנה ימשיך במאבק להעמדתם לדין של פושעי המלחמה — מפקדי ורוצחי גיטו וילנה ובראשם פרנץ מאורר המתהלכים חפשיים. משלחת הארגון עומדת להיפגש עם שגרירות אוסטריה בישראל, כדי לחזור על התביעה, להעמדתו לדין של פרנץ מאורר, מפקד גיטו וילנה.

במאסף "ירושלים דליטא", יישתתפו שורה של סופרים ומשוררים יוצאי ועולי וילנה וסביבתה, ביניהם אבא קובנר, אברהם סוצקבר, אברהם ברוידס, ד"ר ישראל קלויזנר. אשר לפרסום יומני גיטו וילנה, יהיו בין אלה, שנתגלו במקרה במקומות שונים בעולם ואחד מהם באוסטרליה. היומנים יופיעו בשיתוף עם "יד ושם", בית לוחמי הגיטאות ו"מורשת".

יו"ר ועדת הבנין של "בית וילנה" ד. יוסף ציין, כי יהיה זה בית צנוע בממדיו, אשר ירכז בתוכו את הפעולות של איגוד יוצאי וילנה בישראל וישמש בעיקר בית מיפגש לעולי וילנה.

ראש עיריית הרצליה י. נבו מוסר את קלף אזרחות הכבוד לגולדה מאיר (צילום: „חז מאיר")

הגשמים עדיין אינם מספיקים לזריעת החיטים

מאת א. פרומי, סופר "דבר"

רק חצי מיליון דונם חיטים נזרעו עד אתמול במשק היהודי ועוד נותרו לזריעת כ־350,000 דונם.

מזכיר ארגון עובדי הפלחה דב שטיינברג אמר אתמול, כי הגשמים שירדו עד כה באזורים ובלתי משמעותיים. הממוצע אינו עולה על 5 מ"מ, בשעה שדרושים כהתחלה, לפחות 50 מ"מ. לדבריו, התעכבה זריעת החיטים מחמת מחסור בדשנים כימיים. כי היתה תקלה במיתקן האמוניה של מפעל הדשנים והוא לא היה יכול לספק את הדשנים בזמן.

שילמו 770 ל"י ונדרשו לשלם 950 ל"י

מזכיר הארגון סיפר, כי הגידנים מכרו את החיטים מיבול 1973 לממשלה במחיר 770 ל"י לטונה ונתבעו לחתום על התחייבות לשלם כעבור חדשיים, בעד אותן החיטים לזרעים, 880 ל"י לטונה, לכיסוי הוצאות האחסנה. עתה, כאשר באו היוגבים לקבל חיטים לזרעים נדרשו לשלם 950 ל"י לטונה.

יצויין, כי הממשלה נאלצה להעלות את מחירי החיטים, עם העלאת מחירי המספוא, כדי שמחירי החיטים לא יהיו זולים ממחיר גרעיני המספוא, דבר שהיה כרוך בשימוש בחיטים למספוא, במקום לפת. אולם, אין זה מתקבל על הדעת, כי היוגבים יצטרכו לשלם בעד החיטים המיועדות לזריעה 180 ל"י לטונה יותר ממה שקיבלו בעדן.

תכנית לשיפור השירות לנוסעים ב„דן"

מאת סופר "דבר" לענייני תחבורה

הנהלת קואופרטיב "דן" מכינה תכנית לתגבור קווי התנועה השונים בגוש דן, לשיפור השירות לנוסע וכך בתוצאה מהציפיה שהעלאת מחירי הדלק עשויה להפנות נוסעים רבים יותר אל שירותי התחבורה הציבורית.

השיפורים הללו תלויים במצרות, ורצוי כנתיה יותר של אוטובוסים בצירים הראשיים בתל־אביב. הנהלת דן פנתה אל משרד התחבורה בדרישה להחיש את פיתוח התשתית התחבורתית במרחב גוש־דן.

דובר "דן" מסר, כי הקואופרטיב יעמוד על ביצוע מהיר של כל התכניות, שנועדו לשפר את זרימת התחבורה בתל־אביב, שהתקבלו בזמנו בוועדה המקצועית המשותפת למשרד התחבורה, עיריית תל־אביב והמשטרה.

בתשובה לשאלה הטעים דובר "דן", כי כל תכניות הקיצוצים והחסכון אותם מנהיג הקואופרטיב הם בשטח האדמיניסטרטיבי הם נועדו לשפר את שירותי התחבורה לציבור הנוסעים ולא לפגוע בשירות זה.

„המשביר לצרכן" ממשיך למכור במחירים הישנים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

"המשביר לצרכן" ממשיך למכור את המלאי המצוי בחנויות הכלבו שלו במחירים הישנים, שהיו בתוקף לפני הפיחות — זאת למרות שמשרד המסחר והתעשיה נתן היתרים להעלאות מחירים. על כך הודיע אתמול מנכ"ל "המשביר לצרכן" רפאל כריגר.

הוא דחה בתוקף טענותיו של חבר מזכירות מ.פ. חיפה אברהם המאירי, כאילו העלה "המשביר לצרכן" מחירים, והגדיר אותן כ"שקר וכזב".

לגירוה הפיחות המשיך "המשביר לצרכן" למכור את המלאי במחירים הישנים ומכירה זו לא נפסקה. רק בתחילת השבוע הועלו מחירי חלק מהמוצרים הנמכרים במחלקה האלקטרונית בחנויות הכלבו בשיעור של 19 אחוז, למרות שמוצרים אלה התייקרו עתה בכ־50 אחוז. כריגר ציין, ש"המשביר לצרכן" היה הראשון שנענה לפניית שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, להוזיל את מחירי מוצרי התורת.

קיצוצים בשירותי עיריית רמת־גן

מאת סופר "דבר"

על קיצוצים בשירותים רבים של עיריית רמת גן הודיע אתמול ראש העיריה, ד"ר ישראל פלד, במסיבת עתונאים שנערכה בלשכתו. ד"ר פלד אמר, כי כבר פוטרו 120 עובדי עיריה זמניים, ולגבי עשרות עובדים אחרים מתנהל מו"מ עם הוועד בנושא פיטוריהם.

תקציב העיריה יקוצץ ב־6 מיליון ל"י ובן הוקפאו עבודות פיתוח רבות, שעמדו לעלות לעיריה 10 מיליון ל"י.

העיריה תפסיק לפנות פסולת בניה ותפנה את האשפה בעיר רק פעמיים בשבוע במקום שלוש עד כה.

כל חוגי ההעשרה והקורסים להשכלה שנערכו על ידי העיריה יערכו בעתה לכסות עצמם מבחינה כספית ואם לאו, יבוטלו כליל. גם מפעל הזנת הילד יצטרך בעתה לממן את עצמו, ואם לא יבוטל. בשכונות העוני ישאר מפעל ההזנה כפי שהוא היום.

פלד הודיע על חסכון בחשמל, בדלק ובהוצאות לפרסומים.

כן פנה בקריאה לעובדי העיריה לעבוד שעה נוספת בשבוע ללא תשלום.

דרוש למשטרה

צעיר הבכנה את עצמו שאיל עשור דרוש למדור ראשת במשטרת מחוז תל־אביב, בחשוד בעבירות זיוף, מירמה וגניבה.

הוא הצעיר בכנה, שגנב תעודת זהות מאת צעירה, הסיר ממנה את תצלום המקורי וקבע במקומו את תמונתו, תוך שינוי השם הפרטי ל"מאלי". הוא הציג עצמו בתעודה זו והפיץ צ'קים גנובים ומזויפים. באמצעותם הוא רוכש סחורות בסכומים רציניים בחנויות באיזור תל־אביב.

יפאי אוסטנדי נידון בבית משפט השלום בחיפה לתשלום קנס של 150 ל"י, לאחר שהשמיע צעקה "הייל היטלר" לעבר שומרי נכל הקיבוץ בחיפה.

ועדה תציע קימוצים בעיריית נתניה

מאת סופר "דבר" בשרון

הנהלת עיריית נתניה החליטה בישיבתה האחרונה לבחור ועדה של שלושה חברי מועצה, שתבדוק אפשרויות לקימוצים וקיצוצים בהוצאות העיריה.

ראש העיריה ד"ר א. ברמוחה, שהעלה את הבעיה לדיון מסר, כי פנה בחוזר למנהלי המחלקות וביקש מהם להגיש הצעות לקיצוצים בהוצאות המחלקות. ההנהלה קיבלה את הצעת ראש העיריה לחסוך בשלב הראשון בהוצאות החשמל. ברחובות העיר ידליקו כל פנס שני ובגן העירוני כל פנס שלישי, ויכבו את החשמל בחצות.

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק

יצחק בכר ז"ל

ומביעים תנחומינו לבני המשפחה

הנהלת קרן גמלאות | א.ג.א. ארגון גמלאי אגד | "אגד" ההנהלה והחברים

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

דב להב ז"ל

בן חיה ואברהם לוי

תתקיים אזכרה מחר, יום ה', ד' כסלו תשל"ה, 21.11.74 בשעה 3.00 בבית העלמין בחולון.

מוקירי זכרו נפגשים בשעה 2.45 ליד השער הישן.

המשפחה

כור

חטיבת החשמל והאלקטרוניקה

משתתפת באבלו של

אליהו רוטנברג

יו"ר מועצת המנהלים של "טלרד"

ומשפחתו

במות רעיתו

ארנה ז"ל

הנהלת החטיבה ומפעליה:

אלטק — מעגלים מודפסים בע"מ

טלרד — תעשית אלקטרוניקה וטלקומוניקציה בע"מ

מידה מכשיר אלקטרוני בע"מ

מערכות כור בע"מ

קרן אלקטרוניקה בע"מ

תדאה בע"מ

לורדה ואהרון מאור

אתכם באבלכם הכבד

קבוצת הכדורסל

הפועל כפר־ויתקין

לרחל גואטה

אתך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

סניף בת־ים

ההנהלה והעובדים

3,900 ל"י חולקו כמילגות לסטודנטים בני ראדום

מקרן

מלכה מרגלית ז"ל

ביום 10 בנובמבר 1974.

הטקס נערך בבית ראדום רח' הסטנר 68, חיפה.

חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ

לדינה פרלשטין לבית גורדון ובנים

השתתפות באבלם הכבד במות הבעל והאב

זלמן פרלשטין ז"ל

יוצאי [illegible]

הננו משתתפים באבלה הכבד של חברתנו [illegible]

במות

בעלה ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל [illegible]

למשפחת ליפשיץ

השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד

על מות ראש המשפחה

מאיר ליפשיץ ז"ל

חברי בני־דרור

פצועים מספרים על שחר האימים

מאת עמוס כרמלי

„התעוררתי משנתי בבהלה. כש־שמעתי יריות ופיצוצים חזקים מ־כיוון חדר־המדרגות" — סיפר שלו־מה ביבס, בן 14, המתגורר בקומה השלישית בבית שהותקף.

„ראיתי את אבא ואמא פצועים ליד הדלת" — המשיך הנער ב־תיאור שהרהאירים שעבר עליו, כשהוא שוכב על סדין לבן במחלקה האורטופדית של בית החולים הא־זורי בעפולה. „מיד עם היסבע הי־ריות ובקראתי לאבא ואמא אינם יכולים לקום. רצתי עם אחי פרוס־פר, בן ה־15, אל מרפסת הדירה והסתכלנו למטה. לא ראינו כלום. רק שמענו פתאום צרור יריות ארוך כמיתן המרפסת. צעקתי ל־שכנה שיצאה למרפסת: מחבלים, מחבלים, תברחי. אחר כך כשנשמעו עוד יריות קפצנו מהמרפסת לחצר. לפני שהייתי פצוע ניסיתי לברוח לשכנים. ראיתי שכנה אך היא לא עזרה לי, עד שבא שכן ואסף אותי לדירתו. משם לקחו אותי לבית החו־לים".

אחותו של שלמה, גילה, בת 13, שקפצה אף היא אחרי אחיה פרוספר ושלמה, שכבה בחדר סמוך בבית־החולים וסיפרה לנו: „שמעתי יריות חזקות. ראיתי את אבא ואמא פצו־עים ואת שלמה ופרוספר רצים למרפסת. הם קפצו לחצר, אך אני פחדתי לקפוץ. פתאום שמעתי נקי־שות בדלת הדירה. שאלתי מי שם וקול של גבר השיב לי משהו ב־ערבית. הבנתי שאלה מחבלים. רצ־תי למרפסת וסיפרתי את זה לשל־מה ולפרוספר שהיו כבר בחצר. הם צעקו לי לקפוץ. אמרו לי שיותר טוב להיפצע בקפיצה מאשר למות על ידי המחבלים. קפצתי ונפ־צעתי ברגליים".

הוריהם של פרוספר, שלמה וגי־לה — זהרה ויהודה ביבס — הם בין ארבעת ההרוגים. כאשר שוחחנו עמם בשעות הבוקר עדיין לא ידעו הילדים כי אביהם נהרג. הם כבשו פניהם בכר והתייפחו מפעם לפעם מן ההלם שעבר עלי־הם בשעות הבוקר.

הילדה עדנה ועקנין מקבלת טיפול בביה"ח בעפולה

אל בית החולים בעפולה הוחשו כל 20 פצועי בית שאן. „הגל הרא־שון של הפצועים", מספר שמואל ברסלר, המנהל האדמיניסטראטיבי של בית החולים, „הגיע כבר בשעה 6.15 בבוקר. כאשר המחבלים הס־תיכו עדיין במאמציהם להשתלט על הבנין. אלה היו שמונה פצועים — ילדים ומבוגרים — שהספיקו לק־פוץ ראשונים מחלונות ומרפסות דירותיהם ונפצעו ברגליהם ובגבם מן הנחיתה על הקרקע בחצר ה־בית. מיד עם בוא גל הפצועים ה־ראשון נערך בית החולים לכוננות מלאה. משמרת הלילה עוכבה ואלי־ה הצטרפו עובדי משמרת הבו־קר שהגיעו זה עתה לעבודתם.

חדרי המיון וחדרי הניתוח פונו ו־הוכנו לטפל על פציעות הבודות. ב־נוסף להיערכות הפנימית בתוך בית החולים נשלחו מעפולה לבית שאן צוותים רפואיים, מורכבים כל אחד משני רופאים ואחות וכמו כן אמבולנס להעברת הפצועים".

אחרי גל הפצועים הראשונים הח־לו להגיע לבית החולים קבוצות של ארבעה וחמישה פצועים בכל רבע שעה. גל הפצועים האחרון היה לאחר הפריצה לבניין.

בין הפצועים הראשונים שה־גיעו לבית החולים היה חביב מלול בן 24, נשוי ואב לפעוט בן 11 חודשים המתגורר בקומה העליונה של הבית. „עבדתי במשמרת לי־לה במפעל „כבלים" בבית שאן וחז־רתי הביתה בשעה 4.15 לפנות בו־קר — סיפר לנו מלול. „לא הס־פקתי להירדם ושמעתי יריות הד־קות ופיצוצים עזים שהרעידו את הבית. קפצתי מהמיטה ורצתי בפיג'מה לדלת. כששמעתי צעדים בחדר המדרגות העמדתי את השולחן ליד הדלת וניסיתי לחסום בעזרתו את אפשרות הכניסה לדירה. בהשתבה שנייה חששתי שזה לא יעזור. רצ־תי למרפסת ובעזרת מספרי ברזל התחבתי את כבלי הכביסה וקשרתי אותם זה לזה כדי ליצור חבל שי־גיע עד לחצר. ראשונה ניסתה לרדת בעזרת החבל אשתי, אך היא איבדה את שיווי־משקלה. נפלה מ־גובה רב והחבטה בגבה. אחריה קשרתי בחבל את הבן. בן 11 החוד־שים הורדתי אותו בה בזהירות לחצר. לאחר שהבן שוחרר מהחבל, ירדתי בו בעצמי. אך גם אני מעדתי ונפלתי לחצר. רגלי נשברה. אך ניסיתי מאמץ לחמוק מהחצר כשה־ילד בין זרועותי. המחבלים הבחי־נו בי וניסו לירות לעברי. אך הס־פקתי למצוא מסתור מאחורי קיר ומשם פוניתי לבית החולים".

במיטה סמוכה לחביב מלול במח־לקה האורטופדית שכב שכנו חיים אלוף בן 43, דייר הקומה השנייה באותו בית.

סיפר אלוף: „כששמענו יריות, חשבה אשתי בהתחלה, כי אלה זיקוקים. אך הבחנתי שאלה צרורות של נשק קל ואמרתי לה כי אני חושש שמחבלים חדרו לבניין. לא ראינו כלום, רק שמענו ירייה כל הזמן. כדי למנוע אפשרות כניסה לבית הצבתי שולחן ליד הדלת. אך באותו רגע קיבלתי רסיס ברגל. הבנתי שהבניין מסוכן יותר מאשר חשבתי תחילה. רצתי להעיר הילדים והערתי אותם. הרגעתי אותם שלא ייבהלו. אחר כך זרקתי דרך החל־לון מזרונים לחצר וביקשתי מש־לושת הילדים לקפוץ למטה. הם פחדו. קפצתי ראשון ושכנעתי להם לקפוץ. אחר כך קפצו כל שלושת הילדים, אחד אחרי השני. כשאני תופס אותם למטה. כשראתה אשתי כי כולנו קפצנו — קפצה גם היא. בבאנו החוצה עד שבא אמבולנס ו־אסף אותנו לבית חולים".

בשעה 10 בבוקר כבר פונו חד־רי המיון בבית החולים בעפולה וכל הפצועים, שהיה צורך לאשפזם להמשך הטיפול, חולקו בין המחל־קות האורטופדית והכירורגית. עד לשעות הצהריים שוחררו לבתיהם שלושה מהפצועים. בבית החולים נשארו מאושפזים 17 פצועים. שרק שניים מהם — אשה וילדה — מצ־בם הוגדר כבינוני. השאר פצועים קל. רוב הפציעות קשורות בשב־רים ובפגיעות ברגליים ובידיים ו־כמו כן יש כמה מקרים של פגיעות בגב ובעמוד השדרה שיחייבו טיפול ממושך יותר. הרוב נפגעו בעת ש־קפצו מקומות עליונות ובודדים מ־בד מרסיסי רימונים שהושלכו על־ידי המחבלים.

חסכון מחייב הגיון

בכל הנוגע לחסכון מוטב תמיד להרבות בהדרכה מאשר בהב־צע בכוח לעולם אינו מדביק את המטרות המוצהרות. יחד עם זה יש, כמובן, להקפיד על שמירת ההגיון גם במסגרת הזאת, ויש לקוות שכך ייעשה.

מבצע החסכון בחשמל, שעליו הכריזו משרד הפיתוח וחב־רת החשמל, כן הראוי שיזכה בשיתוף־פעולה של כל הגור־מים: הרשויות המקומיות, מוסדות ציבוריים, בעלי עסקים והציבור בכלל ובמובן הגורמים הממשלתיים עצמם. שכן חשמל הוא מוצר המורכב כמעט כולו ממטבע־חוץ, אם באמצ־עות דלק ואם באמצעות ציוד. ממילא כל קוט"ש של חשמל שנחסך פירושו חסכון במטבע־חוץ.

יש להנהיג חסכון זה בתוך הבנינים — להקפיד על כיבוי אורות עם הפסקת העבודה ולהוריד את דרגת החימום ככל האפשר; יש לחסוך בתאורה ברחובות כל עוד אין הדבר פוגע בבטיחות (לא אחת מוצא האורח את פנסי הרחובות דולקים עוד עם אור הבוקר). אך יש להזהיר מחסכון בתאורה בכבישים, בצמתים ובמעברים. אין טעם לחסוך במקומות שבהם שכר החסכון ייצא בהפסדו עבירות מונים.

סוגיה בפני עצמה היא ההוראה הארצית שפורסמה השבוע, המחייבת לכבות את התאורה בחלונות־הראווה בשעה 9 בערב ולכבות את שלטי הפרסומת המוארים בשעת סגירת העסקים. אם יש בכך חסכון ממשי בחשמל, צריך לחייב זאת. אין הארת חלונות־ראווה ותאורת פרסומת דבר חיוני כלל. אך אם נכונה הנחתו של מנכ"ל חברת החשמל, שהביע אותה אתמול בתשובה לשאלה, כי החסכון הצפוי בסעיף זה אינו ממשי וכי ערכו בעיקר פסיכולוגי, יש לשקול השפעה פסיכולוגית אחת מול רעותה. כלומר: האם הרווח החסכון על־ידי כיבוי כגורם פסיכולוגי אמנם שקול כנגד ההשפעה הפסיכולוגית־המורלית של חשיכה אף במרכזים שבדרך־כלל סואנים.

בעניין זה אין מקום לגיחוכים ולהתעמרות. החסכון ניתן למדידה, כי בעד החשמל משלמים. צריך לבדוק, אם יש חסכון בהנחייה זו, כפי שאומר ההגיון — או אם אין, כפי שמניח א. עצינה. אם אין חסכון, מה ההגיון?

בית־שאן: לקחים צבאיים ואזרחיים

אם עדיין מצויים בישראל או בקרב ידידיה המעטים תמימים אשר יגיחו, כי ההתקפה בבית־שאן תשפיע על תוצאות הדיון בעצרת ותרתיע מישהו מתמיכה בהצעת ההחלטה הפלס־טינאית — מוטב שיתפכחו. רצח האזרחים על־ידי אנשי ארגון חוואתמה, הכפופים למוסד הגג של המחבלים, לא נועד לשבש את ההצגה של הקרקס האש"פי באו"ם אלא להגביר את האפקט שלה. ולפי נסיונם יכולים המחבלים להיות סמו־כים ובטוחים, שמטרה זו אכן תושג.

מסיבה זו, שאינה יחידה ובוודאי לא הראשונה במעלה, צריכים אמצעי־הנגד של ישראל להיות ממוקדים בתכלית האפשר — מיגור הטרור — במינימום של הגבלות. לפחות בתקופה הנראית לעין יילחם צה"ל בטרור במקביל עם שני מאמצים גדולים — המאמץ המיידי של כוננות ותגבור בגבול הסורי והמאמץ המתמשך של בניית העוצמה בקליטת נשק, בארגון מקיף ובאימונים נמרצים. צה"ל יזדקק איפוא לחופש אופרטיבי רחב ככל האפשר בבחירת השיטות והאמצעים היע־ודים, כדי שיהיו הסיכויים ככל האפשר מבחינתו וקטלניים ככל האפשר מבחינת המחבלים.

לכן, יותר מאי־פעם זקוק עתה צה"ל, במלחמתו בטרור, לגיבוי, לשיתוף ולסיוע מצד זרועות הבטחון האחרות — משמר הגבול ומשטרת־ישראל ויותר מאי־פעם מוטל על האוכלוסיה האזרחית לראות עצמה גורם ראשון במעלה באחריות לבטחונה. מבחינת צה"ל נסתיים העימות עם המחבלים בבית־שאן כפי שצריך היה להסתיים — איש מהרוצחים לא יצא חי. לא כן הדבר מבחינת אוכלוסיית בית־שאן והמשפחות שנפגעו ברחוב שירת־צבי, אורחי העיירה, מלומדי ההפגזות בשנים 1968—1970, למדו בדרך מכאיבה, כי הרגיעה שזכו בה לפני ארבע שנים אינה מובטחת כאליה.

האזרחים בבית־שאן ובכל מקום אחר חייבים להרחיב את התגייסות למשמר האזרחי, להקפיד על אמצעי המניעה הישו־ביים והשכונתיים ולסגל אורח־חיים של ערנות יציבה, מתמדת ויעילה. התרומה שיכולים האזרחים לתרום לבטחון סביבתם גדולה ולפעמים — מכרעת.

המגמה הריאליסטית נחלשה

שינוי יסודי בהלכי הרוח של הערבים בשטחים ובישראל

מאת דני רובינשטיין

התחושה נצחון, גאווה ושיפוק מהלכת כיום בקרב מאות אלפי הערבים הפלשתינאים הנמצאים תחת שלטון ישראל. המגמות ה־צבאיות והמתיחות ברמת הגולן מלמדים אותם שהמצב שוב איננו סטאטי וקפוא כפי שהיה בעבר לפני אוקטובר 73. הנה היו נצ־חונות מדיניים לפלשתינאים ש־העבידו את ישראל באחד הכב־בים הנבוכים ביותר בתולדותיה. גם הצעדים הכלכליים האחרונים זכו — בין היתר — לפרשנות בשכם, חברון ומזרח ירושלים, לפיה: „ישראל פושטת את ה־רגל, מתמוטטת", והדרך לנצחון ערבי מסתמנת בבהירות.

בשבוע שעבר ביום הופעת ער־פאת בעצרת או"ם העבירו סוכ־נויות הידיעה למערכות העתונים ידיעה שוליה ומביאה חסרת כל בסיס שמקורה בעתון כוויתי „אל ראי אל־עאם". בידיעה נאמר: „בספר מדינות ערביות מעב־דות עתה הצעות חוק ותכנית כללית לקליטת יהודים בישראל שעזבו בעבר את מדינות ערב. תכניות אלו נעשות במטרה להקל על הקמת המדינה הדמוקרטית־חילונית בפלשתין כשום שלפלש־תין ישובו הפליטים הפלשתינאים, בעיקר אלה היושבים מאז 1948 במחנות".

כלי־התקשורת בישראל ובעולם לא פרסמו כלל ידיעה זו ומבחינה אינפורמטיבית לא היה בה כנראה כל ממש. המעניין לגביה היה דווקא צורת הפרסום שלה ברחוב הערבי כאן. בעתונים הערביים של מזרח־ירושלים היא זכתה ל־פרסום בולט בעמודים הראשיים, ו„אל־שעב", למשל, פרסם זאת במסגרת גדולה מתחת לכותרת הראשית שבשרה את דברי ערפאת באו"ם. דומה שאין זה מקרה. מאז מלחמת יום הכיפורים, וב־מיוחד בחדשים האחרונים, הולך ונחלש מה שכונה פעם בטרמינו־לוגיה הישראלית: „המגמה הריא־ליסטית בציבור הערבי". זוהי מג־מה שצלתה ופרחה בעבר בשנים הרחוקות שלאחר מלחמת ששת הימים. ערביי השטחים המוחזקים, וכמובן ערביי ישראל, היו אמו־רים להתוודע ולהכיר את עצמתה של ישראל. כמליון וחצי הערבים הקיימים מגע יום־יומי הדוק עם המדינה היהודית צריכים להיות הראשונים שיבינו כי לא ניתן לבטל את קיומה הציוני ורבים אמנם חשבו כך. הידיעה על ה־תכנית להחזרת יהודים מישראל למדינות ערב — אם היתה מובאת לציבור הערבי כאן לפני 1973 — היתה מושלכת בלגלוג לסל כפי שעשו זאת העתונים בישראל כ־יום. אלא שעתה השתנה משהו בהלך־הרוח הערבי והידיעה הוצ־גה במלוא הרצינות בכותרות ה־ראשיות.

תולדות הסכסוך הערבי־ישראלי הן תולדות חילוקי־הדעות בינינו לבין ערביי ארץ־ישראל בשאלת מהו הפתרון הרצוי ומהו הפתרון הריאלי לשני הצדדים. תמיד רווחה בעולם הערבי והפלשתינאי מגמה שסברה כי מדינת ישראל איננה אלא בועת־סבון העתידה להתפקע. בעתונים הערביים המופ־יעים ביהודה ושומרון, ברצועת עזה, במזרח ירושלים ואצל ערביי ישראל, אפשר למצוא ידיעות ו־מאמרים בשפע על האפליה הע־דתית בישראל, על שביתות ו־שערוריות כלכליות. לא פעם כלו־לה אינפורמציה זו בפרשנות ה־מיוחת כי הקיום הישראלי־ציוני מפוקפק, מעורער ומבעט בלתי־הגיוני, כיוון שזוהי מדינה החיה בתרבויות, בעלת פערים חברתיים ותרבותיים שאינם ניתנים לגישור ובעצם היהדות היא דת ולא לאום. והדברים ידועים. ההישגים המ־דיניים האחרונים של העולם הער־בי חיזקו מגמה זאת ברחוב הער־בי. אם בעבר דיברו בעיקר על נסיגת ישראל מכל השטחים כדרך לפתרון ריאלי, הרי היום פתרון ריאלי איננו רק נסיגה, אלא ביטול הציונות והקמת פלשתין הדמו־קרטית נוסח ערפאת הוא פתרון מציאותי יותר. לפני מלחמת יום הכיפורים לא חשבו שאכן אפשר להגשים ברצינות פתרון פלשתי־נאי שיכלול גם את תל־אביב ויפו. משדעה זו זוכה להשוואות בפורומים ורמות כרוב מדינות ה־עולם על הבעיה הבין־לאומית הנויטאה ביותר, קשה לצפות ש־דווקא בגדה המערבית וברצועת עזה „יאמרו שאלה הם דברי הבל בלתי־מציאותיים. מה שבישראל נחשב ריאלי, כמו סיסמאות הד־דוקיים שכה הרבו לצטט בהן אחרי 1967, נראה לאוכלוסי ה־שטחים יותר ויותר כדמיון ריק מתוכן.

תחת שלטון ישראל חיה כיום אוכלוסיה ערבית שהיא בעצם מוקד הבעיה הלאומית הפלשתי־נאית. אפילו מבחינה מספרית מת־גוררים כאן יותר ממחציתם של ערביי ארץ־ישראל. אם תקום פעם מדינה פלשתינאית אוכלוסיה זו תהווה את מרכיבה העיקרי. מד־איג ומעציב הוא שאין בקרב אוכלוסיה זו הכרה ברורה וחד־משמעית בקיום הריבונות הישרא־לית. שכן האמת הכרה. היא כאילו כמשי על המדינה היהודית היא גם איום ממשי על קיומם הם. הנהגה ערבית נבונה בשטחים מבינה זאת. השייך ג'עברי הסביר פעם בדוגמה לאנשי ציבור כי הב־לת ובדרי אורחי, יותר כשיפגעו במדינת ישראל עלולים לפגוע קו־דם כל בערבים עצמם. אם יתגברו החבלות, יגבר הפיקוח הישראלי, פרנסתם של הערבים תיפגע ו־חייהם ייהפכו בלתי נסבלים. ברור הוא כי לפני שהחיים במערב ירושלים יהפכו לגיהנום לא יוכלו לשאת זאת תושבי מזרח־ירושלים. כאשר מצבה של ישראל דחוק, עלול מצב ערביי השטחים להיות דחוק פי כמה. הנה עתה, כאשר מצוקה כלכלית מוטלת על כתפי הישראלים, ייפגעו מכך יותר ער־ביי השטחים. אם תהיה אבטלה בישראל, היא תפגע פי כמה יותר בשכם, בחברון, בעזה ואפילו ב־נצרת. אם יגיעו קיצות לגבולות מדינת ישראל הם לא יפסחו על בתי הערבים וככל שהתמונה ה־בטחונית בישראל תהיה קשה יותר היא עלולה להמיט רעה על ערביי הארץ. יהודים וערבים בארץ ישראל מצויים באותה ספינה. הס־קפה קרענית של חורבן ישראל עלולה להביא קודם לכן חורבן על העם הפלשתינאי. מצבים בשטחים המשים זאת.

ללמד את עם ישראל חסכון

אמבטיה ביחד

מאת אברהם קושניר

לפני חצי שנה כבר היה המשבר הכלכלי באירופה המתועשת בעי־צומו. שלא כישראל, שקברניטיה הכלכליים השרו עליה אווירה של נוחות־שאננים ושהציבור נהג בה כאילו דבר לא התרחש, היו אז־רחי בריטניה מחבלים תחבולות כיצד לחיות עם תגרה מתודקה. בעיה הבעיות היתה האנרגיה. עם הגיעו זה כבר לכלל מסקנה, ש־אם מחיר חבית נפט עלה בתוך שנתיים מדולאר לחבית ל־11 דו־לאר לחבית, הרי שחייבים הם לשנות ממנהגיהם. אם יש משבר אנרגיה, כשבת שיש לצנה [illegible] דלק, אין ברירה.

כדי לסייע לציבור להסתגל ל־צמצומים החליטו כמה עתונים ל־ספק לקוראיהם מידע על דרכי חסכון אפשריות ולעודד אזרחים לשיח זה לזה עצות נבונות. חכם הוא מי שלומד מהנסיון, אך חכם עוד יותר הוא זה שלומד מנסיון של חברו. כך נפתחו בעתונים מדורים של עצות לחסכון ונער־כו תחרויות ארציות על הצעתי החסכון הטובה והיעילה ביותר. אלמלא ראיתי זאת בעיני, לא הייתי מאמין. בתחרות הארצית זכתה עקרת־בית, שיעצה לאזרחים לעשות אמבטיה משותפת: הבעל והאשה יחדיו. זה חוסך כמות ניכרת של חשמל לחימום המים, כך אמרה. תמונתה של אותה עקרת בית הופיעה בכל עתוני בריטניה ושתי רשתות הטלוויזיה המכובדות טרחו לראיין אותה ב־חדר האמבטיה שלה (ראוי אולי לציין, שהמכנסיה הגישה כיאה חריפה בעניין הרחצה המשותפת ומשמעותה המוסרית, ולא מצא דין בשבבה בסוגיה זו).

מכיוון שאין לי ספק שעם ישראל יהיה חייב לחיות בחישוב מתוכנן ולהסתפק בכל שיוכל, דומה שראוי היה לפתוח — בצד המדור „נאה דורשים" שפתח „דבר" עם ביצוע הפיחות ושבו מנסים אנו להצביע כיצד אין לנהוג — מדור חדש שבו יתנו בני ישראל עצות איש לרעהו כיצד יש לנהוג וכיצד לחסוך בדרכים שונות. עקרת־בית אחת שאתה שוחחתי אחרי הת־יקרות הלחם אמרה לי, למשל, שהיא אינה קונה ככר לחם שלמה אלא רק חצי ככר. אם המשפחה אוכלת את חצי הככר היא קונה עוד חצי. מעולם, כך אמרה לי, לא השליכה לחם לפח. אולי גם זה רעיון שראוי שיאמצו אותו רבים, לאחר שמחירו של הלחם האחיד קפץ מ־55 אגורות לליטרה.

זאת ועוד. שפות רבות התייעצו בעלי בתים משותפים בישיבות דיירים סדורות כיצד לחסוך בהוצ־אות הבית ואלף ואחת הצעות הס־כן הועלו בישיבות אלה. אין לי כל ספק שיש בהן הצעות הצ־שויות להביא לחסכון ממשי. יש־אתר שאין כל סיבה שחסכון זה יהיה נחלת היחידים שהגו אותו. דומה שראוי למצוא דרך שהרעיון יגיע לידיעת הרבים. ולא רק ב־בתים משותפים אמורים הדברים. הפיחות עשוי לפתוח תקופה לב־לוב לכל היסודות הבריאים המ־מונים בנפשה של אם יהודיה פו־לניה. איתה אם שדבר אינו מ־בוזבז אצלה. שיירים של טרם פיחות סרחה להאכיל את בנה עד הטיפה האחרונה. „כלא לשפוך שום דבר לזבל". לאם כזו נפתחו עתה אפקים חדשים. ולאפקים כי־דוע אין גבולות. היא יכולה לחבל תחבולות כיצד לחסוך על ידי קניות מרוכזות. כיצד לבשל תב־שילים טעימים במחיר זול יותר מבלי לפגוע בצורך לספק את אבות המזון ההכרחיים. אני בטוח, למשל, אף שאני מודה כי אין אני בקי כלוא זה בנושא, שהרבה יותר זול וטעים, לאפות עוגה בקלבבסיות (כן, קלבבסיות), כ־אשר לקנות עוגה בחנות. וקלטי־סיות אינן יקרות ואולי לא פחות מזינות.

אין לי ספק שהפיחות עשוי להי־ות עידן הפריחה של מומחי־הרכב לפיניהם. אם אלה יידעו לייעץ כיצד אפשר וראוי לחסוך דלק. מה, למשל, דרוש כדי לע־בור לשימוש באוקטן 83, במקום באוקטן 94 היקר יותר. הצעות רבות בתחומים שונים, שעתה הן נחלתם של בודדים בלבד, ראוי שהציבור כולו יידע עליהן.

באשר שהחסכון הוא הכרח וכי־ביון שללא ספק יש הצעות רבות, לחסכון בדרכים שונות, אולי ראוי שהקוראים ישיאו איש לרעהו. שי־כתבו לעתונות כיצד הם מתכוו־נים לחסוך נוכח עליית המחירים, ואני בטוח ש„דבר" ימצא את המקום הראוי להפצת עצות אלה. מה שחשוב עוד יותר הוא, שיש אנשים רבים המוכשרים לעצות כאלה. אך בכך אין להסת־פק. גם לממשלה יש תפקיד נכבד בשעת החסכון. הנה, עם עליית המחירים, אין צורך „להעמיק את תודעת החסכון". הבהירים שאלו אינם ביהירים, אפשרויות רבות לחסוך בתחומים, הממשלה צריכה איפוא: באמצעות [illegible] על החומרים השונים, להגדיר כל־...

אין זו המצאה ישראלית. באר־הי"ב הוציאה הממשלה לפני כשנה יותר מ־200 פירסומים של דרכים שונות לחסכון. החוברות הללו נערכו על־ידי מומחים בתחומים שונים והיו כלולים בהן נושאים כגון כיצד כדאי לחמם את הבית, או איך תוכל לעשות עבודות אינסטלציה קלות בעצמך ועוד. כאמור, יותר מ־200 חוברות ש־כאלה כל אחת באות בדולאר. אולי ראוי שיעשו בממשלה ינסה להפיץ חוברות אלו, לתרגמן, ל־התאימן למציאות הישראלית, ול־הוציאן למכירה בסכום של פחות מ־6 לירות האחת.

אלה רעיונות ראשונים בלבד. אין ספק שבעניין החסכון ראוי ש־תוקדש לו תשומת־לב רבה. אפ־שר, למשל, לבדוק אפשרות של פעולה התנדבותית, שבמסגרתה ידריכו נשים זו את זו בבישול זול ומזין וכיוצא בזה, שלא נזלזל בחסכון זה, גם אם בתחומים שו־נים הוא מסתכם בפרוטות. הרי הסקל"ל כבר הוכיחה, שבפרוטה ועוד פרוטה יש רבים אדמה.

מערכת „דבר" תשמח לפרסם בדרך־קבע הצעות של קוראים לייעול החסכון היכולות להיות לתועלה לכלל ציבור קוראינו. בין בעלי ההצעות הטובות יוגרלו פרסים. נא לסמן במעטפה: הצעות חסכון.

צפוי לחץ אמריקאי על ישראל

מיוחד ל„דבר". מאת ג'וזף אולסופ, ואשינגטון

סכנת המלחמה במזרח התיכון שוב ירדה מ־70% על סבירות ל־50%. ייתכן שירידה זו תימ־שך. אלא שעדיין יש להבחין ולראות אם תופעת שביב התקווה החדשה באיזור, שבו סכנת המל־חמה היא המוחשית ביותר. סבי־רות אכן זריחת השמש החמימה — או שמא זו רק טעות „אופ־טית".

התקוה כמעט ונגוזה בשעה שקיסינג'ר יצא לחדש למזרח התיכון וזאת משני טעמים: רא־שית, משום שהצרפתים והאיטל־קים איפשרו אל לבם את יאסר ערפאת וארגונו אש"ף בזירת או"ם ובכך זיכו אותם במעמד הדים. שנית, פיסגת רבאט הית־נתה כל סיכוי להתקדמות אל השלום בכוונות ישראל להיפגש לפרו"מ עם ערפאת וחבריו.

ערפאת ותומכיו עודם מכריזים בגלוי שמטרתם היא חיסול מדי־נת ישראל. אי לזאת הכריזו הישראלים תגובית שלא ישאו ויתנו עם ערפאת. ארה"ב טרם ירדה לשפל מדרגה מוסרי, כדי שתלחץ על ישראל כי זו תשתתף בדיונות עם יאסר ערפאת. לכן נראה שנוצר מצב של קפאון מוחלט.

פירוש הדבר שסכנה של מל־חמה חדשה במזה"ת עלתה לכדי 70% סבירות לפחות. אם לא למעלה מזה, קיסינג'ר משוכנע מאז ומתמיד שהמלחמה תהיה בל־תי־נמנעת, לזאת בעתיד הקרוב ביותר, אם לא יימשך תהליך כלשהו של פיוס בין הישראלים לבין הערבים — לפחות עם חלק מבין הערבים. אמונתו זו של קיסינג'ר, זכתה לאישור מחודש עם כל התפתחות חדשה, הן בצד הערבי והן בצד הישראלי.

כזה היה המצב בשעה שהנרי קיסינג'ר בא לקאהיר. אלא שב־קאהיר ציפתה לו הפתעה נעימה: נשיא מצרים, סאדאת רמז זה כבר לאמריקאים על נכונתו לפנות שו־רה לארה"ב ולחיפוש דרך לשלום, ובמקום זאת לפנות אל הסו־בייטים ולהתכונן למלחמה. אך בביקורו של קיסינג'ר בקאהיר נתגלה כי הנשיא סאדאת התכוון בכך רק לרמז על אפשרות. בהיות סאדאת המנהיג הערבי המלומד ביותר, הרי שסיפק לקי־סינג'ר חומר למחשבה וגם נושא לסיכאלה.

ההפתעה הנעימה לקיסינג'ר בקאהיר היתה בצורת רמז מה־נשיא סאדאת שהוא נכון לשאת ולתת עם ישראל בדבר צעדים נוספים לקראת שלום. „זה פאק־טור בנושא של נסיגה ישראלית נוספת בסיני. אך זהו בדיוק סוג המרים, אשר ערפאת האמין שהצ־ליח להחניק באיבו בנצחונו הג־דול בפיסגת רבאט. הנשיא סא־דאת נתגלה איפוא כיריב חזק וערמומי ליאסר ערפאת.

העמדה שנקט בה הנשיא סא־דאת, זכתה לאישורו הגלוי של המלך פייצל הסעודי וייתכן שהוא שהשפיע על סאדאת לנקוט עמדה זו. בהתחשב בהשפעתו הר־בה על נשיא מצרים, שכן ידוע באיזו חרדה ושלילה רואה המלך פייצל כל נסיון להתקרב אל ברה"מ.

קיסינג'ר מוצא את עצמו בפני שאלה המורה. יש להניח שסא־דאת לא תבע במפורש נסיגה יש־ראלית גם בחזית סוריה. כתנאי בל־יעבור לחידוש התהליך המו"מ עם ישראל. אך ברור שאפילו מו־כן סאדאת לעשות צעד לבדו, כלומר בלי סוריה, הוא יתקשה בכך מאד ואף ימצא שהדבר מסוכן לו.

הבעיה העומדת בפני קיסינג'ר היא, איפוא, כיצד ללחוץ על הישראלים כי יסכימו לנסיגה נו־ספת ברמת הגולן, ביחד עם נסי־גה בסיני. לנסיגה בגולן ידרוש לחץ אמריקאי חזק, שכן כאן תהי־יה הנסיגה כרוכה בעקירת מספר ישובים ישראלים חדשים בבקו־כם.

אולם נסיגה ישראלית למרחק ארבעה קילומטרים בערך בקו עם סוריה אפשרית בהחלט, בלי שתי־וצר סכנה איסטראטגית לבטחון ישראל. הבעיה היא איפוא לאו דווקא צבאית. לגבי הישראלים זו יותר בעיה פנימית. הסוגיה מיטען רגשי ופוליטי כבד. לכן החליט קיסינג'ר, ברוב תבונה, להפעיל לחץ על ישראל לנסיגה כפולה — בסיני וברמת הגולן, בשיעור מצומצם.

צפוי איפוא מצב של לחץ אמ־ריקאי כבד ביותר על ישראל. ייתכן שארה"ב תצטרך ליטול על עצמה סיכון רב למען ישראל בעתיד. אין לדרוש ממנה כי תי־שא בסיכון כזה, אם המחיר של ההתקדמות אל השלום אינו אלא מחלוקת ישראלית פנימית. שתס־ייר את הכנסת לעצמה. לעומת זאת, אין טעם שארה"ב תמשיך ללחוץ על ישראל כי זו תוסיף יהדה לצר־פאת. מעצמה גדולה המכבדת את עצמה אינה נוהגת ללחוץ על ידידיה כי „ישוחחו בידידות" עם אלה המוסמים לרצחם. אחרי מה שקרה בקאהיר, דומה שנפתחת דרך חדשה המבטיחה סיכויים טו־בים יותר לאין ערוך.

קיסינג'ר משוחח עם ברז'נייב בפגישתם האחרונה

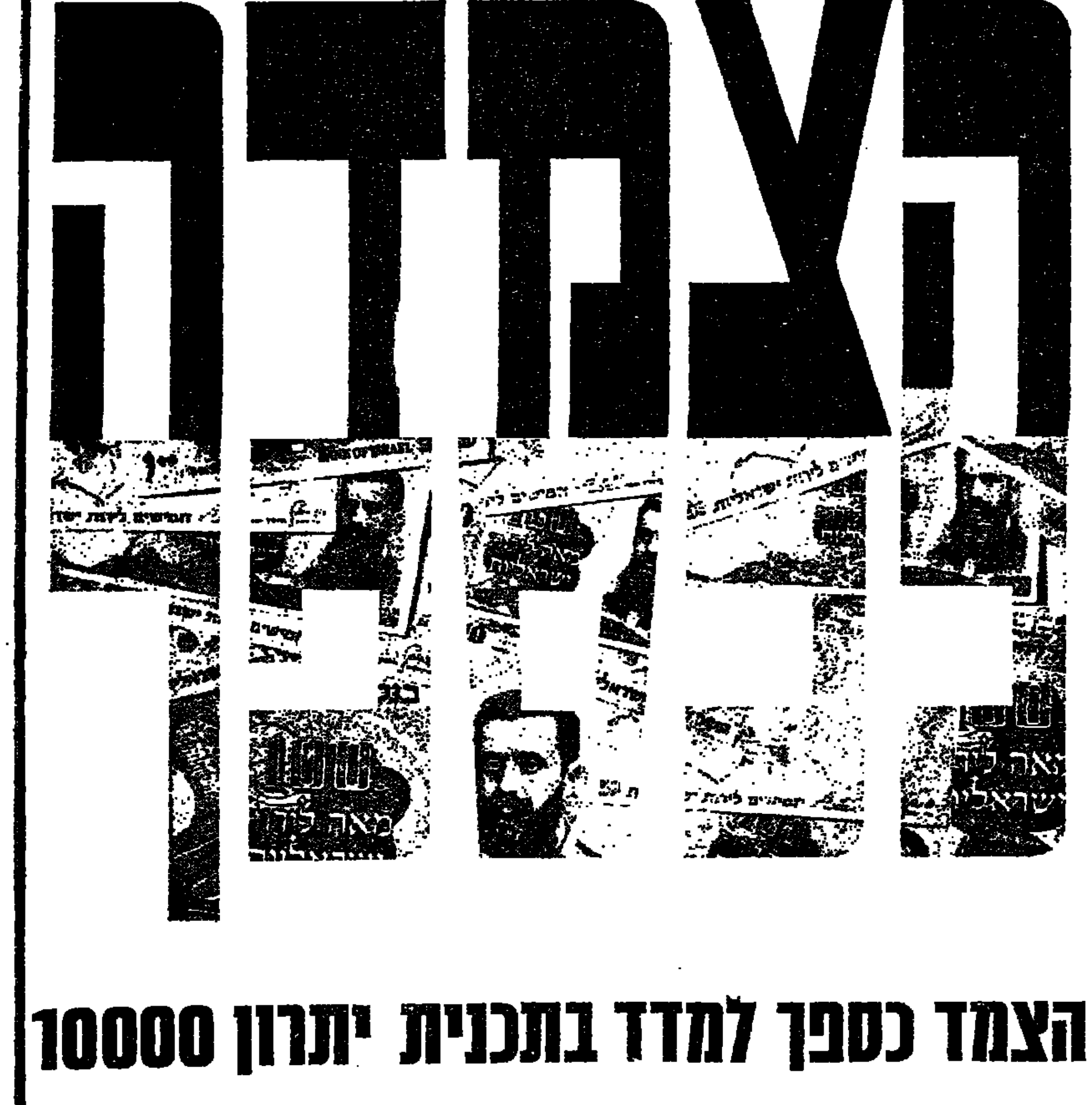

הצמד כספך למדד בתכנית יתרון 10000

בתכנית יתרון 10000 אתה יכול להפקיד כל סכום עד 10,000 ל"י
גם בתשלומים חודשיים החל ב-50 ל"י לחודש,
וליהנות מכל ההטבות שבתוכנית:

- מענק של 10% (עד 1.000 ל"י)
- החסכון בתוספת המענק צמודים למדד
- ריבית מצטברת
- הכל פטור ממס.

פרטים מלאים בכל אחד מ-
145 סניפי 51 סניפי
בנק דיסקונט לישראל בע"מ בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

هكذا من الأصل

דוד בן־גוריון - שנה למותו

נושא חזון ממעמד לעם

מאת מאיר בראלי

כל שמעיין בביוגראפיה של דוד בן־גוריון אינו יכול לפסוח על העובדה שהוא היה חבר במפלגת פועלי־ציון. אמנם היו במפלגה זו זרמים שונים ודוד בן־גוריון, למשל, מעולם לא היה אידישיסט; אולם זו היתה בפירוש מפלגה ציונית־מארקסיסטית. מנהיגה ומורה דרכה היה ב. בורוכוב, שהקדיש את עיקר האינטלקט שלו להוכיח שהציונות כשרה מבחינה מארקסיסטית.

ספק רב אם המארקסיזם באמת יכול להסביר את האנומליה היהודית ולהוכיח בדרך מדעית שהפרולטאריון היהודי יגיע לארץ־ישראל דווקא. אבל קשה להטיל ספק באדיקות המארקסיסטית של ב. בורוכוב ושל מפלגת „פועלי ציון". אגב, התורה המתמדת של ד. בן־גוריון למחשבה שיטתית ולשיטתיות בכל ביתוח חברתי או מדיני מקורה במארקסיזם. לא נעדרו אצל ד. בן־גוריון ביטויים שמקורם בשיטת מחשבה זו, כמו: „חוק הברזל של ההיסטוריה היהודית — —".

מובן למדי שד. בן־גוריון, שהיה האיש שבנה את ההסתדרות והפך אותה לכוח הדומינאנטי ביישוב, נחשב בחלק האחרון של חייו כמי שאינו שלם עם התפיסה הסוציאליסטית. ד. בן־גוריון היה האיש שאירגן מאבק מקצועי מיליטאנטי ביותר, כי זה היה הכרח בימי בראשית של ההסתדרות. ד. בן־גוריון היה האיש שביסס את תורתה של חברת־העובדים כבסיס למדינה יהודית סוציאליסטית: אמנם המפ"סים ופועלי־ציון־שמאל החשידו אותו גם אז באי־נאמנות סוציאליסטית, אבל החשדה זו לא היתה רצינית יותר מן ההחשדה של הרוויזיוניסטים שטענו שכל נאמנותו היא לסוציאליזם והוא מנצל סיסמאות ציוניות למען „הבעל האדום".

כמה גורמים חברו יחדיו כדי לעצב את דמותו הרוחנית של האיש, אשר יחד עם רעו ב. כצנלסון עיצב את המצע הרעיוני של הציונות־הסוציאליסטית. של תנועה שאמונתה היא כי חירות האדם היהודי בחברה יהודית חפשית אינה תורה מפוצלת, אלא תורה שחלקיה משלימים אלה את אלה.

ד. בן־גוריון היה איש של מלאכה. משהתמסר כולו לפעולה המדינית הציונית ואחר כך הישראלית השאיר את המלאכה שעסק בה עד אז לחבריו ואחר כך לתלמידיו. הוא ריכז את מחשבתו בנושא שלפניו.

ד. בן־גוריון היה לדגל ולסמל. הוא נעשה גורם מושך קולות של מפא"י. רביזיוניסטים הצביעו בעד מפא"י אף־על־פי שלא היו סוציאליסטים, מפני שרצו שדוד בן־גוריון ימשיך לעמוד בראש האומה. מצביעים אלה היו דורשים זה למפא"י וכוח היה לראשיה לצייר את דמותו של מנהיגם בצורה שלא תהיה מפחידה או סנואה בעיני מתנגדי סוציאליזם.

לכן כשד. בן־גוריון אמר שהוא לא־ציוני, איש לא התייחס לזאת מילולית והכל הבינו שזו מחאה על שיש הקוראים לעצמם ציונים ולישראל אינם עולים (סימל את הדבר בעיניו ד"ר נ. גולדמן, שהיה אז נשיא ההסתדרות הציונית וביסס תיאוריות של ציונות בגולה).

כשד. בן־גוריון אמר שאם ברית המועצות היא סוציאליסטית הוא אינו סוציאליסט, היתה לדבר בדיוק אותה משמעות, רק בזהירות רבה יותר. את הציונים שאינם עולים הוא ביקר קשות ואילו את הבולשביזם של סטאלין הוא שנא שנאה עזה. כפי שרק סוציאליסט אמיתי מסוגל לשנוא את הזיוף האיום שזייף הרעיון הגדול הזה בשלטון צ'קה, גפאו וכל השמות שסוהל זה אימץ לעצמו מתקופה לתקופה. אכן, היו לד. בן־גוריון אמביציות אנטי־סוביטיות חזקות — דווקא מפני שבשנות העשרים הראשונות הוא התייחס באמון ובתקווה אל המשטר ההוא (בימי ביקורו בברית־המועצות). אמירה זו היתה שאם סטאלין הוא סוציאליסט, אזי הוא, בן־גוריון, אינו סוציאליסט. אכן קשה לשפוט בכוונתו: הוא לא ראה בסטאלין סוציאליסט. אף־על־פי־כן איש לא האמין לו שאינו ציוני ורבים האמינו לו שאינו סוציאליסט.

היתה גם אי־הבנה להשקפתו לממלכתיות עברית. הוא הקדים לראות מאחרים את השינויים ההכרחיים, ושינויים בתפיסה מתחייבים מן העובדה שאנו עתה עם־בעל־מדינה. אין בין אלה ובין עמדה חברתית זו או אחרת ולא כלום.

עד הקמת המדינה היתה הסתדרות העובדים מעין „מדינת ההסתדרות" — זה לא יכול היה להימשך כמובן. הכל הבינו זאת. הכל פעלו בהתאם לכך — דוד בן־גוריון גם אמר זאת. תמיד הוא רצה בבהירות המחשבה, בדיבורים ברורים.

על כל אלה נוספה העובדה, שמאבקיה בין־מפלגתית חולפת הניעה אותו בפעילותו הציבורית האחרונה, ברפ"י, לפעילות שהיתה תמיד על סף הברית עם מפלגות ימין — כשהוא מאמין בדרך דיאלקטית שפעילות זו תתקן את המצב הקיים במפלגת השמאל דווקא.

הגיע הזמן שנבין את תפיסתו החברתית של ד. בן־גוריון בהלכה — כפי שהיא משתקפת ב„ממעמד לעם" ובמכתביו אחרים שלו — אף־על־פי שאין לנו עדיין פרספקטיבה היסטורית לדון בה על הדמות המונומנטאלית הזאת, אשר ב. כצנלסון אמר עליה: „בן־גוריון היא המתנה הגדולה שההיסטוריה היהודית נתנה לדורנו".

האיש בבדידותו, במרדו ובחלומו

מאת שמעון פרס

היו בו שני המרכיבים החשובים ביותר של הנהגת אמת: ריאליזם ארצי, חזון מרקיע שחקים. לאורך כל דרכו הוא מעולם לא השלה את עצמו או את זולתו לגבי הקשיים הצפויים בדרך, אבל במשך כל הליכתו, הוא לא נפרד לרגע מרעיונות היסוד שהדריכו את נפשו. ואולי בניגוד להרבה מנהיגים גדולים בעבר הוא לא ניסה לרתום מציאות קיימת לדרך חדשה, אלא ניסה ליצור מציאות חדשה מחזון מופשט.

כל המנהיגים הגדולים של המאה הזו — צ'רצ'יל, דה־גול, לנין, מאו צה־טונג — כולם נולדו בארצם, כולם התמודדו עם מציאות מסוימת שמצאו במולדתם, או עם איבה חיצונית שאיימה על ארצם. בן־גוריון הוא היחיד ביניהם שלא נולד בארצו והיה למנהיג של רעיון בטרם היה לנציג של עם.

הוא נולד עוד לפני שהיתה לו מולדת. הוא עמד בראש מלחמה עוד לפני שהיה לו צבא, הוא היה למדינאי לפני שהיתה לו מדינה. את כוחו הוא ינק מהרעיון, לא מהקרקע. במשך שני דורות, הוא עבר כברת־דרך, והביא את עמו כברת־דרך, שמנהיגים אחרים ועמים אחרים עברו במשך מאות בשנים.

לאורך כל הדרך הזו הוא צעד ראשון, עמד בראש, ורק לעתים רחוקות היה באמצע או במרכז. החלוציות קסמה לו יותר מהכמות. הוא צעד כל חייו ברגל מהירה ונחרצת, בדרך שהוא סלל בעצמו, כשאינו מסב את ראשו לאחור, אינו נרתע מתהומות ופסגות, אינו נכנע לצנת קרובים ורחוקים.

לא היו שני בן־גוריונים: בן־גוריון הצעיר ובן־גוריון הזקן, או בן־גוריון של הבית ובן־גוריון של העולם, בן־גוריון של הצמרת ובן־גוריון של העם. כשהוא היה צעיר הוא היה כבר אדם בשל, וכשזקן — נותרה בו הרעננות של צעיר. הוא פקח את עיניו בבוקר וראה לפניו את עמו, ובמשפחתו הוא ראה חלק מעמו (אפילו מכתבי האהבה הנפלאים שלו לפולה — הם נסיון בלתי נלאה לקשור נערה יהודיה בקסמי ישראל); הוא היה מתווכח במרתף בית ברנר עם מוסררי עבודה באותה הרצינות שבה הוא התפלמס עם חבריו בקבינט. הוא שנא זיוף ולא ידע העמדת פנים.

■

אני יכול לזכור את בן־גוריון עליז או רותח, מסכם או מתפלמס, אבל אף פעם אינני זוכר אותו „בטובתו" או משועמם. הוא לא היה עבד למצבי רוח. הוא יצר אותם. בהלהבת התקוממות המפצע הכללי בגבעת שברמת־גן, בבית הקטן, שבו ישב בן־גוריון, היה מקלט. המפצצות שנפלו בחצר פגעו באחד השומרים בפתח הבית ופצעו אותו באופן אנוש. בן־גוריון לא ירד למקלט. הוא הסתכל עלינו בתמיהה של ילד קטן ואמר „הרי אני באמצע כתיבת המאמר, איך אפשר להפסיק עכשיו ?"

רק משנודע לו על פציעתו של השומר הוא השאיר את בית־המדרש... ורץ להביא את האלונקה. הוא התעקש להיות אחד הנושאים אותה, ולא הרפה מהפצוע עד אשר הביאו לבית החולים. לא הפצצות קובעות אצלו את סדר הדברים. הוא קובע אותם. ובנפילתן על גג ביתו היתה משום אי־רלוונטיות לעבודתו הדחופה.

פרט למגנו היציב — הספרה היתה חלק מיציבתו — סבורני שהדבר הנוסף שהפתיע אותנו היתה הריצתו. בעבודה הוא רחוק מפיגוע. את נאומיו ואת מכתביו הוא כתב במו ידיו. הוא גם תייק אותם. את העט הנובע שלו היה ממלא בעצמו, ומהעתונים היה גוזר את הקטעים הדרושים לו. את ספריו הוא חיפש בעצמו, והוא גם אהב לסדרם בספרייתו.

חייו של בן־גוריון יתחלקו לשלושה פרקים עיקריים — כ־15 שנים הוא עמד בראש ההסתדרות, כ־15 שנים בראש הסוכנות וכ־15 שנים בראש המדינה. קריאתו וכתיבתו ליוו את תפקידיו והן מהוות רקע ועומק לכל פרק מפרקי חייו.

בתקופה ההסתדרותית שלו הוא הרבה בקריאת ספרי מהפכה וסוציאליזם ופסיכולוגיה המונית (הוא היה מספר שהוא קרא את כל 40 הכרכים של לנין, והוא סיפר לי פעם שהיה מבלה בספריה הציבורית של ניו־יורק ימים תמימים בקריאת ספרי פסיכולוגיה). באותה תקופה הוא גם פירסם את החיבור שלו „ממעמד לעם", ששמו מעיד על תכנו.

בתקופת הסוכנות שלו הוא הירבה לעסוק בהיסטוריוסופיה של העם היהודי, והוא החל להתכונן למדינה היהודית. הוא חזר אז לקריאת היסטוריה יהודית, ופיתח בלבו יחס מיוחד לזובנוב ולקופמן. הוא גם פירסם אחרי כן את גידופו לגבי ההיסטוריה היהודית. סבורני שפרק זמן זה הביא אותו, יותר מכל דבר אחר, לשערי הפילוסופיה היוונית שבה ראה את המסד האינטלקטואלי למדינת צדק, את הפקרונות הפילוסופים שצריכים להדריך מדינה בעלת עקרונות פילוסופיים.

בפרק השלישי, כראש הממשלה ושר הבטחון, קידם את עניין הבטחון למדינה, וידוע כמה התכונן בן־גוריון לתפקידו כשר הבטחון. כמעט לא היה איש הגנה או איש צבא, שבן־גוריון לא חקר לדעותיו וחקר היטב, וכמעט לא היה ספר בתחום ההיסטוריה הצבאית והאבנות האסטרטגיות שנמלט מעיניו.

הספר שהיה קרוב במיוחד ללבו היה זה של תוקידידס על מלחמת הפלופונסוס. תוקידידס היטיב לתאר לדעתו את גורמי האסטרטגיה על מרכיביהם: מצב השדות ומוראל העם, עצמת החומות וחכמת התחבולה. הוא קרא את זכרונותיהם של אנשי „ההובנה", ה„הגנה", הבריגדה המפוארת. הוא לא ויתר על שום זכרונות של מצביא ומדינאי.

בנאומי המלחמה שלו ניתן למצוא הד לקריאתו הענפה הזו.

■

הוא זכר והכיר טוב כדי לא רק את מעשיו ועמדותיו הוא, אלא גם את מעשיהם ועמדותיהם של זולתו. זכרונו המופלא ואהבת הקרב שלו עשוהו לפולמוסן בלתי רגיל.

אפילו יחסיו עם העתונות היו יחסי קירבה ומריבה בעת ובעונה אחת. הוא קרא אותם. הוא התפלמס אתם. הוא לא נכנע להם. את יחסי הציבור האמיתיים שלו הוא ניהל כלפי דפי ההיסטוריה, לא כלפי דפי העתון.

כשאשכול נהיה ראש הממשלה, אמר לו בן־גוריון: „אשכול, אל תהיה פשרך". בן־גוריון הרבה לצרות פשרות, אבל הוא אף פעם לא התפשר בדעותיו. „פשרה לצורך הסרעה בתחום המעשה — כן, מפני שהוא כעשה ולא פשרה. אבל פשרה בתחום תפיסת העולם — לא, מפני שהיא סכנה מתוך הגלשת הדרה.

כשמסתכלים על הגלריה של רעיו של בן־גוריון נראה שהוא לא ויתר אף ליריד. הוא לא ויתר על אף יריב. בכנסת הוא קבע „בלי חרות ובלי מק"י". דבר מכאיב, אפילו לא צודק, וראי שלא צודק בבריכת שניהם יחד. ובנוגע הפרטלים שאותה שאף לאחד, הוא קבע כללים שעשו איחוד כזה לבלתי אפשרי. עם מבנקין הוא לא הסכים לגבי שלמות הארץ במהיר ויתור על ריבונות על חלק ממנה. עם ישרי לא הסכים על מדינה דו־לאומית, שראה בה אכזבה לא ריאלית. עם שניהם הוא לחם בעניין המרכסיזם והאוריינטציה על עולם המחר. הוא לא השלים עם סיעות בתוך המפלגה: כלל קיומו של „גוש". למגינת לב כולם הוא ביטל את זרם הצועדים, את לשכת העבודה ההסתדרותית, ותבע את שינוי שיטת הבחירות. אני שואל את עצמי מהיכן אפשר לשאוב כל כך הרבה כוח להילחם בחוץ ובפנים, עם קרובים ורחוקים, ללא ליאות וללא הרף, ללא הרפיה וללא נסיגה — ולשמור על שמחת חיים בלתי רגילה, על אופטימיות גורפת ומלהיבה ?

הוא שלל את הגולה. הגולה, הגלות, הגלותיות נצטיירו בעיניו כפער כבצר בחייו של העם היהודי. אחרי הבית הראשון והבית השני צריך היה לבוא הבית השלישי, ומה שקרה בעקבות החורבן, הוא חלק מהחורבן. רק רוחו האדירה של העם איפשרה לו להתקיים במשך אלפיים שנים קיום קפוא, לא קיום יצירתי. הוא סירב להתנחם בעובדה שעמו הקטן הוציא מקרבו אישים גדולים כמרכס, וכשפינוזה או כאיינשטיין, ומדינאים כדיזראלי, כבלום, כטרוצקי. גיבוריו האמיתיים היו גיבורי העם בארצו — המלכים, השופטים, הנביאים, הם סימלו את כוח העם, לא את זיקוקיו בלבד.

■

קל לדבר על ממלכתיות. אולם היא נראית אכזרית מאוד, כאשר צריך להחליט על פירוק מטה הפלמ"ח הזאת — מול עמדה מלוכדת כמעט של רוב חבריו ויריביו. קשה מאוד להגן על עיקרון זה כאשר צריך לתת הוראות ברורות מול אניה יהודית הנושאת נשק לישראל הנצורה. בן־גוריון לא ברח מהכרעות אלה והוא קיבלן בעיניים פקוחות.

הכרעות הרות גורל אלה נתלוו גם במעשים גדולים. המעשה הגדול הראשון שעשה בתחום הממלכתי, ובהתלהבות בלתי רגילה, היה בניינו של צה"ל. הוא השקיע בצבא את אמונתו הגדולה בממלכתיות. צבא של העם. צבא שאין בו מפלגתיות. צבא שולל פוליטיזציה. מפקדים הנבחרים על־פי כישוריהם, שמומחיותם וכשרונם רבים. אבל אין הם עושים כשירותם קריירה, אלא שליחות. צבא שרוח הלוחמה מפעמת בו, צבא ששולטים בו החוק, הסדר, הידע, האמת והתחריה. בן־גוריון עשה מצה"ל ומהדור הצעיר דבר אחד. הוא כינס לפיקוד העליון אנשים צעירים ומזהירים שברבות הימים זכו להוקרת העם כולו. את עצמו הוא תיאר כמי ש„היתה לו זכות גדולה להיות נציג השלטון האזרחי בצבא". הוא התעניין בכל פרט בצה"ל. הוא אהב מאוד את המפקדים והיה לו יחס אישי עמוק כלפיהם. הוא האמין בהם ותבע מהם גם הסכון והגיעות וריסון. הוא פתח לפניהם כרחוב גדול להזיהם ולעצמאותם, הוא עודד אותם לפרוש כנף ורחבה, לטוס גבוה ורחוק, במרומי האסטרטגיה בתחומי ההנהגה, בלב העם והארץ. הוא ראה בצה"ל „כור מצרף לעם", בית־ספר של האומה שבו לומדים עברית כהלכה, אהבת המולדת, מסירות לעם והדשנות מקצועית בצד חלוציות ממלכתית.

המדע עורר מאוד את דמיונו. אבל הוא ידע שבצד בניית הכוח צריך גם להניח יסודות לעתיד שבו תהיה ישראל עם השכן לבטח בין עמים, עם חיי בתנאי שלום.

„גורל ישראל — הוא אומר — תלוי בשני דברים: בכוחה ובצדקתה". בן־גוריון השקיע מאמצים מרובים לסלול דרך לשלום עם הערבים. הוא חיפש „שלום אמת" אתם. הוא שמח למגע שנוצר עם עבדאללה במלחמת העצמאות. הוא ניסה לבוא בדברים עם נאצר. הוא חיפש בני שיחה בעולם הערבי. לאחר מלחמת ששת הימים, כשנודע לו שמוסא עלאמי נמצא בלונדון, הוא טס במיוחד לשם בכדי לחדש שיח וסיג שנקרע על ידי זרם המאורעות.

הוא ראה לנגד עיניו עשרות מיליוני יהודים המיישבים את הנגב ואת הגליל, ושיש לו נוער שכולו בוגר אוניברסיטאות, הנשען על המדע ומפתחו: בתוך המדינה שבה הדמוקרטיה תוספת והגינות, שצבאה איתן ונאור, המקיימת יחסים הוגנים עם יתר עמי העולם, המפיקה בתוכה פרקי תורה ומוסר, הזוכרת את המקור, הרואה את העולם...

כל חייו הוא עמל לכך. הוא שאף שספרי עמלו יימסר, בכתב ובעל פה לדורות הצעירים. הוא עצמו לא נח על זרי דפנה. קסמה לו באחרית ימיו כמו בראשית דרכו, הסיטואציה הבראשיתית, בנוף של שדה בוקר, נוף שאלתרמן כן אמר עליו ש„כף המבשלים של הפוליטיקה לא נגעה בו". ישב האיש הגדול בבדידותו הפנומנלית, במרדו הנצחי, בחלומו הגדול.

הקשר עם שדה־בוקר

זאב צחור, חוקר צעיר לתיעוד היסטורי, שימר פרטים רבי־ענין בתולדות חייו של דוד בן־גוריון. צחור, שעבד עם בן־גוריון בשנים 1970—1973 ועזר לו בעריכת כתביו, ביקש ממנו לספר על אירועים מרכזיים בחייו. אחד מהם הוא הקשר שלו עם קיבוץ שדה בוקר. קטע זה המובא כאן לקוח מתוך סרט הקלטה שהוקלט בידי זאב צחור ב־1971.

„באתי לארץ כדי להתחיל הכל מחדש ובעבודה עצמית, אך תוך תקופה קצרה הדבר לא התאפשר לי. זמן־מה לאחר קום המדינה החלטתי בלבי ללכת לשנתיים לעבוד במקום חדש. בגלל צרכי הבטחון דחיתי את הדבר מיום ליום, עד שיום אחד, בסוף 1953, כשחזרתי מאילת, ראיתי פתאום באמצע הנגב אוהלים. ביקרתי שם ומצאתי צעירים שסיפרו לי, שנלחמו באיזור במלחמת העצמאות ורצונם להקים במקום ישוב. הם לקחו את לבי ובאותו יום החלטתי שאצטרף אליהם.

„פולה רעייתי הסכימה ללכת אתי למדבר, אבל חברי חשבו שהשתגעתי. הם ידעו שדבריהם לא ישנו את החלטתי, אך ביקשו שלא אתפטר מיד כי אז על כל הממשלה להתפטר וקשה להקים ממשלה בזמן קצר. אני ביקשתי לצאת לשדה בוקר מיד ולכן סיכמנו על חודש עד שתקום ממשלה חדשה.

„כשבאתי לשדה בוקר היו עם 18 חברים. לאחר הצבעה הוכרנו גם אנו כחברים. אני הייתי החבר ה־19 ופולה החברה ה־20. בין החברים יש גם אחד שהיה חבר לח"י, אך מעשי עברו לא הפריעו לי. ראיתי שהוא ואשתו — יהושע ונחמה כהן — הם חלוצים אמיתיים ונתיידדתי עמהם ומאז היו חברי הכי טובים במשק.

„במשך השנים היו כמה מריבות במשק. היה חבר אחד, חגי אבריאל, שרצה שהמשק יקים ישוב נוסף על־יד מכתש רמון. חברים התנגדו, כי היתה שם מעין חזות של המשק שהב־ ניסה הרבה הקמת ישוב חדש הבטל הכנסה זו של המשק. דעתי היתה כדעתו של חגי, אך רוב החברים התנגדו. הוא לא נשמע למשק והקים את מצפה רמון.

„היה חבר אחר, מומחה לעצים, שהתנגד לנטיעת עצים במדבר והיה קם בלילה ועוקר העצים שהחברים נטעו. הם היו חוזרים ונוטעים עד שהמטע היה לעבודה ועכשיו הוא הענף הכי חשוב.

„אחר כך היה ויכוח אם להצטרף לאיחוד הקיבוצים והקבוצות. רוב החברים ביקשו להצטרף, כי השתייכות לאחד מהזרמים הקיבוציים תקל את מצב המשק. אני, שהייתי בעד איחוד כולל של כל הקיבוצים בארץ, התנגדתי להצטרפות לזרם אחד. הייתי במיעוט והמשק הצטרף לאיחוד.

„מהעבודה במשק נהניתי מאוד. אף פעם לא היה לי סיפוק כזה בעבודה אחרת. עבדתי ככל החברים, על־פי קביעת האחראי שהיה קובע בערב היכן נעבוד מחר. בעיקר עבדתי בטיפול בצאן. אני הופקדתי על ילדי הכבשים הצעירים, שעדיין אינם יוצאים עם העדר למרעה. בטיפול זה נוכחתי שאין הבדל יסודי בין אדם לבעלי־חיים. יש ביניהם חרוצים ועצלים, פיקחים וטיפשים. אני הכרתי כל אחד עם סגולותיו והם הכירו אותי. מעת באתי אליהם בבוקר, מיד התאספו סביבי, כי הכירו בי כאיש הדואג להם. אמנם לא הבינותי את שפת החיות אך הוברר לי שיש להם דרך לביטוי.

„לאחר 14 חודש במשק באה אלי משלחת הממשלה, גולדה ונמיר, וסיפרו לי שבצבא יש קשיים וכי עלי לשוב מיד למשרד הבטחון. הבטחון היה בעיני הכי חשוב, נשמעתי להם וחזרתי לממשלה.

„כאן לא עבדתי עוד בקיבוץ. למרות שנשארתי חבר משק. כשהתפטרתי סופית מהממשלה בשנת 1963 חזרתי לגור בשדה בוקר והחלטתי לכתוב את זכרונותי, לא כדי להיות מדרש את העבר אלא דווקא לצורך העתיד. יש לספר לנוער שתהליך הקמת מדינת ישראל המחודשת לא החל ב־1948 אלא בהקמת מקווה ישראל. והיום, 100 שנה אחר כך, המשימה עוד לא הסתיימה. עיקר הדרך עודנו לפנינו".

משולם עד

שלושה מכתבים

שלושת המכתבים של דוד בן־גוריון המתפרסמים להלן מבטאים את תפיסתו לגבי הבעיות שהעסיקו אותו מאז קום המדינה: מכתב אחד דן במיזוג עדות, ומכתב שני אל פרופסור יהודי בעניין ישראל והגולה — שני נושאים שעמדו במרכז דאגתו של ד.ב.ג. לעתידה של מדינת ישראל.

עניין מיוחד יש במכתב השלישי אל בן עירו פלונסק, שנתגלגל דרך בריטניה לאמריקה. גם מכתב זה עוסק בשאלות־היסוד שהעסיקו את דוד בן־גוריון.

נשיא תימני בישראל

שדה בוקר, 30.11.54

לשלום ידידי — שלום רב.

קצת השתוממתי לדבריך במכתבך מיום 18.11.54, אילו קראת דברי בכרך ד' של „חזון הדרך" על „נשיא בישראל" (עמוד 138—140) היית רואה שבעצר בישיבת מרכז המפלגה מיום 26 בנובמבר 1952, כשדנו על מועמדים לנשיאות אחרי מות ד"ר ויצמן אמרתי דברים אלה:

„אומר את האמת — אילו היתה הבחירה בידי, לאחר שאיינשטיין סרב, הייתי בוחר בנשיא שהוא מבני יוצאי תימן. אני רואה דבר קיבוץ גלויות ומיזוגן כבעיה היסודית של מדינה זו. — מדינת ישראל לא תיכון אם שבטי ישראל וקרעיהם לא יתאחו" —

ואם אתה שואל אם אני חושב ברצינות שתימני (למה אתה אומר „איזה תימני"?) יהיה נשיא המדינה — אני עונה לך: כן וכן!

אני יודע שזה לא פותר הבעיה הסוציאלית של העדה התימנית — אבל זה מעלה לדעתי ישראל כולה ומחנך את העם.

ידעתי שהתימנים צריכים ללמוד הרבה וגם לחזק גופם שנחלש בתימן. אבל „בריות גופא ונהורא מעליא" דרושות לכל בית ישראל. ואיני סבור כמוך שכל התימנים — רמתם נמוכה משכל האשכנזים.

אין אני אומר כחברים שלך שהתימנים הם החומר הכי טוב במדינה. בדבר אחד הם אולי עדיפים באמת על כל שאר השבטים — הם אנשי עבודה יותר משאר העדות. אבל בשאר דברים אינם טובים מכולם. מה שאני רוצה שלא יהיו גרועים מאחרים — וזה מספיק. לא גרועים — בהשכלה, בבריאות ובמעמדם באומה! וזה אפשר. הדבר תלוי בשנים: במוסדות המדינה — ובצבור התימני עצמו.

ואני בכל זאת מקווה לראות נשיא תימני בישראל!

בברכה,
ד. בן־גוריון

רחוב שבזי 1, פ"ת

מה בין יהודים בישראל ובנכר

שדה בוקר, 14.5.55

לפרופ' ש. רבידוביץ — שלום וברכה.

אני מצטער שהפעם לא יכלתי לענותך מיד על איגרתך מיום 16.2.55. — לפתע עלי רוגזו של הצבא — ונאלצתי לחזור למשרד הבטחון ונסרדתי בצרכי בטחון וצבא, ולא הונח לי עד שבאתי הנה לימים אחדים.

הגעתי לכלל מסקנה שהוויכוח על השם בין שנינו מיצה את עצמו. ועלי לקבל באהבה הידבקך בשם ישראל, ועליך לקבל באהבה שהמדינה היהודית שזכינו לראותה בימינו נקראה בשם ישראל. —

ישנה בעיה רצינית: הקשר בין ישראל ובין התפוצה. חומר הבעיה לא היה משתנה במאום אילו נקראה המדינה כרצונך. לא השם קובע — אלא המהות. היהודים החיים במדינתם כל ההכרח כן שיהיו שונים מיהודים החיים בנכר (הקרא לכך בגולה, בתפוצות, בפזורה — השם אינו קובע). וכשם שיש לחנך — ומחנכים — הנוער בישראל להיות יהודים ויהודים טובים (הלואי אויף אלע יודען געזאגט) ואין הדבר קשה ביותר. להיפך. כך יש מן החובה לחנך את „בני ישראל" בגולה להיות יהודים. וזה לא כל כך קל — כי הסביבה הזרה מושכת, משפיעה ומטביעה.

יתכן שכמה צעירים מישראל בבואם לגולה יתנכרו לאחיהם. אין צעירים אלה משקפים ומייצגים הנוער העברי בישראל. אבל עובדה מרה היא שאלפים ורבבות ואולי מאות אלפים מהנוער היהודי באמריקה אינם יודעים ואינם רוצים לדעת כלום על עמם ועל תרבותם ועל עברם, ולא השם ישראל של המדינה העברית מרחיק אותם. ואנשי הרוח של עמנו בכל התפוצות צריכים ליתן לבם לדבר זה — כי בנפשנו הוא. רק 13% מהעם היהודי יושבים בציון. אני כשלעצמי איני רואה קשר אחר מלבד חינוך עברי — וזיקה ישרה לישראל.

———

אין בינינו כל חלוקי דעות בתפיסת מהות העם היהודי (בלשונך „ישראל") בעולם ועתידו. בלי שותפות בין התפוצה ובין ישראל (או בלשונך המדינה) — שניהם, גם התפוצה וגם המדינה, בסכנה.

בדבר אחר אני חולק עליך: איני מאמין באפשרות אחדות, אבל כמוך אני רואה הצורך באחווה, ויהודי בכל מקום יהודי הוא. אילו יכלתי — הייתי מרכז כל היהודים בישראל. אין דבר זה ביכולתו של אדם, ולכן כמוך אני רואה הכרח למצוא הדבק הפנימי שישמור על היותנו עם אחד, אם כי אני מסופק בנוסחה שלך על „בסיס מדיני עמוק דקיק לחיי ישראל בחומר וברוח בתפוצות". איני יכול למצוא אלא בסיס רוחני, תרבותי לקשר שבין התפוצה ובין ישראל (נוסף לקשר היעיל והממשי ביותר, קשר של עליה לארץ).

יש לנו בעיה קשה של מיזוג הגלויות. היהודים שנתכנסו בישראל לאחר הקמת המדינה והוקים זה מזה מהלך מאות שנים ותרות תרבותית שקשה מרחק לשער גדלה והיקפה. אבל בית הספר, הצבא, והאחווה היהודית יעשו את שלהם במשך הזמן, ויתגבש בסופו של דבר עם מאוחד ומלוכד הצורה במולדתו, במורשתו, בעברו, בתרבותו ובחזונו לעתיד. אבל קשה פי כמה היא בעית היהדות בגולה. הבעיה אינה מיזוג הגלות והמדינה — אלא קיום היהדות בנכר. קיום הזיקה הנפשית, ההכרה ההיסטורית, התודעה האישית, הקשר המעשי של התפוצות ולשתף אותם ברציפות ההיסטורית של עמנו ובגורלו בימים יבואו.

נדמה לי שיש צורך לכנס אנשי הרוח בכל התפוצות בירושלים לעיין בשאלה גדולה זו. התנועה הציונית לצעירי העמוק נתרוקנה מתכנה, ואיני רואה בתנועה הציונית בחו"ל הורדה לעתיד העם. אם כי יש בה בלי ספק אהבה לישראל, אבל ישראל בלי העם לא תקום. היא גם לא נועדה ליהודים המעטים היושבים בתוכה. ורבים ישאלו — מי יודע כמה זמן — בנבר: יש צורך בפגישה אידיאולוגית כפי שאתה מציע. אבל נדמה לי כי מקומה של הפגישה הוא בארץ.

ואני בטוח שאין אתה יהודי בהרדהך לעתיד האומה. יש בלי ספק בארה"ב, באנגליה, באמריקה הדרומית ובכל שאר הארצות החפשיות הוגי דעות יהודים החרדים לעתיד האומה. מדוע לא נכנס יחד ונחפש דרך? אולי תבוא בדברים עם יהודים כלבבך אין הכרח ש„תייצג" מישהו. אתה מייצג התורה היהודית — וייצוג זה מקנה לך זכות.

בתקופה הקרובה איני רואה לצעירי כל אפשרות לצאת את הארץ, ונדמה לי שלא יבולע לך ולחבריך אם תבואו ארצה — אם כי היא נקראת בשם ישראל.

ב„ישראל אחד" שלך (לפי פירושך אתה לשם זה) אני רוצה בכל לבי, כמוך, וודאי כמו רבים מנאמני העם.

קיבלתי מצודה זו — ותודתי נתונה לך, ואני מקווה שבמצודה זו תניח לישראל (השם) והטפל במלוא יכלתך בישראל העם.

בהוקרה ובכבוד,
ד. בן־גוריון

חזרה לימי הנעורים בפלונסק

שדה בוקר, 14.5.55

שמואל יקר —

שמחתי לקבלת מכתבך, כאילו חזרתי לימות נעורי ונפגשתי אתך כוב בימים ההם בפלונסק. מכתבך הגיעני כשחל פתאום שנוי במצבי. לרגל מסיבות שאיש דחוק לא יבין אותן נתמניתי משרד הבטחון, ולא נמצא איש מתאים להפקיד זה, ולא יכלתי לעבוד בפני הגיבת הבטחון לקחת על עצמי עול זה, והכיון שבמשך שנה וחצי הייתי מחוץ לעניינים, הייתי חייב להקדיש כמה שבועות ללמוד המצב החדש וצרכי הבטחון ובציוותי בימים אלה, וגם נטרדתי ע"י ענינים תכופים אחרים, ותקובותי לצעירי אחרה עד כה.

קשה לי להביע לך השתוממותי והוקרתי על המכתבים שנשתמרו בידך, ולא פחות מהמכתבים — על תמונת שנינו. כי זהו הצילום הראשון כמדומני שהצטלמתי בחיי, ואני שמח שצילום זה נעשה מכניבו יחד.

לפני ימים אחדים נפגשתי במקרה בשלמה צמח, לאחר שלא ראיתיו זה שנים, אם כי אנו חיים בארץ אחת. הייתי בירושלים ונכנסתי מהמלון למשרדי וראיתיו עובר ברחוב, ירדתי וניגשתי אליו. הצטערתי לראות כי הוא הזדקן וגם יזדעזע, אם כי במכתבו אי־אפשר להכיר זאת. הוא מוציא אוסף חשוב מוקדש לבקורת ספרותית, והוא תופס מקום חשוב בספרות הישראלית גם בספוריו, ועוד יותר במאמרי הבקורת שלו. אולם מראה פניו, כפי שראיתיו עכשיו מדאיב אותי.

בעוד שאני זוכר החלטנו שלשתנו, אתה, שלמה ואנכי, לעלות לארץ. ואיני יכול להיזכר מה היתה הסיבה שהניעה אותך לנסוע תחילה לאנגליה. זוכרני שאתה כמוני וכשלמה היית אנטי־אוגנדיסט וכמחאה נגד אוגנדה הגעתי למסקנה שהדרך הטובה ביותר להלחם נגד מתנגדי ציון היא לעלות לארץ. הזכור לך דבר זה? ומה הביא אותך לנסוע לאנגליה ?

כנראה שיש גורל — והדרכינו נפרדו. באו דברים שאיש מאתנו לא העלה על לבו. כפי שמספרים לי יש עכשיו בפלונסק רק 2—3 יהודים. השוק הישן והחדש, רחוב זקרוצ'ים, פלוצק וצד שהיו מיושבים כולם יהודים — רק פולנים יושבים בהם. בתי המדרש ובית הכנסת שהכרנו בנעורינו נהרסו. יחד עם יהודי פולין האחרים — הושמדו יהודי פלונסק בתאי־הגאזים על ידי הנאצים.

אמריקה נעשתה מאז המרכז היהודי הכמותי הראשי, ופה קמה מדינת ישראל.

ואף על פי כן — איני שותף לפסימיסם המנשב מתוך מכתבך. פיצוץ האטום אין בו רק סכנת הרס — אלא גם ברכה גדולה. אין הכרח שתהיה מלחמה, ואנו צריכים לפני אחת המהפכות הגדולות ביותר בחיי המין האנושי. כשנדע לבחור כוח האטום לרשות האדם ועבריה יפתחו לפנינו אפקים שלא חלמנו עליהם לפני עשר שנים.

אמנם מצבנו אנו, מצב בטחוננו, מדאיג. אבל אין לנו כל יסוד לבהלה. לא הייתי מיליטריסט מעודי, וכיהודי בן יהודי שנתחנך על התנך ורואה בחזון הנביאים חזון וגאולת האדם, ולא רק חזון גאולת העם. אני מתפלל לשלום, אבל כל עוד לא הובטח השלום בעולם כולו — יש הכרח בצבא. ונפל עלי הגורל להקים צבא הגנה לישראל. ואנו יכולים לשים מבטחנו בכוחנו אנו. וכאדם וכיהודי אני גאה על צבאנו ועל כוחנו. ואין זו קללה של „על חרבך תחיה". אנו חיים על עבודתנו ועל יצירתנו, אם כי הייננו במשך דורות רגילים לחיות על מסחרנו ועל תיווכנו.

הדאגה שמעסיקה אותך — מה יקשר ויחבר את כל התפוצות — היא דאגה חמורה. איני רואה קשר אחר מחוץ למדינת ישראל ולחינוך עברי. כוונתי לחינוך עברי ולא יהודי סתם, כלומר חינוך בלשון העברית, שיסודו יונק התנך.

בימים אלה שוהה אצלנו הסופר הרמן ווק, המחבר של The Caine Mutiny. הוא היה אצלי שלשום בשדה בוקר והיברתי אתו ארוכות על עתידות היהדות באמריקה. גם הוא סבור שיש לתת חינוך עברי, אבל הוא דתי, והוא לא מאמין שיהודים לא דתיים ורביים לא אורתודוכסים יתנו חינוך עברי לילדיהם.

אני מאמין גם ביהודים לא דתיים. אם כי ברור שרבים יתבוללו. עם ישראל יקום. והבל שהדרך הביא אותך לאמריקה — אבל הנעשה אין להשיב.

פולה ואנכי שולחים לך ברכתינו מעומק לב, ואני מאחל לך בקרוב עם אשתך בישראל.

באהבת נעורים,
ד. בן־גוריון

משרד העבודה
אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית
ירושלים

מכרז 6108/74
נהול מזנון

ועדת המכרזים של משרד העבודה מבקשת הצעות להחזקה וניהול מזנון במרכז להכשרה מקצועית כדלהלן:
1. מרכז להכשרה מקצועית ע"ש שפרינצק, חיפה, רחוב דוד המלך 3.
2. מרכז להכשרה מקצועית חולון, רחוב קראוזה 3.

פרטים לגבי כל מזנון אפשר לקבל בכתובות דלעיל.
המועד האחרון להגשת ההצעות: 30.11.74
הטפסים המיועדים למכרז זה ניתן לקבל במרכזים עצמם.
ועדת המכרזים אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

(—) ב. לימור
מנהל המח' לארגון ותכנון

קרן חופשה כללית „מבטחים"

הודעה לעובדים

תשומת לבם של העובדים מופנית בזה לעיקרי חוק קרן חופשה שנתית תשי"א — 1951.

חוק חופשה שנתית מחייב כל מעביד לשלם לקרן חופשה 4 אחוזים לפחות משכר העבודה, תמורת חופשה עבור העובדים המועסקים אצל המעביד עד 75 ימים בשנה אחת או בשנתיים. החוק מחייב את המעביד לשלם לקרן גם עבור עובדים חדשים המתקבלים לעבודה וטרם הגיעו להשלמת עבודה רצופה של 75 ימים.

עבור העובדים המועסקים במפעלים בכל ענפי התעשיה, המלאכה, מוסדות ציבור, חברות ממשלתיות, מפעלי בנין וכדי, הוקמה קרן חופשה כללית „מבטחים", אליה משלמים עבור העובדים הנ"ל.

עובד זכאי לקבל מהקרן את תמורת החופשה המגיעה לו בתום 11 חודש לאחר שנתקבלה לזכותו לראשונה תמורת החופשה, ולכל המאוחר 24 חודשים מהמועד האמור.

אנו פונים איפוא לציבור העובדים ומבקשים לעמוד על זכויותיהם בהתאם לחוק חופשה שנתית.

העובד ידאג לכך שהמעסיק ישלם עבורו את תמורת החופשה לקרן. הקרן עומדת לימינו בענין זה ותעזור לו בכך.

העובדים מתבקשים לפנות לסניף קרן חופשה כללית „מבטחים" הסמוך למקום מגוריהם, לבדוק אם המעסיק שילם את תמורת החופשה, ולקבל את תמורת החופשה המגיעה להם.

קרן חופשה „מבטחים" משלמת לחבר את תמורת החופשה במלואה כפי שהיא גבתה עבורו מהמעסיק, ואין היא מנכה הוצאות כל שהן.

ועדי העובדים!

הנכם מתבקשים להסביר לחבריכם את זכויותיהם בחוק חופשה שנתית, לדאוג כי העובדים הזכאים לקבל את תמורת החופשה מהקרן — יפנו בהקדם לסניף הסמוך של קרן חופשה כללית „מבטחים", בכדי לקבל את זכויותיהם.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)
רחוב השמונאים 119, תל־אביב
מודיעה על
שינוי מספרי הטלפונים
החל מה־22 בנובמבר 1974
מספרנו החדש: 258492
(7 קווים).

המזכירות הארצית של ארגון עובדי הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית
החליטה על הזדהות עם התוכנית הכלכלית של ממשלת ישראל, ומצטרפת למאבקה של הועדה המרכזת של ההסתדרות, בראשות י. משל, בדבר תשלום פיצוי לעובדים, ומחזקת בזה את ידה.

מזכירות עובדי הסוכנות וההסתדרות הציונית
מצטרפת להחלטת הנהלת הסוכנות בדבר חסכון בהוצאות. המזכירות מבינה שהחלטה זו מחייבת להנהלה ולעובדיהם כאחד.

המזכירות מצטערת על שהנהלת הסוכנות לא מצאה לנכון לתאם את דרכי החסכון עם ארגון העובדים, אשר אינו מתנגד לחסכון, והיה בהחלט עוזר בצעדיו ובהכוונתו.

מכרז
למכירת ציוד חקלאי משומש

הננו מציעים למכירה ציוד חקלאי משומש לפי רשימה הנמצאת בתחנות המרקסורים שלנו בתל־מונד ובגבעת אשקלון.
1. את הציוד אפשר לראות בתחנות בין השעות 7.00 בבוקר — 15.00 אחה"צ.
2. הצעות אפשר להגיש על כל הציוד ביחד או על כל כלי בנפרד, למשרדנו הראשי בתל־אביב רחוב קפלן 2, תיבת המכרזים ליד חדר 213 עד לתאריך 30.11.74.
3. על הקונה לקחת את הציוד בכוחות עצמו מיד לאחר קבלת הודעה שזכה במכרז ותשלום התמורה.
4. אין החברה מתחייבת לקבל הצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

יכין חקל בע"מ

עכשיו

מדריך משפטי לקונה

מאת סופרת „דבר"

המועצה הישראלית לצרכנות הוציאה עתה מדריך משפטי לקונה הבא לסייע בידי הצרכן לדעת מה ההגנה שמעניקים לו חוקי המדינה כאשר רומה על ידי המוכר או נגרם לו נזק וכן הדרכה לגבי אמצעי זהירות שנדרש הצרכן לנקוט בשעת קניה, כדי להגן על זכויותיו.

כאשר מתגלה שעבט בלתם, קרע בכתונת או שבר במכונה שרכש, אין הצרכן צריך להשלים עם הנזק שנגרם לו. קיימת — מלבד האפשרות לפנות בתלונה לארגוני צרכנים — גם מערכת מסודרת של חוקים המיועדים להגן על הצרכן.

המדריך מוגש בצורה של הסברים לכלל הנזק, בצורת שאלות ותשובות, מובאים בה כללים והלכות שנפסקו על ידי בתי המשפט בבעיות אופייניות המתעוררות בחיי יום יום. הכללים על עקרונות ומלים על מקרים נוספים בתנאים קרובים או דומים.

החוברת היא אמנם מדריך רב ערך, אולם בעיסקות רציניות, כגון רכישת נכס, מוטב לקבל הדרכה משפטית מאיש מקצוע.

החוברת, שנערכה על ידי אליהו לוי, כוללת פרקים על החוזה, חוזה המכר, מסירה פגומה, עיסקות בתקופות, הרמיה, טעויות על גיות כספים, עיסקות נגועות באי־חוקיות פיזות מטבע ההייקרות ועוד.

את החוברת ניתן להשיג במגוויות במחיר 5 ל"י בימים הקרובים.

קניית החליפה

נביא כאן דוגמא אחת מתוך החוברת הנוגעת במקרה של קניית חליפה.

קונה רכשה בחנות אופנה חליפת ג'רסי צבעונית. בשעת הקנייה שאלה את המוכרת להוראות בדבר אופן כביסת החליפה. התשובה היתה: אין צורך בניקוי יבש, ניתן לכבס במים וסבון שמפו. אולם כאשר כבסה את הבגד שקנתה לפי ההוראות, התברר שהצבעים דהו והחליפה הפכה לתערובת של צבעים חסרי צורה.

למרות שעבר זמן מאז נעשתה הקניה, ולמרות שנעשה שימוש בחליפה (עד הכביסה), באה הקונה בטענות למוכרת ודרשה החזרת כספה. משלא נענתה, הגישה את המוכרת לדין בבית המשפט ואף זכתה בצו המחייב את המוכרת להחזרת הכסף, כנגד החזרת החליפה הפגומה.

בית המשפט קבע, כי הפגם היה באיכות הצבעים של האריג וזו עילה לביטול העסקה. אפילו אם היה מתברר, כי הצבעים היו במצב תקין.

אילו ההוראות שניתנו לקונה היו מוטעות, גם אז היתה הקונה זכאית לחזור בה מהעיסקה ולקבל כספה חזרה.

כיוצא ההסכל כבכרה זה הוא, שהגיוון הגדל והולך של סוגי אריגים וצבעים בענפי ההלבשה, מחייבים הצרכן ליתר ערנות בקניה. בכל מקרה של קניית בגד, יש להקפיד לקבל הוראות טיפול.

בכל מקרה של אי־שביעות רצון כדאי קודם לפנות אל המוכר ולהסביר לו המצב בבחינה עובדתית ומשפטית ורק אם פניה כזו אינה נושאת תוצאה, יש לבקש עזרת גופים ממלכתיים וצבוריים המופקדים על הגנת הצרכן.

רגליים חרפיות

כל דגמי קולקציית היצוא של מגפי „דפנה" משווקים השנה גם בארץ, מסר רפאל הוימן, מנהל השיווק של המפעל. היצוא מגיע למליון וחצי דולר.

המגפיים מיועדים לכל המשפחה ועוצבו בידי מעצבי האופנה של „דפנה" בשיתוף עם מעצבים מארצות־הברית והם מיוצרים בטכנולוגיות חדישות שפותחו במפעל. המגפיים מיוצרים מפו.ו.סי. דמוי עור. הם גמישים ומצופים מלאכות מיוחדות השומרות על גוון המגף, טוען היצרן.

כל המגפיים מצוידים בפרוות „אקרילן".

מגפי הילדים והילדות בגוני החום השונים מעוצבים כמגפי בוקרים ומוקסינים, ואילו מגפי הנערות והנשים מעוצבים בקו עדין בגוני החום והשחור.

דגם מגפי הגברים הוא בסגנון קולוניאלי.

טקסטילים חדשים לנעלי הבית

האוסף כולו מיוצר מבדים סינטטיים ומבדים טבעיים בצבעים מרהיבים כשחלקם מרופד בפרווה וחלקם מצויד בצווארון.

המחירים: מגפים לגברים ונשים — 75 ל"י; לילדים 53—58 ל"י.

נעלי בית: לילדים 24—30 ל"י; לנשים 30—40 ל"י; לגברים 32.50 ל"י.

סמל שנת האשה

זה הסמל שילווה את הפרסומים והאירועים של „שנת האשה הבינלאומית", שהוכרזה ע"י האומות המאוחדות ושיצויין בכל העולם. הסמל הישראלי עוצב ע"י קיטי תורן־אדלר בעקבות הסמל של האומות המאוחדות, והוא משלב את יונת השלום, את האשה הכמהה לשלום ואת השוויון.

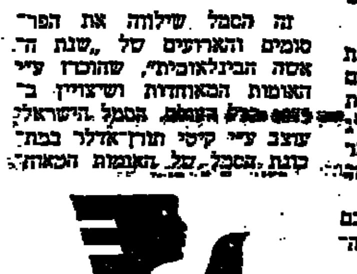

1975 שנת האשה הבינלאומית

שנת האשה הבינלאומית תיפתח ב־ז' בינואר 1975, בטכס במשכן נשיאי ישראל, על־ידי נשיא המדינה פרופסור אפרים קציר ורעיתו. באותו יום יוציא משרד הדואר חותמת מיוחדת לציון שנת האשה.

פעולות שנת האשה הבינלאומית מתואמות ע"י מועצת ארגוני נשים, בראשות פניה הרצוג בה מיוצגים כל הארגונים, הוולונטריים והמקצועיים, ומוסדות אחרים על זכויות הנשים בארץ בתחום העבודה, החברה והאישות. תיערך פעולה חינוכית בבתי ספר, כנוס בינלאומי של מנהיגות שידון בדרכים ובאמצעים להגברת תרומתם המשותפת של נשים וגברים להתפתחות החברה ולשלום. פעולות אלו מתוכננות ע"י ועדות ליחסים בינלאומיים, לכנסת וחקיקה, חינוך תרבות ואמנות, התקשורת; בראשן עומדות בהתאם — זינה הרמן — מינה ברצבי, עו"ד עליזה בן־ארצי, זהבה מלכיאל ותהילה עופר.

ראש הממשלה לשעבר גולדה מאיר, נאותה להיות האישיות המרכזית בעצרת גדולה שתתקיים במסגרת שנת האשה. רעית ראש הממשלה, לאה רבין, נותנת את חסותה לארועי השנה ותשתתף באחדים מהם.

שאילתה על הפליה בין מורות למורים בשכ"ל בניהם

ח"כ אסתר הרליץ הגישה בימים אלה שאילתא לשר החינוך והתרבות כדלקמן:

בועצת הפעולות הסבה את תשומת לבי למכתב השר מיום 9.10.74 אליהם, בו נאמר כי דרגת ההנחה לגבי שכר לימוד לבני מורים הן 55% — לעומת זאת 35% לגבי מורות — שין. אודה לכבוד השר אם ישיבני:

1. אם אכן כך נקבע בהסכם בין משרד החינוך והסתדרות המורים.
2. האם השר מודע לעובדה כי קביעה זאת נוגדת את חוק „שווי זכויות האשה" תשי"א, סעיף ו'.
3. האם השר מודע לעובדה כי הסדר זה נוגד את חוקי מדינת ישראל הקובעים כי שני ההורים הם אפוטרופסים שווים לילדיהם וכי שניהם משמשים כראשי משפחה.
4. האם משרד החינוך והתרבות והסתדרות העובדים מודעים לעובדה כי על פי חוקי מדינת ישראל דין עובד כדין עובדת, וכי ההסדר לגבי שכר הלימוד המוזל נוגד את החוק.
5. האם כבוד השר מוכן לפעול לתיקון עיוות זה בהתאם לחוק?

המעבר מברה"מ לישראל בעיני נוער עולה

סקר מעלה געגועים לביה"ס הסובייטי, ביקורת על ה„צברים" ואי־הבנה לגבי האחריות האישית בחברה הדמוקראטית

מאת מרים גורן

זרם העליה מברה"מ הביא עמו בשנים האחרונות אלפי משפחות מטופלות בילדים ובבנים שהם „תוצרי" של מערכת החינוך הסובייטית. כמה ההורים, הבודדים, הנימנה הנוער ואמצעי התקשורת מדברים כולם בקול אחד. על רקע הסיכויים לעליה מוגברת מברה"מ, נשאלת השאלה — מהי ההשפעה והאשרירות של האחידות שניתנה בין כיתה באמצעים על התפתחותו של הילד במערכת היחסים המיוחדת בין משפחה יהודית השואפת לעליה לישראל ובין בית הספר הסובייטי. ומה מצבו הפסיכולוגי של ילד כזה? בפני הדילמה על בחירת מבחרת המצולה את עצם הקיומה של זכות הבחירה.

על שאלה זו מנסה לענות סקר שערכה היא טיקות, עובדת סוציאלית העוסקת במחקרים בחינוך.* החוקרת ראיינה שלושים צעירים בני 14—18 שעלו מ־12 ערים בברה"מ. שנתיים עד שלוש שנים לאחר עלייתם. בזמן הראיון למדו הנשאלים בפנימיה של עליית הנוער.

ביה"ס הסובייטי באור חיובי

אצל כל המרואיינים (פרט לאחד) עוררו זכרונות בית הספר הסובייטי ביטויי התלהבות והערכה חיובית. גם אלה שהביעו דעות ביקורתיות על המשטר הסובייטי הדגישו את אופיו החיובי של בית הספר, וכאשר נשאלו מה כדאי לישראל לחקות מברית המועצות ענו כמעט פה אחד: את מערכת החינוך.

הנשאלים הדגישו במיוחד את מסירותם ועיכוב ואחריות של המורים, שבאה לביטוי בהתעניינותם ובפיקוח הצמוד אחר התקדמות התלמידים. הם ציינו שרק לעתים נדירות התחמקו התלמידים מהכנת שיעורי־בית. כל עבודותיהם נבדקו יום יום על ידי המורים. כל תלמיד היה מצוייד ביומן שבו רשם המורה הערות יומיות על תיפקודו והתנהגותו של התלמיד בכיתה ובסוף שבוע היה על התלמיד להציג את היומן בפני המורה, חתום על ידי ההורים. רבים ציינו שהמורה איננו חוסך מאמץ כדי לעזור לתלמיד שהלימודים קשים לו ומקדיש לכך חלק מזמנו הפנוי. על היוקרה של מקצוע ההוראה מלמדים המרואיינים הרבים שהצהירו כי בתקופה מסויימת ראו במקצוע זה את עתידם. מעניין, שכולם שינו את דעתם אחרי שהגיעו לישראל.

קשה היה לילדים לזכור מקרים של פריקת עול משמעת. אחד מאמצעי ההרתעה היעילים ביותר היה האיום להיות מוקע בפומבי בעיתון הקיר של ביה"ס.

המרואיינים ייחסו את הצלחת בית הספר הסובייטי לחשיבות שמייחסת החברה הסובייטית להשכלה, לסמכותם של המורים וליוקרת המקצוע וכן השתתפותם הפעילה של ההורים במפעל החינוך. הביקורת שלהם היתה רק על שיעורי ההסברה הפוליטית. ביה"ס בהוי המאורעות בברה"מ היכונו לנושא קבוע בשעות הסביה אלה הם הרגישו אי־נוחות, בשל הגישה העוינת של ההורים כלפי ישראל והיהודים. „בכל פעם שהוזכר העיתון הישראלי, היו תלמידי הכיתה מפנים את מבטם אלי ואל שלושת היהודים האחרים בכיתה". סיפר נער כרגע. „הרגשתי היתה איומה כששמעתי את דיבוריהם על היהודים והערבים. הייתי כובש את ראשי בשולחן ולא יכולתי להסתכל בעיני המורה." מציין מרואיין אחר. על אף סיפורים אלה ואחרים נראה שהמורים, בניגוד להורים, הצליחו להקנות לתלמידים הרגשת בטחון והערכה חיובית לגבי התפקיד שהם ממלאים בחברה. תפקידו של הילד הוא להיות „תלמיד טוב".

בניגוד מובהק לעמדה החיובית כלפי בית הספר נרגה הפעילות בתנועת הנוער וכנות כותרים ותהיות בנוער היהודי. הורים שהגישו בקשות עליה, התנגדו להצטרפות ילדיהם לקומסומול (תנועת הנוער של המפלגה הקומוניסטית) בחשש שיקופחו סיכויי עלייתם. נער שהזדהה עם רצון הוריו לעלות מצא נוסחה כלשהי כדי לא להיות חבר בתנועת הנוער. אולם ברוב המקרים היה עליהם לחץ להצטרף לקומסומול.

זהות יהודית כתודית

כמעט כל הילדים אמרו שהם ידעו היטב על יהדותם. אולם זהות זו נראתה להם בעיקר כזהות שהודבקה בידי הסביבה החיצונית. בכל יום ראשון של שנת לימודים חדשה היה על הילד להכריז על שמו ועל זהותו האתנית בפני הכיתה. וצחוק הלעג של התלמידים הלא־יהודים או הערותיו העוקצניות של המורה לשמע השם המוצא העמידו אותם על כך שיש משהו שונה ובלתי־נעים בעובדת היותם יהודים. הגילוי המוקדם של היותם יהודים עוררה בהם תחושה שלילית. רבים מהם סברו שאינם שונים מילדים אחרים והנה גילו פתאום שהזהות אשר סיגלו לעצמם איננה הזהות שמייחסת להם הסביבה הלא־יהודית. רובם של המרואיינים דיווחו על איבה אנטישמית אישית נגדם, שהתבטאה בגידופים. „מעולם לא אמרתי מתוך גאווה שאני יהודי. התביישתי ביהדותי." סיפרה מרואיינת. היו גם מורים אנטישמיים.

גם ילדים שטענו כי הרגישו את עצמם רוסים ככל חבריהם מצאו את רוב חבריהם מקרב המשפחות היהודיות.

רק מעטים הגיעו להתכחשות זהותם היהודית. אחרים סבלו מחוסר־בטחון, אי־נוחות ושנאה עצמית או נקטו עמדה דפנסיבית על עליזות אתנית.

האידיש — סימן חיצוני ליהדות

במרבית המשפחות היתה השפה המדוברת בפי ההורים אידיש. ובעיני רוב הילדים היה זה הסימן החיצוני הראשון להבדלים התרבותיים בינם ובין הסביבה הגויית. ילדים ציינו כי הם הבינו אידיש אך העדיפו לדבר רוסית. היו גם כאלה שהתביישו כאשר דיברו הוריהם אידיש בנוכחות ידידיהם הגויים.

רוב הילדים דיווחו על סב או סבתא שהתגוררו עם המשפחה וקיימו את מצוות הדת. היו מעטות פאות לעשו מאמצים גדולים כדי להשיג מצות לפסח. חלק מהילדים ידעו כי הוריהם צמים ביום הכיפורים. אף כי הם עובדים ביום זה. כל הילדים נימולו. אך רק מעטים ידעו על קיומו של טקס בר־מצווה; כל הילדים אמרו כי למצוות הדת שנשמרו בידי הוריהם לא היתה משמעות לגביהם. מאחר שהם קיבלו את ההשקפה הסובייטית שלפיה אבד הכלח על הדת.

כל הילדים ידעו על קיומה של מדינת ישראל וידיעה זו לא מילאה תפקיד משמעותי בהגדרתם העצמית עד מלחמת ששת הימים. הם כמעט לא ידעו דבר על המאבק שקדם להקמת מדינת ישראל.

כל המרואיינים סיפרו על השינוי שחל במשפחה לאחר מלחמת ששת הימים, ועל הרגשת החרדה לגבי זהותם היהודית.

המשפחה היהודית ובית הספר הסובייטי

מדברי המרואיינים מתברר שהיתה אחדות־דעות מלאה בין ההורים והמורים לגבי חשיבות החינוך להצלחה בחיים, אך היתה פתיחות סמויה לגבי המטרות המוצהרות של בית־הספר שהיו מכוונות לחינוך אזרחים נאמנים למשטר סובייטי. כמעט כל המשפחות הגישו בקשות הודרות להגירה אולם לא בכל המקרים ידעו הילדים על כך, מאחר שההורים חששו שהם יבגדו בהם. רובם ידעו או הרגישו שההורים רוצים להגר זמן מה לפני ההגירה. רק מעטים הרגישו מיד הזדהות עם שאיפת הוריהם להיות בישראל. הנימוק שהביאו ההורים לרצון זה היה, ברוב המקרים, רצון לאיחוד עם בני המשפחה המעטים ששרדו מן השואה. ההורים הדגישו שאין להגירה קשר עם עמדתם כלפי המשטר הסובייטי. אך האוריינטציה של המשפחה כלפי העולם שמחוץ לגבולות ברה"מ השפיעה מאוד על יחסו של הצעיר אל מטרות החברה הסובייטית. עצם רעיון ההגירה לא היה דבר של מה־בכך בעיני ילד שחונך להאמין כי כל מי שרוצה במגע עם העולם הקפיטליסטי המרושע בוגד במולדת, וכשנאמר לילדים או כשהרגישו שהוריהם רוצים לעלות לישראל, היה עליהם להתמודד עם הרגשת אי־נוחות שהתבטאה לא פעם במצב־רוח רע בקדרות ובהרגשת חוסר־ישע. חלק מהילדים היו זקוקים לצידוק מתקבל על הדעת לגבי ההגירה יותר מאשר איחוד משפחות. וכך הגיע חלק מהם להתעניינות בעניינים פוליטיים. לחיפוש מגרעות במשטר הסובייטי ולרצון לדעת יותר על זהותם היהודית.

מקור הידע העיקרי של רוב הילדים על ישראל היה הפרסומים הסובייטיים הרשמיים בנושא זה. „ידעתי שלא ייתכן כי החיים בישראל רעים כמו שהרוסים רצו שנאמין, ובכל זאת, הייתי מופתע ממה שקראתי, ובוודאי לא ציפיתי למה שמצאתי בישראל" אמר אחד המרואיינים. אחר ציין: „אחרי כל מה שקראתי לא יכולתי להבין כיצד בחרו הורי להיות בישראל, ארץ האבק האבטלה והרעב."

המעבר לישראל

לכל אחד מן המרואיינים היה המעבר מחברה ממושטרת, סגורה ומתוכננת לחברה הישראלית הנזילה וההטרוגנית כרוך בבידוד ובתחושות של מבוכה ומתיחות. מביכה במיוחד היתה אי־המוכנות של קבלתם המודעת של כמה מערכי החברה הישראלית ואי־היכולת לפרש ערכים במונחי חייהם האישיים. בגלל חוסר ידע והבנה לגבי התהליך הדמוקרטי ולגבי האחריות האישית שהחברה הדמוקרטית תובעת מאזרחיה וכן בגלל אי־היכולת להרגיש בטוחים בסביבה שאין בה הפיקוחים הנראים לעין. כל זה גרם למאבק מתמיד בין געגועים למיסטור ובין הרצון להזדהות עם ערכי החברה הדמוקרטית. ביטויים רבים של חוסר ההתנהגות בישראל נראים להם סבוכים ואף מפחידים. „יש כאן יותר מדי חופש דיבור", אומר אחד. אחר טוען: „קצת טוטאליטריות לא תזיק לישראל, במשך זמן מה."

הנטיה למתוח בקורת על העומדים בראש המדינה באמצעי־התקשורת הישראליים מדאיבה את הילדים שפיתחו יכולת רבה של כיבוד וציות. הם התרגלו לראות ברשות מקור של אמת והדרכה. בישראל יש להם תחושה עמוקה של אבידה. חסרים להם מודלים מוגדרים להזדהות אתם. „אני יודע שכולם מעריצים את גולדה מאיר. אבל תראו מה שהעתונות עשתה ממנה." אמר אחד הילדים.

אחד הפרקים המעניינים ביותר בסקר מתאר כיצד נראים הישראלים בעיני נוער עולה מברית המועצות. העליה גרמה לשינוי דרמאטי בחייהם, ורבים קיבלו את השינויים הדראסטיים האישיים כבלתי־נמנעים. להתנהג כישראלי משמעו בעיני העולה מרוסיה להיות בעל מרפקים ועציל ולא להסס להביע דעות באוזני זקן וצעיר. העמדה כלפי סטריאוטיפ זה נוטה להיות דו־ערכית. מצד אחד נדמה לנשאלים שסוג זה של אדם איפשר להגיע להישגים הישראליים גם בשדה הקרב וגם בתחום החברתי. מצד שני הם סבורים שמאפיינים הישראלים הם חסרי נימוסים, גסים וחסרי כבוד ביחסי אנוש. רבים מהם הביעו צער על שהמאפיינים הנוסח מביא אותם לסגל לעצמם סוג אישיות זר לאידיאל שלאורו התחנכו.

מציין אחד: „השתניתי. אבל לא יותר מדי. כאשר נכנס המורה לכיתה רציתי לקפוץ ולהפגין את הכבוד שאני רוחש לו. לעולם לא אהיה כמו הצברים המרבים להגיב בחוצפה ולומר למורה את דעתם בין אם הוא שואל אותם ובין אם לאו. יש לעשות משהו כדי לשפר את התנהגות הצברים." העולה החדש סבור שלא יקבלו אותו לחברה אם לא יתנהג כמו האחרים. „אבל איני יכול להתנהג כמוהם. לכן כמעט איני מתערב עם הצברים". אמר מרואיין.

רוב המרואיינים ציינו שהם נעשו פחות רציניים ופחות חרוצים לגבי שיעוריהם בבית הספר אחרי שבאו לישראל. הדימוי העצמי שלהם השתנה מ„אדם מצפוני, חרוץ ובעל מנהגים מתוקנים" ל„לא־איכפתניק". ויש בתנודה הזאת כדי להדאיג. כמה מהם נקטו ביקורת עצמית מתונה ואמרו כי נהפכו ל„עצלנים כמו ילדי ישראל, המתייחסים לחיים בקלות." רבים ציינו כי המורים בישראל אינם טורחים לבדוק אם התלמיד הבין את שעוריו. והסיקו: „אם לא איכפת למורה, מדוע על התלמיד לעשות מאמץ ולעבוד קשה? כדי להיות תלמיד טוב ברוסיה היה עליך להרגיש אחריות חברתית, ומחוייבות כלפי מישהו אחר. בישראל זאת אחריותך האישית." כדברי אחד המרואיינים.

החששות של עולים צעירים אלה לגבי זהותם הישראלית התמקדו בקשיים שנתקלו בהם בנסיונם להזדהות עם החברה בישראל. השונה לדעתם מתפיסתם אותה לפני עלייתם. כחברה אידיאליסטית. אך היו גם כאלה שחשו הקלה. אמר אחד: „הישיבה בישראל שינתה הרבה בהרגשתי לגבי היותי יהודי. אפילו ביקרתי בבית־הכנסת. אם כי ברגע הראשון הרגשתי את עצמי כמעט כבוגד. רציתי לגלות מהו הדבר שהיהודי מאמין בו, ומה גורם לו שיהיה מה שהוא."

בעניין יחסם של ילדים אלה שטעמו לשוויון כל העמים, לגבי הערבים. הם רואים בהם עם נחות לעומת היהודים. גישה זאת היא ביטוי לספקות ולסתירות הבלתי־נמנעות. המלוות את ההשתרשות בארץ.

החוקרת מציינת שילדים שגדלו מברית המועצות למדו לפעול בשני מישורים נפרדים: בבית ובחוץ. כידוע נאלצו משפחות יהודיות רבות למתוח קו מפריד ברור בין עולמן הפרטי והצבורי. מהראיונות מתברר כי הילדים למדו להפריד בין הערכים וההשקפות הפרטיות שלהם ובין אלה שהביעו בציבור. נער שהאזין בלילה לפרשנות הבי. בי. סי. והבין את הצד השני של משפט דניאל וסיניאבסקי ידע כי למחרת, בבית הספר, לא יעז להזכיר את מה ששמע.

הילד היהודי נאלץ למלא תפקיד עדין וקשה גם בתוך הבית. שבו הביעו ההורים את שאיפתם לעזוב את רוסיה שנראתה לו כבגידה, וגם בבית הספר. שבו נאלץ להפגין נאמנות למשטר. יש להביא בחשבון את המצב המסובך בבית: בשורות שונות וסותרות הגיעו אליו ברמזים. במשפחות שהרשו לילד לפרש את הבשורות שקיבל ולגלות את פירושיו לגביהן. היה בידו לשפוט את דעותיהם האמיתיות של האנשים

(המשך בעמוד 9)

• הסקר התקיים במסגרת עליית הנוער ופורסם לראשונה ב„ג'ואיש סושיאל סטדיס", כרך 34 מס' 3.

דברים

מבצע או"ם

לא אתפלא, אם יתברר שכינוי־הצופן שהמחבלים נתנו לפעולתם הרצחנית בבית־שאן הוא „מבצע האומות המאוחדות". בכל מקרה, במעשה הרצח החדש ניכרת ההשפעה הברורה ללגיטימציה שנתנו נציגי עמים מכל חמש היבשות לראש הרוצחים. שכן, מה שהביא כבוד רב כל כך, ראוי להמשך.

כבחינה פנימית עלינו לבדוק איך קרה הדבר, שהמחבלים הצליחו לפרוץ לתוך בית בבית־שאן, אבל זה נוגע לנו ורק לנו. אשר לחשבון שלנו עם העולם — קיים קודם־כל הקשר, שאיש לא יוכל להתעלם ממנו, בין קבלת־הפנים לערפאת ב„ארמון הזכוכית" לבין מה שקרה בבית מגורים בבית־שאן.

או"ם נועד להביא שלום לעולם ואילו למזרח־התיכון הוא מביא מלחמה, הוא מביא הרג של חפים מפשע.

מאיר בראלי

נימה אנטי־יהודית במודעת בחירות

כלי התקשורת בפלורידה עסקו בשבוע הראשון שלאחר הבחירות לסנט ולקונגרס האמריקאי בתופעה יוצאת־דופן של ערב יום־הבחירות, כאשר המועמד הרפובליקאי לבחירות לסנט, ג'אק אקארד, ניסה לפסול את המועמד הדימוקרטי בשל השתייכותו לדת היהודית.

במודעה שפורסמה בעתוני פלורידה ערב יום הבחירות מטעם מטה הבחירות של המועמד הריפובליקאי צוינו „תכונותיו" של ג'אק אקארד לעומת תכונותיו של המועמד הדמוקרטי. ובין היתר נאמר בה כי ג'אק אקארד הוא פרוטסטנט, בעוד שדתו של ריצ'רד סטון היא יהודית. עוד נאמר באותה מודעה, כי אקארד שירת כטייס במלחמת העולם השניה, בעוד שסטון לא שירת כלל בצבא האמריקאי.

בשני סעיפים אלה ניסה המועמד הרפובליקאי להשפיע ברגע האחרון על הבוחרים לא לבחור בסטון אלא בו. אך הדבר לא עלה בידו. לכהונת הסנט הוא הובס על־ידי היהודי ריצ'ארד סטון, שקיבל 45,000 קולות יותר ממנו.

דעת הקהל בפלורידה — ויהודי פלורידה במיוחד — לא עברו בשתיקה על תוכנה של המודעה וגינו תופעה זו. גל המחאות שעוררה מודעה זו אילץ לבסוף את המועמד המובס לפרסם בעתוני פלורידה מכתב התנצלות בפני הנבחר ריצ'ארד סטון, בו טען כי הוא „לא ידע כלל" על תוכנה של המודעה, שפורסמה על־ידי מטה הבחירות שלו... במאמר מערכת של העתון „מיאמי הראלד" הוזהרו — בעקבות מכתב ההתנצלות זה — אישי ציבור אחרים, המבקשים להיבחר לכהונה זו או אחרת, לא לנקוט באמצעים פסולים מהסוג שנקט המועמד הרפובליקאי ועליהם ללמוד לקח בעתיד ממקרה עגום זה.

יהושע משולח, ארה"ב

בתים על הכביש

היכן הכביש? שאלה זו מעכבת את הרחבת הבתים בעיר גנים בירושלים. בבתים חיים משפחות מרובות ילדים.

עיר גנים, שליד קרית־מנחם, הוקמה על־ידי הסוכנות היהודית בשנות העליה הגדולה. השכונה הוקמה בחפזון ולא תמיד הקפידו על תכניות הבניה. לפני כשנתיים ביקשה חברת „פרזות", המטפלת בשכונות־עוני, לקנות בעיר גנים דירות שבהן חיים בצפיפות רבה. בכוונת „פרזות" היה להרחיב את הדירות. אך המשא־ומתן עם „רסקו" התעכב, כי „רסקו" דרשה מחיר גבוה יותר. העניין הגיע לכותרות העתונים ובסופו של דבר קנתה „פרזות" 80 דירות בעיר־גנים. „פרזות" הכינה תכניות הרחבה אך התברר, שהעיריה אינה נותנת את הרשיון הדרוש. בעיריה טענו, שאי־אפשר להרחיב את הבתים, כי המפה מורה שהבתים ניצבים על כביש.

מתברר, שלפי התכניה צריך היה לסלול את הכביש במקום פלוני אך למעשה סללו אותו במקום אחר ואף־כי הדבר קרה לפני הרבה שנים לא תיקנו את המפה. אמנם אפשר לצאת לשטח כדי להיווכח שהמפה מטעה, אבל העיריה עומדת על קיום הכלל: קודם־כל צריך לתקן את המפה; לשנות את תוואי הכביש על המפה ולהקים אותו במציאות ורק אחר־כך ידונו בהרחבת הבתים.

בינתיים חיות המשפחות מרובות הילדים בצפיפות רבה.

א. גבע

מכתבים למערכת

ניתוח קשה אך נחוץ

במשטר דמוקרטי קורה לעתים, שממשלה הבאה לאחר בחירות חדשות, נאלצת ללקק את פצעיה של הממשלה הקודמת. ממשלת רבין קיבלה ירושה מהממשלה הקודמת, שאינה משמחת במיוחד את יורשיה: מצב מתוסכל לאחר מלחמת יום הכיפורים, מצב בין־לאומי שאינו אוהד את מדינת ישראל, רזרבות מטבע־חוץ מדולדלות באוצר המדינה ועוד.

אך הנה קרה משהו שלא היינו עדים לו בכל התקופות: הממשלה הזו אינה רוצה להיות פופולרית בעיני הציבור אלא מחליטה לבצע ניתוח קשה, להציל את החולה ולהבריאו.

לדעתי, כל אזרח צריך לתת יד למשימה שקיבלה על עצמה ממשלת רבין כדי להבריא את המשק. כל התנגדות, כל מכשול מצד הציבור הרחב, ובפרט מצד העובדים, יביאו לאנרכיה וכתוצאה מכך יסבלו החלשים, כי החזקים תמיד יסתדרו.

חיים חצירי
אילת־השחר

שיקום הבדואים

ברצועת עזה ובפיתחת רפיח מבוצעים מספר מפעלי שיכון ושיקום בשביל תושבי מחנות הפליטים באזור מפוני פיתחת רפיח. כשניגשים לבחון את טיבם של מפעלים אלה, יש לבדוק היטב את רמת הפתרונות. קצב הביצוע והסכומים שהוקצבו לכך. רק בחינה עניינית תקבע. אם הפתרונות עונים על הצרכים או שמדובר במפעלי ראווה המטייחים את הבעיה.

לאחר שבע שנות שלטון ישראלי ושלוש שנים לאחר הפינוי בפיתחת רפיח לא נעשה מאמץ משמעותי לשיקום הפליטים המפונים.

במאמר „משקיעים את הבדואים" ב„דבר", מיום 6.11, קושר העתונאי דני צדקוני כתרים למפעלים אלה ומצייר אותם בצבעים ורודים. לצערי איני שותף לשמחתו. אזכיר לקוראים, שלפני כשנתיים בשלם, שיכון ראשון לפליטים ברפיח. סביב הקמתו התנהל פסטיבל עתונאי שלם. כל חודש התבשרנו על שלבי בניה שונים, וכן על התנאים הנפלאים להם יזכו הפליטים לאחר השלמתו.

כותב שורות אלה היה בבחינת קול קורא במדבר כאשר טען, שאין מדובר כאן ב„מעט וילות", כפי שטענו עתונאים רבים, אלא בארובות מבטון גס ובלתי מעובד, שאינן ראויות למגורי אדם. ב„שיכון" כזה בנו 2—3 חדרונים ללא טיח וצבע, חסרי ריצוף, תריסים, מטבח, שרותים וביוב. זמן קצר לאחר השלמתו. הפך ה„שיכון" לסלאמס — שכונת עוני חסרות צורה. כל משתכן הוסיף טלאים מבלוקים, עץ ופח, כדי לשפר במשהו את המבנים העלובים. מחיר הקמת „דירה" כזו היה 7000 ל"י (כ־10% אחוזים ממחיר דירה צנועה לזוג ישראלי צעיר במחירי אותם ימים).

לאחר־מכן ביקרו במקום גולדה מאיר ומשה דיין. הם נדהמו למראה עיניהם ולא האמינו. שאלה הם בתים שמדינת ישראל מציעה לבני־אדם. רק אז נודעה ברבים התמונה האמיתית של מבצע זה. ההתפתחות המופיעות נפסקו. לאחר מכן חל שיפור מה בבניית הדירות הנוספות בשיכוני רפיח ובמקומות אחרים, אך עדיין רב המרחק בין מה שבונים ובין רמה מינימום לקיום אנושי. קצב הבניה עדיין אינו מכסה את הגידול הטבעי של אוכלוסיית הפליטים. ולכן עדיין אין סיכוי לפתרון בעיית הפליטים.

בעיה אחרת היא שיקום 6000 הבדואים שגורשו ב„מעשה הריג'" על ינואר 1972. הם מתגוררים בתנאים קשים ביותר בסוכות וזבניות סביב השטחים שמהם פונו.

יתכן, שמטעמים כלכליים, מדיניים או אחרים אין הממשלה יכולה לגשת לשיקום הפליטים ברצועה והבדואים בפיתחה. אני חולק על הנחה זו. אך אם כך הם פני הדברים, על הממשלה להודות בקוצר ידה ולא לאחוז עיניים. בסכומים הדלים שהוקצבו למפעלי השיקום. יש לבדוק באורח נסיוני ומצומצם שיקום אמיתי ותכליתי לפליטים ולבדואים.

ניר־עוז   עודד ליפשיץ

ניצול זכרם של חיילים שנפלו במלחמה

כאב שכול, אני מרשה לעצמי להפנות את תשומת־לב דעת־הקהל לתופעה מבצרת — ניצול שמות של חללי מלחמת יום־הכיפורים למטרות מסחריות. מדובר בחברות המכריזות על מבצעים מיוחדים על שם חיילים שנפלו במלחמה. תופעה זו חייבת לקומם כל אדם בעל מצפון.

בשנות ה־50 קמה צעקה גדולה נגד ניצול זכרם של חללי צה"ל לצרכים מפלגתיים. השימוש בשמות חללי צה"ל למטרות מסחריות הוא חמור שבעתיים.

אב שכול

גיל הפרישה מהעבודה

ב„דבר" מיום 23.10.74 כותבת מרים גורן על גיל הפרישה מן העבודה המומלץ לנשים. במצב העכשווי היא מציינת, שנשים העובדות במוסדות ההסתדרות, חייבות לפרוש בגיל 60 וגברים בגיל 65. לעומת זאת, לדברי עליזה תמיר המובאים במאמר, הרי „לגבי עובדי ממשלה אין הבדל בין גבר לאשה וכולם פורשים בגיל 65". ההמלצות הן להעלות את גיל הפרישה של נשים העובדות בעבודות מינהל, שירותים (פקידות) ומקצועות חפשיים מ־60 ל־62; לגבי עבודות תעשיה ועוד — להשאיר את המצב הקיים.

אכן, בשרות המדינה אין הבדל בעניין גיל הפרישה בין גבר לאשה. הם רשאים לפרוש לגמלאות בהגיעם לגיל 60 וחייבים לעשות כן בהגיעם לגיל 65 שנה. נוכח הנימוקים להעלאת גיל הפרישה לנשים וקשיי עבודות מסויימות להמשיך בעבודה, נראה לי, שעל מוסדות ההסתדרות לאמץ את הנוהג והחוק המקובלים על עובדי המדינה ולאפשר פרישה בין הגילים 60 — 65 לשני המינים בעת הצורך ולחייב פרישה בגיל 65.

אליעזר בובכי
גבעתיים

מכתב תודה לשליח הסוכנות

מכתב זה נועד להביע את רגשי התודה הכנים של קהילת ואשינגטון לשליחה של הסוכנות יוסף אלמוג. האיש, יליד ירושלים, דור שלישי בארץ, השאיר רושם עז על הקהילה היהודית בוואשינגטון. הוא חיזק את הגשר החי בין יהדות אמריקה ויהדות ישראל. עבודה זו איננה מן הקלות והסיבות לכך רבות. בתוך מגוון הזרמים היהודיים כאן — אורתודוקסים, קונסרבטיבים, רפורמים ועוד — מצא יוסי את הדרך לליבם של היהודים. היתה זו דרך אנושית חמה וכנה, מושתתת על בסיס של אחווה. לא כרבים מן השליחים, יוסי לא הרבה לעסוק בפוליטיקה, אלא בצד התרבותי והאנושי שבאחורי הפוליטיקה. כיום, חדשים מספר לאחר שיוסי עזב, עדיין לא שכחנו אותו ואנו מבקשים שוב להודות לו.

בשם הקהילה היהודית והחברים בישראל.

יצחק שפמנג   ואשינגטון

דווקא עכשיו - כדאי לך לחמם את ביתך
בתנורי חימום חשמליים מתוצרת דימפלקס אנגליה.

למה?

נפט התייקר ב־78%!
סולר התייקר ב־100%!
חשמל התייקר רק ב־68%!!!

הוסף לכך את היתרון הבלעדי של
הטרמוסטט האלקטרוני שבתנורי דימפלקס הגורם

חסכון של 25% ומעלה!!!

בצריכת החשמל. כמו כן, אינך תלוי בספק דלק - החשמל
נמצא בביתך - תוכל להשתמש מיד בתנור, ללא תלות.

אחריות לשנתיים + 8 שנים שרות
להשיג בחנויות החשמל המובחרות

מ. ט. קולטון בע"מ
שביל המפעל 3, ת"א

Dimplex
MADE IN ENGLAND

מחמם בשבילך את החורף

דבר ספורט

בני־יהודה סידרה את מגרשה והפסידה להכח ר"ג — 2:1

עשרה ימים לאחר המשחק שתוכנן, התייצבו קבוצות בני־יהודה והכח ר"ג במגרש שכונת התקווה כדי להתמודד ביניהן ולהשלים את המחזור ה־6 בליגה הלאומית בכדורגל. בסיום המשחק הורדה התוצאה 1:2 להכח.

בני־יהודה קיוו לנצחון ראשון השנה בהסתמכם על הביתיות שניטלה מהם ב־8 השנים האחרונות. ולא פחות מזה על העידוד של יהודה שהרבני משורות הכח בגלל הרחקתו בשבת.

ואולם תקוות הצופים הרבים שמילאו את המגרש, בו שמרה המשטרה על סדר מופתי, נגוזו — יותר מכל בגלל אזלת הרגל שגילו חלוצי הקבוצה המארחת. שכן ב־50 מתוך 90 דקות המשחק שלטו שחקני בני־יהודה בשדה. אך לא השכילו לנצל יותר מפעם אחת את ההזדמנויות שיצרו לעצמם.

בני־יהודה פתחה בתנופה ובעשר הדקות הראשונות ניתנו לישראל פוטשניק, שהוצב לראשונה בעמדת חלוץ מרכזי, שתי הזדמנויות טובות להבקיע, ורק מיקום טוב של שוער הכח מאנו, מנע מ"ההורבים" רכישת יתרון.

בהמשך התאזן המשחק והפך בלתי מדוייק בגלל השלוליות בגורן שעצרו את מהלך הכדור. ואולם שחקני שתי הקבוצות לא השכילו לשלוח כדורים ארוכים, הסתרבלו במסירות קצרות ובכך הפך המשחק לדל באירועים.

שער היתרון של הכח הובקע בדקה ה־45. מגן בני־יהודה, חנין, ניסה לבלום את משה שמואל ברחבה ואגב כך נגע בכדור ביד. את בעיטת ה־11 עליה הורה משה אשכנזי הפך הגלי הספל לשער יתרון.

במחצית השניה נראתה במגרש רק קבוצה אחת, זו של בני־יהודה. חלוציה הפעילו לחץ רצוף על שערו של מאנו ובדקה ה־70 הובקע שער השוויון. רמי לוי כידרר במרכז ומסר במדוייק ליעקב שרעבי שהעביר לפוטשניק באגף הימני. האחרון בעט מ־10 מ' מזווית קשה כדור מסובב שהוטעה את מאנו והוזר לרשת — 1:1.

שער המשוויון דירבן את בני־יהודה להמשיך ולתקוף בנסיון להשיג נצחון אך חלוצי הכח ידעו לנצל את חוסר הניידות בהגנת בני־יהודה כדי לרכוש שער יתרון ולשמור עליו עד לסיום. היה זה בדקה ה־76: מול־טורים שהחליף דקות קודם לכן את שאול כהן חטף כדור ממגן בני־יהודה סגרוביץ, כידרר באגף הימני עד לקו הרוחב ומשם בעט למרכז. דודיק הדף לרגלי משה יחיאל שבעט לשער. הכדור פגע ברגלו של חנין וחזר לשדה ומשה יחיאל הצליח לדחוק שנית לרשת. 1:2 להכח. האכזבה במחנה ה"הורבים" היתה גדולה.

● הכח ר"ג: מאנו — 6; ת. יחיאל — 4, הפבל — 6, שרר — 8, ווילקומירסקי — 4 (חלף — 5); ש. כהן — 5 (מול־טורים), קוקו — 5, משה יחיאל — 5; נ'רבי — 5, פרקש — 3, משה שמואל — 6.

● בני־יהודה: רודיק — 5. חנין — 4, ר. כולמי — 5, פיטל — 3, סגרוביץ — 4; ר. לוי — 5, ב. פולמי — 4, ד. כהן — 4; מזברי — 4 (י. שרעבי — 3), פוטשניק — 7, שמשוני — 5.

שפט משה אשכנזי לעיני 2500 צופים.

שערוריית שיפוט במשחק הפועל ת"א—ג"ב/נען

מאת יעקב פתאל

קבוצת הכדורסל של הפועל גבת/יגור המשיכה אמש בשורת הצלחותיה, כאשר הכניעה ביגור את יריבתה לזכייה במקום השני בליגה קבוצת הפועל ר"ג בתוצאה 60:62, לאחר 30:31.

היה זה המשחק המרכזי של המחזור ה־10. כ־2000 צופים חזו במשחק ביגור, שלא התעלה לרמה גבוהה. המשחק היה שקול ברוב שלביו והוכרע רק בשלבי הסיום.

תקרית חסרת תקדים היתה במשחק בין הפועל ת"א והפועל ג"ב/נען. לפי טעה לא אושרה כל תוצאה רשמית למשחק זה שהופסק עם סיום הזמן החוקי כאשר בטופס הרישום מופיעה תוצאה שוויון — 76:76.

דקה וחצי לפני סיום המשחק, כאשר לוח התוצאות הורה על 70:75 הצירו את תשומת לבו של השופט ב. חסון, כי לזכות הפועל ג"ב/נען נרשמו שתי נקודות בטעות. חסון בדק את הרישום בסיום ומצא, כי חלה טעות וקבע שהתוצאה 70:74. במצב זה נמשך המשחק והפועל ת"א רכש 6 נקודות רצופות על־ידי גרשון דקל והוליך 74:76, כאשר נותרו חמש שניות לסיום.

האורחים הוציאו כדור חוץ שהגיע לגינדין. זה זרק מרחוק עם השמע שריקת הסיום הכדור חדר פנימה — 76:76.

כשהגל צינו להארכה, דרשו ראשי הפועל ת"א לבדוק פעם נוספת את טופס השיפוט. חסון הסכים לבקשה זו והוברר, כי הרשם טעה כאשר רשם בטופס 3 נקודות על סל שנקלע במקום 2 נקודות (התוצאה "קפצה" מ־48 ל־51). כשנוכח חסון בטעות חמורה זו, החליט להפסיק את המשחק ולהעביר את הטופס לוועדת הליגה והגביע, שתכריע בגורל המשחק.

המשחק בכללו היה חלש ושקול, כאשר האורחים הוליכו לפרקים בהפרשים בין 2 ל־6 נקודות. הבולטים בשורות ג"ב/נען היו גיר (22 נקודות) ומוסקוביץ (16). מבין שחקני הפועל ת"א ניתן לציין את גתמיאס שקלע 18 נקודות.

יתר התוצאות: הפועל ירושלים — מכבי חיפה 67:111 (35:49); מכבי ר"ג — הפועל ק"ח 92:109 (40:49); אליצור ת"א — בית"ר ירושלים 70:108 (22:65); הפועל גוש... — מגידו 39:82 (17:37); מכבי ת"א — הפועל עפולה 61:86 (31:39).

יריבות מכבי ר"ג וגבת / יגור נוצחו בליגה האיטלקית

כוכבה האמריקאי של קבוצת סינדיקה בולוניה (יריבת מכבי ר"ג), מקמילן, קלע 42 נקודות אולם לא מנע הפסד קבוצתו לפורסט קאנטו (52:49) 96:90 במסגרת המחזור ה־9 בליגה האיטלקית. עוד קלעו לסינדיקה: סרפיני (22), אנטונלי (14) וברטולוטי (10).

הקבוצה האיטלקית השניה, שתשחק נגד הפועל גבת/יגור בגביע קוראץ', אי.פי. רומא נוצחה בוארזה ע"י איגניס 103:76. הירבו לקלוע לרומא: לאורי (25), סורבסון וברסירה (17 כ"א).

בדרבי הגדול של מילאנו: אינטרצ'נטי — מובילקוואטרו 79:89.

היום: הסגל — הפועל ר"ג

מאת אליעזר מעוז

סגל נבחרת ישראל בכדורגל יערוך היום במגרש ויגביים משחק מבחן נגד קבוצת הפועל ר"ג, שיהיה האחרון לפני המשחק נגד הקבוצה האנגלית איפסוויץ', המוליכה בראש טבלת הליגה האנגלית.

המשחק נגד הקבוצה האנגלית ייערך ביום ב' הבא באיצטדיון בלומפילד ביפו.

היום יגשה המאמן דוד שוייצר לגבש את הרכב הנבחרת לקראת ההתמודדות בשבוע הבא. הבעיה העיקרית של שוייצר קשורה באיוש תפקיד החלוץ המרכזי.

שוייצר זימן למשחק המבחן את כבקיע השערים של קבוצת בית"ר תל־אביב, משה רוסנו. כדי לבחון אם להציבו בתפקיד זה יחד עם חבריו לשעבר בקבוצת שמשון ת"א יואל מסוארי וגדעון דמתי.

שחקן אחר בנבחרת, יהושע פייגנבוים, שנוסה בתפקיד המרכזי יוסט לקישור וישחק יחד עם יצחק שום ואלי לוונטל. בהגנה מתבצעים מאיר נמני וישראל תג'י להחליף את אברהם לב הפצוע, בתפקיד מגן ימני. בלמים ישחקו צבי רוזן ויישעיהו שוגר ומגן שמאלי מיקו בלו.

התפטר מאמן הרמת־המשקולות

מאמן נבחרת הרמת המשקולות של ישראל, טוביה סוקולסקי, שאימן במשך שלוש השנים האחרונות את מרימי המשקולות הישראליים — התפטר מתפקידו.

סוקולסקי שהופיע בפני ועדת הרמת המשקולות בהתאחדות לספורט אמר כי הוא נאלץ לפרוש מתפקידו לאחר ששמו הושחר בעתונות ובציבור.

את הישגים נטלו לעצמם אחרים ואילו את אי ההצלחות והאכזבות הטילו על שכם המאמן ובאווירה כזו אין הוא רואה את עצמו מסוגל לאמן את הנבחרת.

פורגס נוצח ע"י טניסאי איראני בשלוש מערכות

הטניסאי הישראלי ראובן פורגס סיים אתמול את השתתפותו במשחקי היחידים באליפות אסיה לטניס כשנוצח בסיבוב הראשון ע"י האיראני באהר בשלוש מערכות 9:8, 2:6, 6:2.

המערכה הראשונה היתה שקולה כשפורגס מגלה יכולת מצוינת. אולם האיראני שמודרך ע"י הצ'כי ירוסלב דרובני הפתיע בגוברו על פורגס.

פורגס הפגין יכולת מרשימה גם במערכה השניה כשהוא מנצל בעיקר את מכות ההגשה והתגהרות שלו כדי לזכות בנצחון.

אולם פורגס נחלש במערכה השלישית ונוצח בקלות ע"י האיראני 6:2 לאחר שהאיראני הוליך כבר 4:1.

פאולינה פסחוב תכנס למעגל המשחקים היום כשתתמודד נגד טניסאית מסינגפור ולפי דבריה לא תהיה היריבה מכשול, כך שבחצי־הגמר צפוי לה קרב נגד האינדונזית קליים.

● במשחק בין־לאומי בשטוטגארט נפרדו בתיקו 1:1 קבוצות שטוטגארט וריאל מאדריד.

הערב ששה משחקים בגביע אירופה לאומות

הערב ייערכו ששה משחקים בגביע אירופה לאומות. המשחק המסקרן ביותר יהיה ברוטרדם, שם ייפגשו נבחרות הולנד ואיטליה. הולנד תשיג בהרכב זהה לזה ששיחק במשחק גמר הגביע העולמי ואילו בנבחרת איטליה בוצעו שינויים רבים.

באיצטדיון "וומבלי" תארח אנגליה את פורטוגל, כשהמאמן דון רוואי החזיר להרכב את שני הוותיקים המגן טרי קופר מלידס ואלן בול מארסנל.

ב"המפדן פארק" בגלאזגו יתמודדו סקוטלנד וספרד. באיסטנבול: תורכיה — אירלנד; בסלוניקי: וולס — לוכסמבורג; באתונה: יוון — מערב־גרמניה.

2 שופטים הוכו ומשחק הופסק בליגות ב'

שני שופטים הוכו בשבת במשחקי המחזור השביעי בליגות ב' בכדורגל. אחד ממשחקים אלה הופסק בדקה ה־53 והשופט חולץ בעזרת כוח משטרתי.

בגבעת־אולגה הוליכה הקבוצה המקומית בדקה ה־53 בתוצאה 3—0, במשחקם עם מכבי פרדס־חנה. בדקה זו, בו הובקע השער השלישי, פרץ שחקן פרדס־חנה לעבר השופט ופגע בו. לאחר שהשופט הורה לשחקן לעזוב את המגרש, שוב פגע השחקן בשופט וזה נאלץ לשרוק לסיום.

בצפון תמה סיימו קבוצת הפועל צפון ת"א והפועל ראש העין בתיקו 2:2. תוצאה זו לא מצאה חן בעיני אוהדי ראש־העין ואלה פרצו לעבר השופט והיכו אותו.

קבוצת הפועל תל־חנן (צפון א') זקפה לזכותה את הנצחון הגבוה ביותר, בהביסה את בית"ר קרית־שמונה בתוצאה 10—0.

במחוז דרום א' ניצלה הפועל קרית־אונו אובדן נקודות של יריבותיה, ונצחונה בשיעור 3—1 על כפר־קאסם ביסס אותה בצמרת טבלת המחוז.

טבלות ליגות ב'

דרום א'

1.	קרית־אונו	7	5־15	12
2.	בבתיים	7	6־16	10
3.	ראש־העין	7	8־12	9
4.	מכבי השקמה	7	10־13	9
5.	כפר־שלם	7	6־7	9
6.	כפר־קאסם	7	9־13	8
7.	בית"ר יהוד	7	7־10	8
8.	"עליה" כפ"ס	7	11־12	8
9.	בית"ר בתיים	7	7־9	7
10.	בית"ר הרצליה	7	9־0	6
11.	אור יהודה	7	9־9	6
12.	בית"ר רמת־גן	7	9־5	6
13.	בית"ר חולון	7	10־6	5
14.	מכבי יהוד	7	16־7	5
15.	מכבי חולון	7	15־7	3
16.	הפועל צפון	7	17־4	1

צפון א'

1.	הפועל תל־חנן	7	2־27	13
2.	נצרת־עלית	7	3־10	13
3.	הפ. אפיקים	7	6־15	11
4.	מגדל־כרום	7	9־14	8
5.	בית"ר נהריה	7	13־15	8
6.	כפר־רופין	6	6־10	7
7.	מגדל־העמק	7	13־12	7
8.	אחוה־בני־נצרת	6	9־11	6
9.	בית"ר טבריה	7	13־11	6
10.	קרית־טבעון	7	25־18	6
11.	הפ. בית־שאן	6	12־15	5
12.	הפועל חצור	7	8־4	5
13.	קרית חיים	7	16־8	4
14.	מכבי טבריה	7	11־4	3
15.	מכבי חצור	7	16־5	3
16.	בית"ר ק. שמונה	6	21־4	3

דרום ב'

1.	הפ. אשקלון	7	7־16	10
2.	מרחבים	7	6־11	10
3.	מכבי ב. שבע	7	5־9	10
4.	בית"ר אשדוד	7	7־11	9
5.	ביהיר ב. שבע	7	7־11	9
6.	בית"ר אשקלון	7	7־10	9
7.	מכבי רמלה	7	6־8	8
8.	הפועל אילת	6	5־5	7
9.	מכבי יבנה	7	8־6	6
10.	הפ. ק. גת	7	12־9	6
11.	שיכון־המזרח	7	10־6	5
12.	מכבי ירושלים	7	13־8	5
13.	הפ. אופקים	7	7־6	4
14.	הפ. ירוחם	7	10־6	4
15.	מכ. ק. גת	6	9־3	4
16.	קרית־מלאכי	7	11־6	2

צפון ב'

1.	מחנה־יהודה	7	5־32	12
2.	מכבי ז. יעקב	7	5־15	12
3.	הפועל רעננה	7	6־12	11
4.	גבעת־חיים	7	3־16	10
5.	מכבי ביאליק	7	15־14	9
6.	קרית־ים	7	17־27	7
7.	מכבי השרון	7	12־11	7
8.	גבעת־אולגה	6	13־11	7
9.	הפ. כיבה	7	18־12	7
10.	בית"ר "דבי"	7	15־12	5
11.	מכבי פ. חנה	6	13־9	5
12.	גבעת־הכרמל	7	23־11	5
13.	בית־אליצור	7	7־3	4
14.	הפ. עפולה	7	26־9	4
15.	הפ. בנימינה	7	15־10	2
16.	בית"ר בנימינה	7	15־6	2

קונגרס התנועה האוונגלית נפתח בירושלים

קונגרס בין־לאומי ראשון של התנועה האוונגלית נפתח אתמול ב"בנייני האומה" בירושלים, בהשתתפות 2,500 צירים מ־50 מדינות. לוועידה הגיעו משלחת גדולה מארה"ב וצירים רבים מאנגליה, אוסטרליה, קוריאה, הפיליפינים, הודו, גאנה וכמה מדינות באירופה.

תל־אביב

"משען" מועדון פנסיונרים תל־אביב - רח' הס מס' 19

● הערב ב־6 ב. גאור מגיש — "פנים, נופים, אתרים, הווי פולקלור בראי הקלטות".

בהנהגת הרמב"ם ת"א יהושע בקנין 48

● ביום א' י' בכסלו תשל"ה (24.11.74) ב־7 בערב ימשיך צבי ורום ב"הילכות יסודי התורה להרמב"ם". אורחים רצויים, הכניסה חפשית.

חיפה

מסגרת העבודה הישראלית מחוז חיפה

● ביום ד' 20.11.1974 ב־17.00 — במחת — פגישת מזכירי סניפים; ב־18.30 — במחת — ועדה לעניני צרכנים; ב־19.30 — רוממה — במועדון, בית פינסקי.

עיריית חיפה "משען" מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

● הערב ב־6.30 גבריאל תדמור — "אמנות מקסיקו העתיקה" בלווי שקופיות. הציבור מוזמן.

מסג'ים

● להרפית המתח מסביבסטית מקבלת באופן פרטי + סאונה מ־9—21 טלפון 228522, רח' אל־חריזי 17 ("פנגויק").

מכוניות למכירה

● בהזדמנות סוברו סטיישן 1400, 1973, יד ראשונה, 30,000 ק"מ + טסט לשנה. 04-993045.

● סוסיתא משופצת — קנה רק במקור ותקבל סוסיתא מחודשת לפי מפרט בית־חרושת אוטוקרס. מפרט ביצוע תיקונים ואחריות. העברות בעלות חינם!! טיפול 1000 טיפול 3000 חינם! ואחריות: מחסני חלקים ומוסכים לשרותך. פנה עוד היום לימ.ל.ס. רח' בך שמן 10 ת"א (יציאה מגשר גד־לת־יצחק) טל. 251980 מוסך סוסיתא קרית־אריה, אזור התעשיה פתח־תקוה, רח' אריה שנקר 3 טל. 914725.

הלוואות

● קונה מסילות זקנות וצעירות ומשכיר תיכון ביצים 03-927114.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 5168/74

בענין: עזבון המנוחה מריה הורנסקה לבית וידה ז"ל שנפטרה בצ'כוסלובקיה בתאריך 16.1.74.

ובענין המבקש: דן אגון הורנסקי מקבוץ שדה נחמיה ע"י ב"כ עוה"ד הה. קוסטובסקי־שחור ו/או צ. קוסטובסקי־שחור ו/או ש. בכור ו/או צ. גרשון שמענם להמצאת כתבי בי דין הוא שד' רוטשילד 56 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה מריה הורנסקה לבית וידה ז"ל הנ"ל מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון שההכרזה המבוקשת מתיחסת אליו והרוצה להתנגד, להגיש תוך חמשה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות לאותה הכרזה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 5281/74

בענין: עזבון המנוחה ניכה (הידועה גם בשם נצחא) גויבאוער (הידועה גם בשם גויבריאר) ז"ל.

המבקש: יוסף גינסברג ת.ז. 0946935 מקיבוץ דליה ע"י ב"כ עוה"ד יהור הררי ו/או צבי סויסטר ו/או אברהם בר ו/או אלברט מוצלם ו/או יצחק ברוש ו/או אביבה שפר ו/או אסתר זילברברג ו/או אילה עבבר ו/או עירית גל ו/או אסתר פורנט כולם מרחוב באזליק 13 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לביהמ"ש בקשה למתן תוקף לצוואת המנוחה ניכה (הידועה גם בשם נצחא) גויבאוער (הידועה גם בשם גויבריאר) ז"ל, ולמינויו של יוסף גינסברג, ת.ז. 0946935, מקבוץ דליה, למנהל עזבון המנוחה.

כל המתנגד למתן תוקף לצוואת המנוחה ולמינוי הנ"ל יגיש תוך 15 יום מיום פרסום ההזמנה הוא את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יצהיר ביהמ"ש על תקיפות הצוואה ויתן מינוי כאמור.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית משפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 5365/74

הזמנה

בענין: ירושת המנוחה מרים אהרוני ז"ל, מרחוב בן־יהודה 208, תל־אביב, שנפטרה ביום 28.6.74 בתל־אביב.

המבקשת: לבקה נוגה מרחוב בן־יהודה 208, תל־אביב, ע"י ב"כ עוה"ד צ. קלמנסינובסקי ו/או ר. שמיין ו/או ג. צפרירי ו/או י. מורג, מרחוב מקוה־ישראל 18, ת"א.

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש, תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זאת התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ד. ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

מניות ושערים

"מפולת" בשערי המניות; עליות בצמודי־מדד

העליות באגרות־חוב צמודי־מדד נמשכו אף אתמול. לעומת זאת, היתה "מפולת" בחלק משערי המניות. המחזורים המשיכו להיות גדולים בשוק אג"ח והסתכמו בכ־22 מליון ל"י, ואילו בשוק המניות היה מחזור של 1.5 מליון ל"י, מתוך זה בשלב משתנים 550 אלף ל"י.

בשוק אגרות־חוב זרמו כספים רבים גם אתמול לצמודי־מדד. לאחר שבלשום התייצב המסחר וניתן היה להשקיע תוך בחינת התנודות השונות בקשת רחבה של טווח השקעה. הפופולאריות ביותר היו אגרות הברירה, ובמיוחד הסדרות האחרונות.

בשוק המניות היו היצעים גדולים למרבית סוגי המניות. הגופים השונים הניצבים כאחורי מניות מוגדרים קלטו בירידה חזה את היצעים למניותיהם. בעוד באחרות לא נראתה נכונות לרכוש אף בירידה מירבית. על כן, היו שערי הפיננסיות יציבים למדי.

בענף החברות לביטוח נרשמו ירידות בנות 10—11 נקר. פרט ל"אריה" להן הופיעו קונים בירידה מתונה יותר. סבלו אתמול במיוחד מניות המקרקעין והתעשיה. שער "הכשרת הישוב" מתקרב שוב לנקוב ה־100. אך גם מניה "מסודרת" יותר, כמו "נכסים" שערה ירד תלולות (9 נק'). מניות רבות נרשמו "מוכרים בלבד", בתוכן שני הסוגים של "אלקטרה". יציבים יותר היו שערי המניות "הכבדות" מקבוצת החברות להשקעה.

מניות

	השער אתמול	השינוי היומי
בנקים מסחריים		
א' ה' ה' מ'	183	−1.0
אי. די. בי. רב'	190	
איגוד	282	−2.0
דיסקונט	760	
מזרחי מ'	148	−1.0
פועלים מ'	263	−2.0
לאומי	212	−2.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי מ'	237	−1.5
כרמל מ'	132	−10.0
משכנתאות ובנין	265	
פיתוח ומשכנתאות	253	−2.0
שיכון בכ'	148	−4.0
טפחות	198	−7.0
מוסדות מימון		
שלטון מקומי	84.5	−1.5
אוצר לתעשיה	185	−3.0
חקלאות מב'	72	
פיתוח תעשיה מב'	66	−1.5
ביטוח		
אריה	287	−6.0
הסנה	207	−9.0
סהר	216	−10.0
צור	183	
מסחר ושירותים		
בית הרכב	70	−1.0
דלק ע"ש	116	−1.0
דלק מ'	129.5	
קירור 1	345	
קירור 10 מ'	130	−6.5
חשמל	101	−1.5
ספנות והספקה	134.5	−2.0
מקרקעין ופיתוח		
אזורים	135	−1.0
אפריקה 1	275	
אפריקה 10	202	−16.0
הכשר הישוב ע"ש	112	−0.5
הכשר הישוב מ'	105	−0.8
סולל בונה מב'	85	−5.0
נכסים	114.5	−7.0
ישפרו	107	−6.5
ישרס	109	−22.0
מהדרין	159	−3.0
מטעי הדר	90	
משקיעים	175	—
נאות אביב	69	−2.0
פרי אור	144.5	—
רסקו מב'	73	−1.0
רסקו רב'	55	—
תעשיה		
אליאנס	475	−10.0
אלקו 1	107	−2.0
אלקו 2.5	91	−7.0
אלקטרה 5 מ'	152.5	−8.5
אלקטרה 1 מ'	154	−9.0
ארגמן מב' ב"ד במה'	241	−10.0
אתא ב' ב"ד במה'	82	−5.0
אתא ג'	82	−5.0
דובק	307	
כבלים ב"ד ב"ז	149	
טבע ע"ש	1010	
כימיקלים	98	
לוין אפשטיין	54.5	−1.5
מלך טכסטיל	170	−2.0
פניציה מ' 1	68.5	+0.5
פניציה 10 מ'	72	+6.0
מפעלי נייר	202	−18.0
עסיס	163	−2.0
נחושתן מב' במ"ח	560	
עלית	185	−16.0
פוליגון	130	−7.0
ערד מ'	68	−4.0
שמן מב'	108	
תעל	108	−7.0
חברות להשקעה		
אלגר מ'	68.5	−1.5
אלרן מ'	125.5	−4.0
חב' מרכזית	166	−3.0
פועלים מ'	236	−2.0
"פז"	79	−1.0
חלפסון 1 ע"ש	71	−2.0
חלפסון 10 מ'	73	
דיסקונט מ'	146.5	−4.0
המזרחי	117	
לאומי	159	−3.5
פריון ב"ד	82.5	−4.5
חסותה	82	
יצוא	54	−1.5
כור מב'	160	
כלל השקעות	190	−2.0
כלל תעשיות	133	
עוז מ'	99.5	−4.5
פמה	50	
דלק הנפט		
נפטא	80	−1.0
לפידות ע"ש	160	
לפידות מ'	270	

אגרות חוב להמרה		
אי. די. בש. ה.	91	
אגוד ש. ה.	87	−2.0
המזרחי ש. ה.	101	
פועלים ש. ה.	99	
בל"ל ש. ה.	93	−0.5
בל"ל ש. ה.	90	
אפותיקאי	97	−1.0
פת. משכנתאות	101.5	+0.5
פת. משכנתאות	91	
שכון	102	
טפחות	108	−4.0
אוצר לתעשיה	79	−1.0
דלק	73.5	−2.5
הכשרת הישוב	67	−1.0
ישפרו	105	
אתא	67	
עלית	67.5	
הפועלים השקעות	102	−1.0
דיסקונט השקעות	90	−1.5
דיסקונט השקעות	81	
מזרחי השקעות	90	
בל"ל השקעות	75	
כלל תעשיות	100	
עוז	76.5	−0.5
אג"ח צמודות למדד		
מילווה קליטה 61		
מדד 83.12	312	−3.0
מדד 89.00	297	
מילווה קליטה 62		
מדד 89.00	286.5	—
מדד 95.96	264.5	—
מילווה קליטה 64		
מדד 83.12	431	+3.0
מדד 89.00	393.5	
מילווה קליטה 65		
מדד 89.00	413	+8.0
מדד 95.96	387	+9.0
מילווה קליטה 66		
מדד 95.69	344.5	+3.0
מדד 94.34	342.5	+2.0
מילווה קליטה 67		
מדד 96.12	329.5	+1.0
מדד 97.17	312	+1.5
מילווה בטחון 68		
א'	181	+2.0
ו'	145	+4.0
ט'	146.5	+4.0
מ"א	165	+3.0
מ"ב	157	+3.5
מ"ג	145.5	−1.0
מ"ד	142.5	−1.0
מילווה בטחון בנקאי 68		
י"א	182.5	+4.0
י"ב	179.5	+4.0
י"ג	165.5	+2.0
י"ד	135	+1.0
מילווה בטחון 69		
א'	141	+1.5
ח'	132	
כ'	129.4	+2.0
כ"א	127	+4.0
מ"א	125.8	+0.8
מ"ב	124	+1.0
מ"ג	310.5	+2.0
מ"ד	312	+2.5
מ"ח	311	+2.0
מילווה בטחון בנקאי 69		
י"א	135	+2.0
י"ב	131.5	+3.5
י"ג	126.5	+4.5
י"ד	123	
ט"ו	117.3	
ט"ז	115.5	−1.5
י"ז	312	
י"ח	313	
י"ט	312	
מילווה פיתוח (ברירה)		
פדיון 1975		
קנ"א	346	+1.0
קנ"ד	322.5	+1.0
פדיון 1976		
קנ"ה	313	+2.0
קנ"ח	280	
קס"ז	277.5	+5.0
קע"ד	270	+2.0
ק"ם	265	+4.0
קמ"ח	265	+5.0
קפ"ט	266	+6.0
פדיון 1977		
ק"צ	259	+5.0
קצ"ז	246	+3.5
ר"ס	244	+2.0
דס"ז	238.5	+4.0
רכ"ג	233	+1.0
רל"ד	233	+3.0
רמ"ח	229	+3.0
רנ"ח	208	+1.0
פדיון 1978		
ר"ס	209.5	+2.5
רס"ד	198	+1.0
רס"ט	195.5	+1.5
רע"ג	189.5	+1.5
רצ"א	171.6	+2.5
רצ"ז	167.5	+2.4
ברירה פדיון 1979		
ש'	164.4	+2.6
ש"ז	157.3	+3.0
ש"ט	157	+2.8
שי"א	156.5	+2.5
אג"ח צמודות למטבע חוץ		
חשמל סמוק ב'	165	+2.0
ים המלח 5% מ'	158	+4.0
אג"ח במטבע חוץ		
"הולליס"		
הוצ' 8	99.5	−0.5
הוצ' 9	95	−1.0
הוצ' 15	95.5	+2.0
הוצ' 17	91	+1.0
הוצ' 20	93	+2.0

הודעות לציבור

משרד התקשורת
מכרז מס' 162/74

מוזמנות בזה הצעות לאספקת: 30 משאבות מים חלוציות מונעות ע"י דיזל בהתאמה ידנית.
60 חוברות הפעלה באנגלית או עברית לפי בחירה.
בדבר פרטים טכניים יש לפנות להדס הנדון או לפרט — טלפון 610211.
מקום האספקה: מחסן ת"א — על חשבון הזוכה.
מועד האספקה: 8 שבועות.
טפסי הצעה, מפרטים ותנאים נוספים אפשר לקבל אצל מנהל מחלקת אספקות ומשכנות, רחוב הרצל 172, תל־אביב, כל יום בשעות העבודה חדר מס' 19.
בצירוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית בשיעור של 10 אחוזים מערך ההצעה עד — 50,000 ל"י ובתוספת של 5 אחוזים עבור יתרת הסכום שמעל — 50,000 ל"י אשר תשמש ערבון לקיום האספקה.
את הצעות עם הערבות יש להעביר למנהל הכללי, משרד התקשורת, ירושלים במעטפה סגורה, על המעטפה הפנימית יש לרשום: "כמס — מכרז מס' 162/74 משאבות מים". הצעות שלא תוגשנה בצורה הנ"ל לא תובאנה לדיון.
את ההצעות יש להכניס לא יאוחר מיום 2.12.74, שעה 12 בצהריים.
משרד התקשורת אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.
הצעות במברקים לא תתקבלנה.
המנהל הכללי
משרד התקשורת

יש לי ענין בדבר

הלוח החדש דרושים

עירית דימונה
כ"ח בחשון תשל"ה
13 בנובמבר 1974
מכרז מס' 22/74 חוזר
מנהל מחלקת חינוך ותרבות
עירית דימונה מודיעה בזאת על משרה פנויה למנהל מחלקת חינוך ותרבות.
מקום העבודה: עירית דימונה.
היחידה: המחלקה לחינוך ותרבות.
תאור התפקידים: ניהול המחלקה לחינוך ותרבות בעיריה, מגני ילדים עד חינוך מבוגרים, מועדוני נוער, חינוך משלים נוער ומבוגרים. כושר ניהול צוות עובדים רחב, התמצאות בעניני תקציב וכספים, קיום קשר הדוק עם משרד החינוך ומוסדות החינוך השונים בעיר.
דרישות המשרה: השכלה אקדמאית, נסיון חינוכי ומינהלי בשטחים דומים.
את ההצעות יש להגיש בכתב בצירוף תולדות חיים, בדואר רשום תוך ציון מס' המכרז אל מזכיר העיריה.
התאריך האחרון להגשת ההצעות הוא יום ראשון, כ"ד בכסלו תשל"ה, 8.12.74.
הדרגה לפי הכישורים.
ערמון לרדו, ראש העיר

אשטרום
חברה להנדסה בע"מ
סניף ירושלים
דרושים
1. מהנדס מפעל לבניה טרומית
2. מהנדס בנין לנהול אתר בניה
להתקשר טלפון: 02-226787, 02-231429.

למשרד לראית חשבון בת"א
דרושים
1. רואה חשבון
2. בוחן
נא לפנות לת.ד. 29085 ת"א.
סודיות מובטחת.

למפעל גדול ליד אשדוד
דרוש
מנהל־חשבונות ראשי
בעל נסיון.
תנאים טובים.
לפנות לת. ד. 29386 תל־אביב עבור מנהל חשבונות ראשי, עם פרוט תולדות חיים, נסיון קודם. סודיות מובטחת.

דרושים:
למפעל לעיבוד שבבי מדויק באזור רמת־גן
חרטים בעלי נסיון ומתחילים
טלפון 788707
בשעות העבודה.

המועצה המקומית באר־יעקב
מכרז פומבי מס' 9/74
המועצה המקומית באר־יעקב מכריזה בזה על משרה פנויה של מנהל מחלקת החינוך.
הכישורים הדרושים:
1) בעל תעודת בגרות; 2) נסיון במוסדות החינוך והתרבות (רצוי במסגרת מוניציפלית);
3) בעל כושר הבעה בכתב ובעל פה.
בעלי הכישורים יפנו בכתב למזכירות המועצה עד לתאריך 1.12.74.
הדרגה תקבע על פי כישורי המועמד.
נחום איצקוביץ, ראש המועצה

המועצה המקומית באר־יעקב
מכרז פומבי מס' 10/74
המועצה המקומית באר־יעקב מכריזה בזה על משרה פנויה של רכז בטחון בחצי משרה.
הכישורים הדרושים:
1) בעל עבר צבאי; 2) בעל נסיון בארגון בטחון; 3) כושר הבעה בכתב ובעל פה; 4) עדיפות תינתן לתושבי המקום.
בעלי הכישורים יפנו בכתב למזכירות המועצה עד לתאריך 1.12.74.
הדרגה תקבע על פי כישורי המועמד.
נחום איצקוביץ, ראש המועצה

דרוש
עוזר למנהל חשבונות
למשרה מלאה
עם נסיון לחישובי שכר עבודה לפועלים פעמיים בשבוע מפוצל בימי ב', ה' במרכז תל־אביב.
לפנות ת.ד. 4870 ת"א.

דרושים
למפעל מתכת בתל־אביב
1. חרטים
2. פריזריסטים
3. רבולבריסטים
טלפון 820811.

מכונאי
התקשר אלינו
טלפון 251326
בערב טלפון 852036.

המטבעות ניצחו

במרוץ הפיחות נתנו מטבעות ישראל את התשואה הגבוהה ביותר... אך אין זה סוף המרוץ. זו רק התחלה... לפי עקבותיה תבואנה עליות מיידיות...

כי קפיצות המחירים המתמידות במטבעות ישראל אינן מושפעות אך ורק מהפיחות מהאינפלציה, או כאינדקס. אספנים ומשקיעים בכל העולם קונים אותם בכל בהו"ר ובכל מצב כלכלי. אלפי אספנים חדשים מתעניינים ורוכשים מטבעות ישראל מדי שנה בשנה.

אספן ומשקיע: שים חסכונותיך במקום מבטחים. והבטח את ערך כספך ע"י רכישת מטבעות ישראליות. נסה גם אתה השקעה כזאת החמד... כי עדיין לפניך אפשרויות עצומות... היה בין הנבונים כאשר יקפצו המחירים כלפי מעלה. התחל לקנות בחסכונותיך הקטנים, רכוש מטבע ועוד מטבע. כי כל רכישה תגרום לך הנאה ותתן לך רווחים. נסה השקעה על חשבון מס עבורך וגם עבור ילדיך ונכדיך.

השקעה שקטה ללא "תסביך כלכלי", ילדיך יקנו מהמטבעות, ירצו להחזיק בהם ולהרגיש אותם. הם ימצאו ענין רב בנושאיהם החינוכיים, וימצאו בהם אמצעי רציני הנוזר לפתור את הבעיות הכספיות המתעוררות בעתיד — ע"י בכירה ומימוש רווחים — כגון לימוד על יסודי ואוניברסיטאי, נסיעה לחו"ל, פתיחת עסק, רכישת דירה, קניית מכונית וכו'.

אנו היחידים שהכנו עבורך תוכניות חסכון הן למטרת אסוף והן למטרה השקעה...

תכנית הכי פופולרית: אנו מציעים בפעם הראשונה בארץ אוסף של 20 מטבעות בכסף שהונפקו בין השנים 1958—1974 ואשר מחירם עדיין זול מאוד.
ואלה הם 20 המטבעות: העשור; רשבו בנים לגבולם; הרצל; עם ישראל חי; הנצחון; ירושלים; שלום; מקוה ישראל; המדע; שלח את עמי; התעופה; כ"ה למדינה; בן־יהודה; פדיון הבן 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, חנוכיה רוסית; חנוכיה בבלית;

מחיר האוסף הזה בארץ: 4,100 ל"י. ניתן לקנותו ע"י תשלום 800 ל"י במזומן ויתרת התשלומים חודשיים בני 550 ל"י.

חסוך 300 ל"י שלם רק 3800 ל"י במזומן והאוסף הוא שלך.

בכמה מוצע למכירה בחו"ל: חברה גדולה בארה"ב מפיצה את האוסף הזה (350) אוספים במחיר 1500 דולאר ב־20 תשלומים חודשיים.

תכנית מוסלמת: אוסף של 10 מטבעות החנוכה חצי שקלים שהונפקו בין השנים 1958 — 1963, 1972 — 1973 והם: תורה אור, דגניה, הנריסה סאלה, ויקלך בשבו מנכה, חנוכיה איטלקית, חנוכיה ברוקנית, חצי שקל 1961 וחצי שקל 1962, חנוכיה רוסית, חנוכיה בבלית.

הערה חשובה: 6 מטבעות מתוך האוסף הזה הונפקו בכמות למכה מ־20.000 לכל מטבע.

מחיר האוסף הזה: הוא 3,600 ל"י במזומן או בתשלומים כדלקמן: 600 ל"י במזומן והיתרה ב־6 תשלומים חודשיים בני 550 ל"י.

לא לאחר את המועד: ואל תחכה לסוף המבצע המוגבל להסתיים בקרוב.

עוד חמש תכניות חסכון קיימות לבחירתך: גש אלינו לקבלת פרטים מפורטים.

אלבומים מהודרים: כל האוספים המוצעים נמכרים בתוך אלבום מפואר שהוכן במיוחד עבור אוסף שלם של כל המטבעות הישראליות. האלבום במחיר 100 ל"י וגם קטלוג מעודכן במחיר 10 בתמונות צבעוניות, ינתנו לקונים בחינם.

הגלדיה הישראלית למדליות ולמטבעות
רחוב מנדלי 2 תל־אביב, טלפון 220648
מ־9.00 עד 13.30 ומ־16.30 — עד 19.00

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

* 17.32 — משפחה פרטי־דיגי — ,,יוצא המשפחה".
* 21.40 — סרט קולנוע — ,,כיבוש השחקים". סיפורו של טייס בריטי שהמשיך לטוס לאחר שנקטעו שתי רגליו. עם קנת מור בתפקיד הראשי.

רדיו

* 17.05 — אדוני המהדיים — עם הד"ר מרדכי שני, מנהל בית החולים ע"ש שיבא בתל־השומר (גלי צה"ל).
* 19.05 — דוד בן־גוריון — האיש מאחורי האגדה — בשדור מיוחד המביא את קורות חייו של המנהיג, ,,האב המייסד" הוגה הדעות. המשדר מבוסס על התקליט שהוצא לו במלאת לו 85 שנה (גלי צה"ל).
* 21.30 — ,,פינת הגאוני" — באוטו בארביאר — ,,מתמגנו הי אחרון בפריס לצלילי הדרזכי" (ב').
* 23.05 — שאלות אישיות — לשר הבטחון שמעון פרס הי מספר על דוד בן־גוריון ביום הי שנה למותו (גלי צה"ל).

קולנוע

ירושלים.

,,ירח של נייר" (סמדר) — בוגדאנוביץ' מחיה את שנות השלישים באמריקה, כשהוא הולך עם זוג מוזר — שני יתומים בן הי כנוין — גבר צעיר וילדה בת 9. אירוניה, נוסטאלגיה, קריצות של גמש, בדיחות־דעת מחוצת — אבל בסך הכל נובלה שנועדה להיות סרט באורך בינוני או סרט טלוויזיוני.

,,מגרש השדים" (אוריון) — אני ממליץ על הסרט מתוך שני היבטים. הוא סרט־אימים מצולה (למי שאוהב זאת), מבוצע היטב, שיש בו מרכיבים קרקסיים רבים. כסרט בעל משמעות הוא לא רק פשרני, אלא גם מבוחל. מגמת מעורר צחוק, ראייתו תובעת עצבים מאומנים ועמידה בפני הרפעות מבעילות.

,,אמריקן גראפיטי" (עדן) — לילה אחד בשנת 1962, כשהצעירים התבגרו. סרט נוסטאלגי־אישי בוגם וקר, מעניין מאוד ובנוי על ,,אנדרסטייטמנט", שנראה כמופל בין תקופות ועגבות. אך שופך אותך לפחות באמינה הרבגד־הדיסיים.

,,גודלי" (הבירה) — סרט־מתח כרוקע באור הדיני לחלוטין. שיש להיכנס בו בכל שאלתו — לא רק מצמיקות, אלא גם מהחיבורת את האותק — כמו, למשל, בעיות הי אפארטהייד הדרום־אפריקאי הי ,,קופסית" מצצבו. עם־זאת — מי שמסוגל להתבדר ללא כל משמעות, כמו ילד בן 12 — בבקשה.

,,הדירה האמריקאי" (אורנע) — סרטו המיוחד המירי־כתוש הי נפלא של טריסו על מקצועו — כהוא יעצרו. אולי קצת מפוקח יתר על המידה בעולם מיוחד. אבל יש בו קסם ובנות וכוח־הבנה וכל ה,,סאספאנייה" הנהדרת הזו.

,,המבואות במצוקויות" (אי־טון) — הרם המהם האמריקאיים — מבפנים ומבחוץ. הפרוזה גסה, ניפור מגוחך. אך אווירה מוחשית, בימוי רצוף ומשחק מצוין, ביחוד של שירלי מקלין.

,,אוהאנבי" (רון) — בילי וויילדר איננו נבנע גם בימים אלה. הומור כבריק, אבסורד מחודד. דקות של בדיחה, הוליבוד בהחיתה ,,הרכה" (אליבא דווילדר) בימי הסרט הצ'ר. הבינקן הי ותיק שומר על סגנונו ועל הלקה, תודה לאל.

תל־אביב

,,העוקץ" (אלנבי) — גרוטסקה תוססת, משעשעת וחיזוית. הסרט מסר אך גם חברת ווינר בכיאות, שהיא ,,בשף־טטיקותי" פי אי כהחום הגאנגסטריים על רקע שנות השלושים המוקדמות. לא להחמיץ את המוסיקה הנהדרת!

,,מרגילבי" (אורלי) — פארסה על מרגלים — לא בעם כדופה וצקיפה. כפודרת כבחינה דראמאטית ורצינית, אך קריבה בזכות כבה פצצית נהדרת והשילוב המאוס ומשמען היטב של הצגה גולד כאהרונה.

,,מגרש השדים" (אסתר) — ראה ,,אוריון" ירושלים.

,,משחקי מיהודים" (פאר) — דרישה כותק ומפליג בין רוצה לבין קרבן, כשהתפקידים מטשטשים על פי ,,פארס־סורה". סרט שנוו ואינטלקטואלי, שיש בו השלכות הברותיות חשובות וביצוע בלתי רגיל של להרב אוליבייה, כד־בייקל קיין בצליה שלא להגרר, אלא לשמור על אישיותו.

,,אמריקן גראפיטי" (גת) — ראה ,,עדן" ירושלים.

,,גודלי" (הוד) — ראה ,,הבירה" ירושלים.

,,מרד העבדים" (פריז) — הקרנה חוזרת של סרט ,,קלאסי" — ג'יימס דין בשיא יצירתו וכהו, שנדם כה מוקדם. כרס של בני יהודה, על קשיי־תווך, על היצד בחיים — קצה באורבו, קצת כמונבן — אך עדיין ראוי להמלצה.

חיפה

,,מגרש השדים" (עצמון) — ראה ,,אוריון" ירושלים.

,,ירח של נייר" (חן) — ראה ,,סמדר", ירושלים.

,,מרגילבי" (אורה) — ראה ,,אורלי", תל־אביב.

,,עיד וקאסידי" (אורלי) — מלודראמה על בסיס הקאובוי. על טיפו של השודד מהמערבון עם הגיע הברה ,,המתוקבת". סרט נוסטאלגי ורומאנטי שיש בו לא מעט מיטבים כאולפים, אך הרבה באוד כצרון אבנותי.

,,גירסייה גילבטון" (אורדן) — סיפורו של חלוקיפרא במערב הי קדום. סרט מקורי וחיותי וכותף — וגם אם רחוק מלשכנע — בהחלט כוכב.

,,אזאנבי" (כאי) — ראה ,,רון", ירושלים.

,,הראשי" (שביט) — דראמה צרפתית משטרתית אפלה וכבדת, המדגישה בצורה בלתי־מציאותית לחלוטין את איחודה ,,האהוי" של המשפחה הברפתית המסורתית, בלתי־מציאותית. אך אולי בזכות באוד ההית לכשרונו הביזוף של ז'אן גאבן לצבוע לנו ,,שטיפה כוהה" מבלו.

המעבר מברה"מ

(סוף מעמוד 7)

בעלי המשפחה בחיים. במשפחות אחרות נחשבו קווי התקשורת בין ההורים והילד. הילד במשפחה כזאת יודע שהוריו אינם מספרים לו על רגשותיהם האמיתיים. הורים רבים חזרו באוזני ילדיהם על הקיטפה: ,,להתנתק משפטי להיות נבוך". על ילד במשפחה כזאת היה לפענח בעצמו את הצופן של הנקודות ללא־מילים. אם הבין שהוריו רוצים שהוא יהיה אזרח סובייטי אידיאלי ואיכן התנהגות העולה בקנה אחד עם הכלסר הסובייטי, היה עליו לשמנה אבנן האבון בכבד הוריו; אם החליט לפעול בהתאם לפירושו את המסבעות שמאחורי עבדת הדיבה, הוד יוני שההורים מתקן לברית הבוצרות רצויים יותר, עמד בפני הסכנה להפסיד את הצילת הסביבה החיצונית. דבר שהיה פוגע בכבוקראוב ההורית, ,,שלא יוכל בידם לחנכו בבתיה הכבודית הקודר ביבטיות" ידים שביבה את בני עיהם התחדיים של ההורים, זי אפשר להיבר בלהבה שקרה כאשר פגשו בהם פגיעות אנטישמיות. כיפוד כי יותס של ההורים לתנור בותיהם אלה היה כלילי. כלומר הילד נלכד בבלכודת כפולה: הוא ,,הפסיד" גם כאשר לא הבין את בשורת ההורים וגם כאשר פירש נכון את כמסבוותה.

השאלה הנשאלת כשיפים הספר היא אם כל זה היה להיה בבכבת הגיבה פסיכולוגית של הגיעי רהתפגר שיתנך בברית המועצות. האם הגובה כזאת עלולה להפריע להסתגלות לסביבה החדשה. גם אם נראה שרובה מבין בני הנוער הגר לה נראים כמשבבים לאלמנטים המכוחרים של החברה הישראלית.

מרים [illegible]

הנדסת מכונות, מכונות לתעשיה, כלים ואביזרים, מדחסים, משאבות, ציוד הידראולי וציוד לריתוך יוצגו ביריד הבין־לאומי של תל־אביב.

המעונינים בהצגת הטכנולוגיה המתקדמת שלהם, יכולים לרכוש בחודש זה שטחי תצוגה בביתן הענפי.

טכנולוגיה 75
20-27.5.1975
יריד המזרח, גני התערוכה, ת.ד. 21075, טל. 474131

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, קריות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית ובדבר הפקדת ביטול שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קריות, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא ,,תכנית מס' ק/172/א — כור שלום שכונה צפונית" — המהווה שינוי לתכנית מס' ק' 130 — תכנית המיתאר לשטח הועדה המקומית לבניה ולתכנון עיר קריות, ומהווה ביטול לתכנית מס' ק/172 — ,,כור שלום" שכונה צפונית, שדבר אישורה פורסם בי"פ 1907, תשל"ג, עמ' 1385 — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

כן נמסרת בזה הודעה, כי ביטול התכנית האמור בסעיף, בשטח האלתה, על תכנית מפורטות מס' ק/161 — כור שלום, ומס' ק/170 — איזור תעשיה ומלאכה קרית ביאליק — צפון.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 10419 חלקי חלקות 2, 3, 4.
גוש 10420 חלק מחלקה 6.
גוש 10446 חלקי חלקות 3, 15, 17.

עיקרי הוראות שינוי התכנית — בשטח של [illegible] — הם:
— לתכנן ולהגדיר את תנאי הבניה והפיתוח של שכונת מגורים אשר תכלול כ־1000 יחידות־דיור בבניינים בני 2, 3, 4 ו־8 קומות;
— להקצות הפרשה נאותה של שטחים לצרכי ציבור;
— לבטל את התכנית הקודמת כאמור לגבי השטח, מס' ק 172, ולבוא במקומה.

כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן ועדה מקומית או מהנדס הועדה המקומית, שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו; רשות מקומית, לרבות ועד מקומי כאמור בסעיף 3 לפקודת המועצות המקומיות, שאיזור שיפוטה כלול בתחום התכנית או גובל איתו; גוף ציבורי או מוסד ציבורי [illegible] רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית [illegible] 1974, [illegible]

ד"ר [illegible]
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

תאריך: ט"ז חשון תשל"ה, 1.11.74

עירית קרית אתא

מכרז פומבי מס' 27/74 בדבר

בנית מקלט צבורי בשכון החסכון ברחובות גליל—סירקין

1. מוזמנות בזה הצעות מקבלנים רשומים בחוק לעבודות בניה (חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט-1969). על המציע לצרף לתוך הצעתו רשום מתוך פנקס הקבלנים.
2. תכניות ומפרטים לביצוע העבודה וכן המסמכים, ניתן לקבל במשרדי מהנדס העיר, כל יום בין השעות 09.00—12.00 (פרט לימי שלישי ושישי) תמורת — 200 ל"י שלא יוחזרו.
3. את ההצעות במעטפה סגורה ועליה הכתובת ,,מכרז מס' 27/74" יש לשים לתיבת ההצעות במשרד מהנדס העיר, לא יאוחר מיום ראשון י"ח כסלו תשל"ה (2.12.74) בשעה 12.00.
4. על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית או בטחונות בסך 20.000.— ל"י לתקופה של 2 חדשים מתאריך הגשת ההצעה (המחאות לא תתקבלנה).
5. כל שינוי ו/או מחיקה, בחוזה, בתנאי החוזה במפרטים או ברשימת הכמויות וכן אי צרוף ערבות או אי מלוי כל הפרטים ברשימת הכמויות והמחירים יפסלו את ההצעה.
6. על הקבלן לגמור את בנית המקלט עד התאריך 21.6.75.
7. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזו הצעה שהיא.

תיק: ט'/1303

צ. הררי, ראש העיר

האופרה הישראלית

מייסדה ומנהלת: א. דה־פיליפס
הכניסה לחיילי צה"ל חפשית

ה"א: 28.11
דון פסקואלה • דוניצטי
ת"א: 30.11 • 26.11 • 23.11
באר־שבע: 21.11 • רחובות: [illegible]
ירושלים: 2.12 • חיפה: 5.12
הרוזנת מריצה • קלמן
[illegible] • 20.11
ריגולטו • ורדי
לה טראוויטה • ורדי
4.1.75 • 1.1.75 • 31.12
ערב גאלה
הצגות מיוחדות
28.12 • 24.12 • 21.12
כרמן • ביזה
כרטיסים: אלנבי 1 טל. 57227

תאטרוני ישראל

הערב 20.11
הבימה:
התחנה — באולם הגדול.
[illegible] — באולם הקטן.
הה, זו יוליה — ירושלים.
הקאמרי:
ביקור הגברת הזקנה.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות מס' 5204/74

בענין עזבון המנוח [illegible] ז"ל.

המבקשת [illegible] מרחוב [illegible] 60 גבעתיים.
ע"י ב"כ עו"ד א. וולובסקי מרח' בלפור מס' 48 תל־אביב־יפו.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקשת הגישה לבית המשפט בקשה לקיום צוואה של המנוח.

הריני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולתת טעם. אם יש לו טעם כל שהוא, מדוע לא יינתן צו הכבוד על ירושת המנוח. כאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בבקשה.

דוד רקה, שופט
רשם בית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3292/74

בענין עזבון המנוחה [illegible] ת.ז. 652775 שנפטרה ביום 21.2.74.

המבקשת הנה לוי ע"י ב"כ עו"ד ר. [illegible] כתבי בי־דין הוא: [illegible] 7, חיפה.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לקיום צוואה של המנוחה.

כל המתנגד לבקשה הנ"ל יגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו שאם לא כן יתן בית המשפט צו כאמור.

דוד רקה, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

פרסם בלוח החדש

הדו של ביגון

ספר חודש

שיחת חניכים ורעים על משה כרמי — הבן, מורה ומחנך בעין־חרוד — עשרים שנה לפטירתו.

נתברך ביחים המשותף לילדי עין־חרוד ותל־יוסף בכל שנות קיומו במורים מחוננים וברוכי כשרון. וביניהם בלט ברוב גדלותו משה כרמי, אשר נתן את כל כוחו — בלבבו, בנפשו, בתורתו ובכל אשר לו לדור ההמשך במשקים אלה. בורא בחסד עליון שנתברך בגעולה יקר קוסמות ומלבבות לילד ולנוער — דעת רחבה במקצועות רבים (לשון, דקדוק, טבע ידיעת הארץ, היסטוריה, תנ"ך ר כו'); יכולת, הבנה וידיעה מעמיקה באמנות הציור (הוא עצמו צייר בכלים רבים); שליטה מלאה בשפות רבות (אנגלית, גרמנית, ערבית, רוסית ועוד). בעל השפעה בלתי רגילה על הציבור לאהבה את הארץ, לשוטט בברחוביה ולהכיר רוב מבשרותיה, ברגל העביר את התלמידים לארוכה ולרוחבה של הי מולדת וכולו שופע אגדות, סיפורים, דברי תורה בכל אתר ואתר. בצמא שתו החניכים את דבריו אשר חיזקו את צרכה של תנועת הפועלים הציונית הסוציאליסטית, וביותר יחוד את עיקריו של המשק הקיבוצי לגידוליהם ולייחודם ביצירה החברתית ברוב חינה ודיוה. ומשה כרמי (בעל ,,לעבריה" וגיס לעמי אסף — בני המורה ולקורטין, מראשוני המורים בראש פינה) יחד עם ידידיו ורעיו חיים שפרינצי (מנהל ביחים במשך עשרות בשנים), יעקב סלנט ויבורלד לחיים, דוד מליץ, רבקה גרוס, שנה צנטערובסקה, לאה גורן — יצרו במקום זה פינת יקר לדוגמא לחינוכו על זרם העובדים בהתיישבות העובדת לגוניה השונים. עד לרגע האחרון עשה בעבודתו ללא הרף עד כי כרע נפל, והוא רק בן 58!

עתה נתכנסו תלמידיו ורעיו לי שיחת זכרונות במלאת עשרים שנה לפטירתו, והדברים רוכזו בקובץ מיוחד, ושם ניתן לו ,,הדו של ביגון". אכן הקורא את סיפורי הדוברים, וכל שהכיר אותו מקרוב יוכל לאשר כי אין כל הפרזה בדברי ההערכה, שופע את הניגון המיוחד אשר ליווה את בצה בדרכו כמורה, באוזני נישא הד הניגון גם עתה לאחר עשרים שנה.

ואני שזכיתי לבקר בעשרות בשיעוריו בכתות שונות יכול להעיד, כי אוצבם כל כיצור היה בבחינת ניגון שנתנגן בחדר הנקי לס באוזן קשובה ע"י השומעים הצעירים. היו הלומדים והשואי שנלמד לאחרים. הם נשאו תורה למורה הגדול — משה.

בספר דוד מליץ על מכתבו של משה כרמי ז"ל ליעקב רז בגבת המסביר את אהבתו הרבה לשלום הילדים: ,,הן הלך אני אתכם (הבוגרים), אולי גם יצאתי עוד קודם ממך לדרך. ולכה זה אתם כבר הגעתם ואני עוד סובב בשבילים? האם מפני יראי את החיים במקרה? מדוע זה פניתי אל הילדים? כי עוד לא בשלה נפשי אל החיים? כי עוד לא גמלה נפשי לי בגון המבוגרים? על כן הולך אני אל הילדים, ואתם יחד רוצה אני לבוא, לצלות בבצלות החיים להצפיל אל פסגת העבודה והיצירה. אל שירת יום יום?"

והכינור וצליליו כילדים וצלילי קלים שבו אותו — כי באמצעותם חי כל ימי עבודתו בעולם האגדה. עם זאת היה איש עקרונות כדברי הירנה — ,,הקרנתו על עקרונותיו אשר קודשים במעשה הזה בהם אות ומופת לכולנו. אהבנתו על ביקורתו הנגונה, הבכוחיו הבורבות ואמרותיו המבריקות — על כל העקצני שבו והכוחשפ שבו, הנפשו תמיה לביתר כי נור".

אכן ,,אדם גדול" היה משה כרמי, כהערכת אליעזר כבצרי מתל יוסף. מורה למופת! רצויתי אפוא לכל אדם בישראל לקרוא את הדברים ויקלוט אף הוא הד של ביגון אשר נעשים כמותו הילכו בתוכנו.

אכן, משורר — מי יודע אם לא למעלה מזה!!

יעקב ניב

קולנוע

אנאטומיה של כוכב

מאת זאב רב־נוף

(בפסטיבל סרטי ג'יימס דין, פאריס, תל־אביב)

כוכב הוא לאודריוקא שחקן ר שחקן הוא לאודריוקא כוכב. אפשר להיות שחקן מהיר ולא להיות כוכב, משום שכוכב הוא ענין של נוסחה ,,סודית", ובד בבד הוא תופעה חברתית מובהקת, הקשורה בתקופה מסויימת בלבד. הוא צומח בקונסטלאציה מסויימת, מתוך מעין צמאון ציבורי לגיבור כמוים, מוגדר, שישמש יעד להערצה. כוכב איננו חייב להיות שחקן מעולה ואף לא שחקן טוב; נהפוך הוא, לעתים דווקא כשרון־משחק אמיתי, מעמיק, מפריע לאדם להיות כוכב, אליל נערץ. אם הוא כוכב, ביטוי האמנותי נבלם, משום שאלה ש,,חולבים" את הישגי האדירים מעונינים להתת לקהל בדיוק מה שקהל זה רוצה ולא משהו אחר שהשחקן רוצה בו. וכאן יכולה להיווצר טראגדיה של ממש.

ביחוד אמור הדבר לגבי גילום דמויות שונות. הקהל רוצה שהאליל יוחזה להלוסין עם התפקיד שהוא מגלם: הוא אינו רוצה בגיוון או בשינוי, הוא רוצה שהגיבור יתגלגל שוב ושוב באותה דמות. אם האליל סוטה מהנורמה שנקבעה לו, כוכבים המעריצים מוכנים להתכחש לו ואף ,,לבנלדר". זה קרה לא אחת. ויא אחת הגיע כוכב לידי משבר פנימי עמוק משום שהיה שחקן ר היה אדם רגיש ובעל דעה עצמית. המאושרים בכוכבים היו אלה שחשבו כי ההגב כי בדיוק בזה צריכים היו להתברך. הם הסתפקו בים של הערצה, בים של כבוד, בבצבועים היקרים שמעמדם הקנה להם, בחיים קלילים ובשאבפאניה. אבל כדי להסתפק בכך צריך אדם להיות ריקא או ציניקן. ג'יימס דין (1931־1955) לא היה כזה. הוא היה רגיש, שאפתן, תוסס, צמא דעת, כשרוני מאוד ובעיקר — הוא היה שחקן אמיתי. לכן סיפור חייו כה טראגי.

בן 24 שנים היה כאשר נהרג בתאונת־דרכים קטלנית, כשהוא יושב ליד הגה מכונית ה,,פורשה" עלו בה נהג במהירות מסחררת. כל מי שהכיר אותו מקרוב מעיד, כי אף אם היתה זו בפירוש תאונה, היה בכך גם הרבה מיצרי המוות, מתשוקת המולדן. דין היה תופעה חד־פעמית. על הכד היו שחקנים גדולים ממנו בהרבה, כה עוד שהיה רק בראשית דרכו; היו צעירים יפים ומרשימים ממנו, ודאי היו גם בעלי סגולות וכשורים רבים ומגוונים משלו: ד אף־על־פי־כן מבחינת האהד שעורר בציבור ככוכב־נבר קדם לו רק רודולף ואלנטינו, בן דור הרריון של דין, שמת בשנת 1926. אבל אחרי דין לא קם כדין. אולי משום שהחברה שלנו בשנות השישים והשבעים כבר אינה בנויה לקלוט אליל כזה. יש כמובן כוכבים — בראנדו, ברונסון, סרנוטיאן — אבל אין עוד יורש לדין.

הוא עצמו היה תמיד נתון בכתת, במאבק חריף עם עצמו ועם אחרים. הוא חלם להיות שחקן בעל ביטוי עצמי משוחרר ואישי, וגילה שאין הוא אלא ביטוי לחלומיה קולקטיביים של הבונן, התגלמות תכתיבי האולפן, כשוצב בית־ברזל של במאים. בפסטיבל של ג'יימס דין בתל־אביב יוצגו, כטבע הדברים, הסרטים היחידים שבהם גילם הכוכב אחד התפקידים העיקריים — ,,קדמת עדן", ,,מרד הנעורים", ו,,הענק" (בה כדהים וכועגו! שלושה סרטים שנוצרו בתוך פחות משנתיים הם שיצרו את הפולחן האדיר והאפל הזה). בפסטיבל לא יוצגו הופעותיו השוליות של דין, והיו כאלה. את תפקידו הראשון גילם בשנת 1951 ב,,מלח המחר", לצדם של דין מארטין וג'רי לואיס (או צריין צפר). באותה שנה הופיע גם בסרטו של סמיואל פולר ,,כידונים שלופים", סרט שבו היה התפקיד הראשי בידי ריצ'ארד בייסהארט. ב־1952 קיבל תפקיד כלשהו לצדו

ג'יימס דין

של רוק האדסון בסרטו של דאגלס סירק, ,,האם מישהו ראה את נערתי?"

מובן שאין טעם להציג סרטים אלה היו כלולים ב,,פסטיבל", אבל רצוי היה מאד להציג את הסרט התעודי על חייו ועל הופעותיו של דין, שהופק לאחר מותו, ב־1957, ומעולם לא הוצג בישראל — ,,סיפורו של ג'יימס דין". כה עד שסרט זה נעשה בידי מי שנחשב כיום לאחד הבמאים הגדולים של אה"ב, רוברט אלטמן. מתוך שלושת הסרטים המוקרנים לפנינו עתה — ודאי יוקרנו שוב הבוב בעתיד — נקל להבין כי צד נמשך דין לזרועות היאוש. ,,קדמת־עדן" הוא סרט של אליה קאזאן, דיקטטור שלוחי־זרוע, על פי חלק מספרו המתוסבך והאליגורי של ג'ון סטיינבק. דין מגלם בו תפקיד ראשי כשהוא פורץ את המסגרות ומתגלה כדמות אישית, על אף רצונו של קאזאן להפכו לעוד בראנדו אחד. אכן, הוא מזכיר את בראנדו, אך ברגעי הכוח הגדולים הוא פורץ את הדיכוי הזה שהודבק לו.

במלוא התפארת הוא מתגלה בתפקיד היחיד שבזכותו ייזכר כשחקן ללא דופי — ב,,מרד הנעורים" של ניקולאס ריי. זהו ביטוי כן ובוטה, אם כי מקצה ,,מעוגל בקצוות". מורד כבנות התבגרים, כפי שהיה דין עצמו. הבמאי ריי לא דיכא אותו, למזלנו, והוא באמת בלתי־צפויה בסרט זה. לעומת זאת בסרטו האחרון, ,,הענק", עשה לו ג'ורג' סטיבנס עוול. הוא צילם כביליון וחצי רגל של סרט ודין התלונן באוזני ידידיו כי סטיבנס מצלם ,,סביב השעון" — כל סיטואציה בכל הזוויות, בכל העדשות והגבהים. יותר מכן יכב העורך ייאש הורנבק של החומר והוציא את כל הצילומים־מקרוב של דין. דין נשאר כמין רוח־רפאים שברבים, דבון מבלי ובזור, שסטיבנס כבר אה פחד בפניו. אליזבת טיילור ורוק האדסון הוסיפו הרבה כרוב — הם היו כא ביגרתיים שלא היה לבמאי צורך להסתר בפניהם.

אילו האריך דין ימים היה מסוגל לייסד בבהרה חברה בעלת, להכתיב את התנאים, להשתתף בסרטים עם במאים חלמים, בהה באפיל עליהם, להופיע בסרטים גרועים שבהם היה כובש את הציבור הרחב. השאלה היא, כמובן, אם אדם כמו דין היה מעוניין בכך. על כל פנים כיום, כ־20 שנה אחרי מותו, הוא ראוי להיזכר כהופעה ובסבל; כשחקן נוהר לכי מכבו אך בעט כאיד. אלמלא היה כוכבו ואלילו של דור, איזה שחקן גדול יכול היה להיות!

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3283/74

בענין עזבון המנוחה קרס [illegible], ת. ז. 233725/7 שנפטרה ביום 3.9.74 בבריה ,,איכילוב", בתל־אביב.

המבקש — זאב קרס, בתל אביב, רחי יריחו 7, ע"י ב"כ עו"ד צבי ברקוביץ, מבשדרות הר־צל 66 תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקש הגיש לבית המשפט בקשה לבהן צו הכבוד על ירושת המנוחה.

הריני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהגן טעם אם יש לו טעם כל שהוא — מדוע לא ינתן צו הכבוד על ירושת המנוחה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בענינו.

דוד רקה, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 5295/74

בענין של עזבון המנוח בן זינו חיים ז"ל בעל ת. ז. 1203177 שנפטר ביום 15.6.74.

המבקשת ראנס בן זינו, מרחוב טיבה ציון 1/14 גבעת אולגה.
ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ב. וילנקר ו/או רבה וילנקר ו/או דליה וייקר מרחוב הנשע 4 בנתניה.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בכבד זה בקשה לצו ירושה על עזבון המנוח הנ"ל.

הריני מזמין בזה כל אדם או גוף המועד שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הרוצה להתנגד לבקשה הנ"ל, עליו להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה הזאת התנגדות להחרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בענינו.

דוד רקה, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

משרד הבריאות — שרותי אספקה

ת. ד. 7094, תל־אביב

מכרז פומבי 50/594/74

ניתנה בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:

מקררים ביתיים ומסחריים על סוגיהם השונים

פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רח' נחלת יצחק 15, תל־אביב, טל. 253202 בשעות הרגילות.
את ההצעות יש להגיש ב־3 העתקים במעטפה שאפשר להשיג בשרותי האספקה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 1.12.74 בשעה 12.00 לפי הכתובת:
ועדת הרכישות המרכזית, במשרד הבריאות ירושלים. קרית־בן, רח' תבאי 2, ת. ד. 1176.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10 אחוזים מערך הצעתו כערבות לקיום תנאי הצעה באם תתקבל.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות במציע אחד.

ש. ראינודסקי
מנהל שרותי אספקה

בתי־מרקחת

בירושלים
בצלות דפנה, בצלות דפנה בבין 219, טל' 281004. אלקודס אלכברא רח' הרון אל רשיד, טל' 283333.

בחיפה
נווה, ביריה 45, 241009.

ברמת־גן
רבה, רח' הרגין, רחוב ז'בוטינסקי 5.

בבני ברק
רמה, ז'בוטינסקי 165, רמת גן.

בחולון
בריאות, רח' קראוזה 46.

בבת ים
עזרא, בת ים, רח' בלפור 135.

בפתח תקוה
בריאות, [illegible] 13.

בנתניה
תרופה, [illegible]

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון
[illegible] 7.

קולנוע

תל־אביב
בשעות 4.30 — 7.15 — 9.30

אופיר — הדירה של [illegible]
אסתר — מגרש השדים
אורלי — מרגלים
אלנבי — העוקץ 4.30 ,7.10 ,9.40
בן־יהודה — [illegible]
גורדון — [illegible]
גת — אמריקן גראפיטי
דקל — [illegible]
7.30 ,9.30
דרייב אין — [illegible]
5.00
[illegible] 7.15 ,9.45
הוד — גודלי
הצפון — [illegible]
10 ,12 ,2 ,4 ,7.30 ,9.30
[illegible]
10 ,12 ,2 ,4 ,7.30 ,9.30
[illegible]
10 ,12 ,2
[illegible]
4.30 ,7.15 ,9.30
[illegible]
10 ,12 ,2 ,4 ,7.30 ,9.30
תל־אביב — [illegible]

יפו
[illegible]
רמת יוסף — [illegible]
7.15 ,9.30
[illegible]
7.15 ,9.30
4.30
7 ,8.30
4.30
7.15 ,9.30
4.30
[illegible]
7 ,9.15
4.30
9
9.15
4.15
[illegible]
7 ,9

באר־שבע
6.15
6.30 ,8.30
4.00 ,8.15
7 ,9.15
1.30 ,7 ,9.15
3.30 ,7 ,9.15
7 ,9.15
[illegible]
2.15
9.00

הלוח החדש
דבר

בטלוויזיה לימודית

8.15 חשבון ה' — [illegible]; 9.25 אנגלית ה'; 10.00 אנגלית ט'; 10.30 אנגלית ד'; 11.05 ביולוגיה ט' — תלבנים; 11.25 אנגלית ה'; 12.00 [illegible]; 12.30 גיאוגרפיה ד' — [illegible]; 12.40 [illegible]; 13.00 [illegible]; 13.25 [illegible]; 16.00 [illegible]; 16.24 [illegible]; 16.44 [illegible]; 17.03 [illegible] 1954.

טלוויזיה כללית

17.30 [illegible]; 17.32 משפחה פרטרידג'; 18.00 [illegible]; 18.30 [illegible]; 18.32 [illegible]; 19.05 [illegible]; 19.30 [illegible]; 20.00 [illegible]; 20.30 [illegible]; 21.40 [illegible] ,,כיבוש השחקים"; 22.50 [illegible].

הגל הקל

06.00 [illegible]; 06.10 [illegible]; 06.20 [illegible]; 06.59 [illegible]; 07.00 [illegible]; 07.35 [illegible]; 07.55 [illegible]; 08.15 [illegible]; 08.55 [illegible]; 09.05 [illegible]; 10.05 [illegible]; 11.40 [illegible]; 12.05 [illegible]; 12.30 [illegible]; 13.05 [illegible]; 14.10 [illegible]; 15.52 [illegible]; 16.10 [illegible]; 16.11 [illegible]; 16.30 [illegible]; 16.35 [illegible]; 17.10 [illegible]; 17.50 [illegible]; 18.05 [illegible]; 18.45 [illegible]; 21.05 [illegible]; 21.30 ,,פינת הגאוני" [illegible]; 22.05 [illegible]; 00.10 [illegible].

רדיו רשת א

8.10 [illegible]; 11.00 [illegible]; 11.15 [illegible]; 11.35 [illegible]; 12.15 [illegible]; 12.35 [illegible]; 13.05 [illegible]; 14.10 [illegible]; 15.05 [illegible]; 15.30 [illegible]; 15.56 [illegible]; 16.10 [illegible]; 16.11 [illegible]; 17.30 [illegible]; 19.25 [illegible]; 20.05 [illegible]; 21.30 [illegible].

גלי צה"ל

06.05 [illegible]; 07.05 [illegible]; 09.55 [illegible]; 10.05 [illegible]; 10.55 [illegible]; 11.05 [illegible]; 11.55 [illegible]; 12.05 [illegible]; 12.25 [illegible]; 12.55 [illegible]; 13.05 [illegible]; 14.05 [illegible]; 16.05 [illegible]; 17.05 [illegible]; 17.40 [illegible]; 18.05 [illegible]; 18.35 [illegible]; 19.05 [illegible]; 21.05 [illegible]; 23.05 [illegible]; 00.05 [illegible]; 01.00 [illegible]; 02.05 [illegible]; 03.05 [illegible].

בן־ציון: הפקדונות בשווייץ אינם משועבדים אבל כיום אולי לא יחזירו אותם

מבחינה משפטית הפקדונות בבנקים השווייצים הם פקדונות חפשיים, אבל מבחינה מוסרית התחייבתי שלא להוציא את הכספים של "בנק ארץ־ישראל—בריטניה" עד שהחברות של קבוצת ויליאמס יחזירו את חובותיהם — הצהיר אתמול יהושע בן־ציון, בעדותו כעד הגנה במשפטו, בו הוא מואשם בגניבת 47.5 מיליון דולאר מכספי הבנק והעברתם לחברות של משפחת ויליאמס הרשומות בוואדוז.

הנאשם נשאל על ידי התובע, פרקליט מחוז ירושלים עו"ד גבריאל קידר, ועל ידי השופטים, שאלה חוזרות ונשנות מדוע לא פנה אל הבנקים השווייצים בבקשה, כי יתנו לו אישור בכתב שהפקדונות של בנק א"י—בריטניה אינם משועבדים. אחד השופטים אף העיר, כי גם אם עכשיו, באמצע המשפט, יקבל בן־ציון אישור מעין זה, ישמיט הדבר את הקרקע מתחת לתביעה הפלילית כולה.

הנאשם השיב, כי היו בידיו מסמכים אחרים, ולדעתו מסמכים אלה היו מספיקים לאשר את העובדה שהפקדונות אינם משועבדים. מסמכים אלה היו אישורים מטעם הבנקים השווייצים בדבר היתרות של בנק א"י—בריטניה אצלם. אחר כך טען יהושע בן־ציון, כי אילו פנה אל הבנקים השווייצים מבית המעצר, היה המכתב מגיע אחרי הדיון "בגלל הצנזורה שהפעילו על מכתבי", נוסף על כך טען, כי בגלל השעייתו מבנק א"י—בריטניה איננו יכול לכתוב בשם הבנק.

השופטים הוסיפו והקשו, אם נוכח יחסי האימון השוררים לדבריו בינו ובין מנהלי הבנקים השווייצים, אינו יכול היה לכתוב אליהם ולבקש את האישור החיוני גם עתה. על כך השיב הנאשם: "לא פניתי אליהם משום שסברתי, כי לא ירצו לאשר את הדבר, וזה היה מחליש את עמדתי".

בתשובה לשאלות אחרות אמר יהושע בן־ציון, כי מבחינה משפטית חייב מנהל הבנק השווייצי לאשר גם היום, כי הפקדון של בנק א"י—בריטניה איננו משועבד. אולם הוא הביע את החשש, כי כיום יאמר מנהל הבנק השווייצי דברים שאינם נכונים.

לשאלה, אם הבנקים השווייצים יחזירו את הפקדונות של בנק א"י בריטניה במועד הפרעון (סוף דצמבר השנה), השיב, כי הבנקים יצטרכו להחזיר את הפקדונות. אולם עם זאת חזר והביע את החשש, כי הבנקים השווייצים לא יחזירו את החוב מכיוון ש"התנהגו אליהם בצורה בלתי הוגנת". כאשר נתבקש לפרש את דבריו, הסביר כי התכוון לכך שבנק ישראל תפס את בנק א"י—בריטניה ובכך היתה התנהגות בלתי הוגנת כלפי השווייצים.

הסכם עם המפקח על הבנקים

בתשובה לשאלות הסניגור, עו"ד ארנון ש. שימרון, אישר בן־ציון כי היה הסכם עם המפקח על הבנקים, ד"ר מאיר חת, שבנק א"י—בריטניה לא יתן אשראי מעל לסכום של 48.4 מיליון ל"י לחברות של קבוצת ויליאמס (לטענת התביעה קיבלה קבוצת ויליאמס 47.5 מיליון דולאר נוסף לסכום הזה של 48.4 מיליון לירות ישראליות) מהסכם זה היו חריגות מסויימות, בידיעת המפקח על הבנקים — אמר.

בתשובה לשאלות התובע, בחקירתו הנגדית, טען בן־ציון, כי ההלוואות בסכום של 47.5 מיליון דולאר לחברות של קבוצת ויליאמס לא ניתנו מכספי בנק א"י—בריטניה, אלא ניתנו ע"י הבנקים השווייצים בגלל אימון שהיה להם אליו, כמנהל בקבוצת ויליאמס ובגלל העסקים המרובים שקבוצת ויליאמס עשתה בארץ ובחו"ל עם הבנקים הללו. הוא טען שוב, כי הסכומים הללו לא הועברו מבנק א"י—בריטניה לחברות של ויליאמס, ולכן, לטענתו, לא הופר ההסכם עם המפקח על הבנקים.

אחרי כן הסביר, כי גם בשווייץ היו הגבלות לגבי מתן אשראי לחברות הרשומות בוואדוז. לכן נאלצו להעביר את הכספים מן הבנקים השווייצים דרך בנק נוסף, כדי למסור אותם לחברות של קבוצת ויליאמס הרשומות בוואדוז. מאידך, לא רצה להעביר את הסכום של 47.5 מיליון דולאר בבנק א"י—בריטניה ישירות לחברות של קבוצת ויליאמס, כדי שהחברות יקבלו אשראי ממקור חוץ ולא מבנק א"י—בריטניה, משום שהיו הגבלות שהטיל המפקח על הבנקים.

בן־ציון טען, כי הרישומים בספרי הבנק נעשו לפי הנחיות המפקח על הבנקים. הוא הודה, כי אילו היה חובה של קבוצת ויליאמס לבנק א"י—בריטניה גדול ב־47.5 מיליון דולאר היה זה משנה בתכלית שינוי את הרכב הנכסים של בנק א"י—בריטניה והדבר היה מוצא את ביטויו במאזן הבנק.

בעדותו הצהיר בן־ציון, כי לא גנב מכספי הבנק ולא השתמש בכל תחבולה כלפי הבנק ואף לא גרם ביודעין לשום רישום כוזב בספרי הבנק.

לטענתו הציע בעת חקירתו במשטרה, לפני כחודשיים, לרב־פקד פיים, כי יסייע לו באיתור וגילוי נכסים. המשטרה לא מימשה את כוונתו זו. אך הוא מוכן ומזומן לכך גם עתה. המשך המשפט נדחה. (ע)

אוקטובר 1973 1,000.- ל"י
אוקטובר 1974 1,532.- ל"י

על כל 1,000.- ל"י שהפקדת באוקטובר שנה שעברה בתכנית "חסכון 10,000" של הבנק הבינלאומי הראשון, לזכותך עתה 1,532.60 ל"י נטו (בתנאי שתתמיד ותחסוך בתכנית עוד ארבע שנים).

סכום זה מורכב מהפקדתך, מהמענק בגובה 10% שקבלת, מהרבית ומהפרשי ההצמדה שהצטברו לזכותך.
לפרטים מלאים אנא פנה לאחד מסניפינו ברחבי הארץ.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
סניף ראשי: שדרות רוטשילד 39 תל־אביב, טל. 622311

היום יותר מתמיד
כדאי לך לנסוע
באגד
קווי
NON-STOP
לירושלים
לחיפה
לבאר שבע
לנתניה
אל תבזבז את כספך
ועצביך בנסיעה
בין־עירונית עם הרכב
שלך, חסוך כסף
חסוך זמן סע
באגד

חוגים ממשלתיים:

אין כוונה לייקר שוב את הסוכר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

אין שום כוונה לייקר את מחיר הסוכר — אמרו אמש חוגים ממשלתיים בהגיבם על השמועות, כאילו מתכוונת הממשלה לייקר שוב את מחיר הסוכר. שמועות אלה גררו בימים האחרונים קניות מוגברות של סוכר.

לדעת חוגים ממשלתיים, מפיצי השמועות הם חוגים ספקולטיביים, המעוניינים עתה להגדיל את מכירות הסוכר שאגרו במחסני סתר בשבועות שקדמו לפיחות. הם הרגישו, שבמחסני הממשלה יש מלאי ניכר של סוכר.

אתמול היה מחסור בסוכר באיזורים רבים בגוש־דן. בחלק מהסופרמרקטים אף היה "קיצוב" במכירת סוכר וניתן קילו אחד לכל לקוח.

תעריפי המוניות יועלו ב־40 אחוז

מאת סופר "דבר" לענייני תחבורה

תעריפי הנסיעה במוניות יועלו בשיעור 40 אחוז החל מ־1 בדצמבר. על כך החליט אתמול המנהל הכללי של משרד התחבורה, דן חירם, בפגישה עם ועדת התיאום של ארגוני המוניות.

דובר משרד התחבורה, שמסר על כך אמר, כי החלטת מנכ"ל משרד התחבורה מתבססת על תחשיבים שערכו כלכלני המשרד הכוללים בתוכם, הן את ההתייקרויות שחלו בענף המוניות בתקופה שבין 1 בפברואר השנה לבין 15 בנובמבר והן את שיעורי ההתייקרויות הצפויים מהעלאת מחירי הדלק החל מיום הפיחות ב־10 בנובמבר.

ארגוני מוניות השירות בקווים 4־5 דורשים העלאה של 50 אחוז

ארגוני מוניות השירות בקווים 4־5 בתל־אביב פנו למשרד התחבורה בבקשה לאשר להם העלאת תעריפים בשעור 50 אחוז, נוכח ההתייקרויות שחלו כתוצאה מהעלאת מחירי הדלק והפיחות.

אתמול התקיימה פגישה של נציג האירגון עם סגן ראש עיריית תל־אביב ד. שיפמן ובה נמצא פתרון לתנועת מוניות השירות במוצאי־שבת בו נסגר רחוב דיזנגוף לתנועת כלי הרכב. לפי ההסדר ינועו מוניות השירות מצפון לדרום מרחוב ירמיהו עד שדרות קרן־קיימת ברחוב דיזנגוף, משם יפנו לשלמה המלך, ומנהוף, ככר דיזנגוף, ומשם דרך רחוב דיזנגוף לככר המשושה. מככר המשושה תהיה התנועה דרך שד' רוטשילד, דיזנגוף עד הככר, רח' ריינס, שד' קרן־קיימת, דיזנגוף וירמיהו.

תוצאות ה"לוטו"

בהגרלת ה"לוטו" מס' 47/74, שהתקיימה ביום 19.11.74, הוגרלו בגורל המספרים הבאים:
02; 05; 24; 27; 30; 39.
המספר הנוסף: 09.

30,000 ילדים אינם מקבלים מהמעסיקים הקיצבאות המגיעות להם

מאת סופר "דבר"

30,000 ילדים אינם מקבלים מהמעסיקים את הקיצבה המגיעה להם — אמר אתמול בכנסת שר העבודה מ. ברעם, בתשובה לשאלה של ח. שמעוני מהמערך.

המדובר בקיצבה אותה משלמים לילד הראשון והשני. אמנם, רק 5 אחוזים מכלל הזכאים אינם מקבלים את הקיצבה, אך הם כנראה בנים למשפחות נחשלות שהכנסתן אינה גבוהה — אמר השר.

השר מקיים בירורים שיבטיחו, שהביטוח הלאומי ישלם את הקיצבה לילד הראשון והשני של השכיר, כשם שהוא משלם קיצבה ליתר הילדים.

בתשובה לשאלה של ג. קצב מהמערך אמר השר, שמשרדו הקים צוות הבודק את השתתפות המשרד בהחזקת ילדי עובדים במעונות יום. נראה, ששוקלים להגדיל את התמיכה באזורי הפיתוח.

נכים תובעים החזרי מסים על מכוניותיהם

כ־500 נכים הפגינו אתמול בפתח משרד האוצר, בדרישה להחזרת מיסים עקיפים החלים על מכוניותיהם.

המפגינים, נכים מלידה וממחלות, הגיעו לירושלים במכוניות מכל הארץ. כשעתיים לאחר תחילת ההפגנה, קיבל סגן שר האוצר י. רבינוביץ משלחת של המפגינים אך דרישתם נדחתה בשלב זה. שר האוצר, הבטיח לבדוק טענותיהם. קבע פגישה נוספת עם נציגיהם ביום ו' הקרוב.

עם זאת, החליטה הנהלת ארגון הנכים להמשיך בשביתת־שבת בפתח משרד האוצר ואפילו לישון שם בלילה עד שיתקבלו דרישות הנכים. (ע)

קצין משטרה שפרש חזר לשירות

קצין משטרה בכיר, שפרש לחיים אזרחיים חזר השבוע למשטרה בנימוק שהמצב הבטחוני מחייב את המשך שירותו.

המדובר בסגן־ניצב יהושע יפתח, שמונה אתמול לראש לשכת הסיור של מרחב הירקון ומשטרת מחוז תל־אביב. את דרגתו החדשה העניק לו מפקד המחוז.

הקצין יפתח פרש לפני זמן מה מהמשטרה ועבר לחברה פרטית, אך החליט לחדש שירותו במשטרה. (ע)

מאסר 5 שנים לתוקף קטינות

שומר שתקף שתי קטינות ונוסף על כך זייף צ'ק — נדון אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע לחמש שנות מאסר ולמאסר על תנאי בשלושה תיקי איום נפרדים.

הנאשם, אדם אשטיבקר, בן 20, מבאר־שבע, שעבד בחברת שמירה, הורשע בפיתוי ילדה בת 10 ותקיפתה ב־10 באפריל 1974 ליד תחנת הרכבת בבאר־שבע. כן הורשע במעשה מגונה בילדה בת 14. נוסף על כך הוא הוסיף שני אפסים לצ'ק שקיבל, וניסה לפדות את הצ'ק המזוייף בסניף בנק לאומי באשקלון. הצ'ק עורר את חשד הפקיד ומנהל הסניף התלונן על הנאשם במשטרה. (ע)

במקום צנוע נחנכה רשמית היחידה לטיפול נמרץ בלב בבית החולים הממשלתי בנהריה. ביחידה, הפועלת כבר מזה זמן מה, ניתן לטפל בבת אחת בשמונה חולים.

15 איש נעצרו ע"י חוקרי המדור המרכזי בפשיטה לבית קרסי, ברחוב חובבי ציון, בתל־אביב. לפי החשד, נוהל בדירה מועדון למשחקים אסורים.

רפטור דורש בירור על פעולת נציגי ההסת' ב"צים"

צור דורש לכנס הדירקטוריון ולהשיב לדו"ח ועדת החקירה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

נציג ההסתדרות במועצת המנהלים של "צים", ברל רפטור, דורש לקיים בירור בפורום הסתדרותי מוסמך על עמדתם ופעולתם של נציגי ההסתדרות במועצת המנהלים של החברה. פורום זה צריך לקבל מסקנות על כל השאלות הקשורות ל"צים".

רפטור דורש שבבירור זה יודגש המשבר ב"צים", באחריות להפקת כספים בחברות ואחזוות, בתשלום בונוסים לעובדים בכירים ובקיום קופה ב'.

במכתב ששלח למזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל ולמזכיר חברת העובדים אפרים ריינר, הוא מציין, שמאז הוא מייצג את חבה"ע בדירקטוריון "צים" עמד במאבק בלתי פוסק על הפיכת "צים" משקית לאומית כוללת, מתוך מגמה לביצור המשק הימי וקיום יחסי עבודה ושכר הוגנים לעובדים. הוא מוסיף, שאף כי ההסתדרות מחזיקה רק 10 אחוזים במניות "צים", לאחר שהממשלה ויתרה על בעלות של 50 אחוז לטובת "החברה לישראל", מילאו נציגיה תפקיד מרכזי בחברה, אבל סמכותם לא היה די בה בשל מסירת השליטה לידי "החברה לישראל".

צור מבקש לזמן הדירקטוריון על מנת שיוכל להשיב על דו"ח ועדת החקירה

במכתב ששלח היו"ר לשעבר של דירקטוריון "צים", מיכאל צור, ליו"ר החדש של הדירקטוריון ברוך יקותיאלי, הוא מציין, שכלל לא העיד בפני ועדת החקירה של "צים". הוא קיים רק שיחות בלתי פורמאליות, לא לציטוט, כדי להסביר את הרקע ולגשת אחר־כך לחקירה פורמלית.

צור מבקש לקבל את הפרוטוקולים של ישיבות הדירקטוריון מפברואר 1966 ועד 8 בנובמבר 1974, וכן את הפרוטוקולים של ישיבות סמנכ"לים, כדי להוכיח את טענתו לוועדת החקירה.

הוא קובל על כך שהתזכיר שהגיש לחברי הדירקטוריון מוזכר בדו"ח ועדת החקירה, אבל הוועדה לא מצאה אותו. הוא מוסיף, שהוועדה יכולה היתה לשאול אותו על התזכיר, כי העתקו נמצא בארכיון הפרטי שלו. צור טוען, שהדלפת הדו"ח הסודי לעתונות גרמה לכך שנשפט באופן ציבורי בלי יכולת להתגונן. הוא רואה את יו"ר הדירקטוריון ואת כל חבריו כאחראים לכל נזק שייגרם לו כתוצאה מכך.

לאחר שיקבל רשות לעיין במסמכים, מבקש צור לזמן ישיבת דירקטוריון, כדי לאפשר לו להשיב, כדבריו, על "האשמות השוא שהטילו נגדו, כאשר המסקנה הוצגה מראש ורק לאחר מכן נתפרו עדויות סביב המסקנות".

הרשות לניירות ערך לא קיבלה דו"ח "צים"

הרשות לניירות ערך טרם קיבלה את דו"ח ועדת החקירה של "צים", על אף פניותיה בענין זה — אמר אתמול יו"ר הרשות, יצחק טאוב, בתשובה לשאלת סופר "דבר".

אי־מסירת הדו"ח לרשות מנומקת בטעמים פורמאליים. הדו"ח כבר נמסר לשרים, ליועץ המשפטי לממשלה, למבקר המדינה ולוועדת הכספים של הכנסת. הדו"ח מצביע על עבירות שנעשו על חוק ניירות הערך, ובמיוחד על פרסום מאזנים שלא שיקפו נכונה את ההפקדות שנעשו בחברות האחזוות של ד"ר סיבור

עובדו תכניות למקרה אבטלה

מאת א. גבע, סופר "דבר"

המחלקות השונות של משרד העבודה הכינו הצעות כיצד לטפל באבטלה, אם תפרוץ. סיכומי המחלקות הוגשו לשר העבודה שירזון בזמן ביום ו'.

התכנית מתייחסת לארבע רמות שונות של אבטלה, ומדובר בה על שורה של אמצעים, כגון, הסבה מקצועית לענפים, בענף המתכת, היכולים לקלוט עובדים, הפעלת המכון לפריון העבודה, סיוע למפעלים לעבור מייצור כל מיצרך אחד למשנהו, שיפורים בעבודת לשכת העבודה וכן הכנת פרוייקטים בהם יועסקו המובטלים.

רוב הפרוייקטים הוכנו מזמן ועתה בודקים אותם מחדש ומכניסים בהם את השינויים ההכרחיים. המדובר במיוחד בפרוייקטים שיופעלו באיזורי הפיתוח וביהודה ושומרון.

איזורי הפיתוח תלויים במידה רבה בענף הטכסטיל, שמצבו אינו מזהיר. לכן, חייבים למצוא למפעלים שם תעסוקה אלטרנטיבית. הפעלת הפרוייקטים באיזורי הפיתוח גם הכרחית כדי לעודד את פיזור האוכלוסיה.

יש המניחים, שפועלים ישראליים יתפסו את מקום הפועלים מהשטחים ומכאן הצורך להפעיל פרוייקטים גם ביהודה ובשומרון.

תיקו של פרופ' הוכמן נמסר לוועדת־פדה

מאת א. גבע, סופר "דבר"

"הדסה" המציאה למשרד הבריאות את התיק האישי של פרופ' הוכמן. היועץ המשפטי של משרד הבריאות בודק עכשיו את תוכן התיק ולאחר שיסיים יגיש את מסקנותיו, ופרופ' הוכמן יתבקש להשיב עליהן.

כזכור הקים שר הבריאות ו. שם־טוב ועדה שתבדוק את ההאשמות שהועלו נגד פרופ' הוכמן. הוועדה ביקשה מ"הדסה" להמציא לה את התיק האישי של פרופ' הוכמן, אך "הדסה" סירבה, בטענה שאין לה רשות להמציא תיק אישי לגורם חיצוני, אפילו עומד בראשו מנכ"ל משרד הבריאות.

היועץ המשפטי של משרד הבריאות נאלץ, איפוא, להכין את הבסיס המשפטי שיבטיח את מסירת התיק לידי המשרד. ואמנם, עתה המציאה "הדסה" את התיק לוועדת־פדה.

בוטל הצורך באשרות לסלוודור והאיטי

שר הפנים ד"ר יוסף בורג, חתם על צווים הפוטרים אזרחי סלוודור והאיטי מחובת הצטיידות באשרת־תייר בעת ביקורם בישראל. במקביל לכך יהיו אזרחי ישראל פטורים מחובת הצטיידות באשרת־תייר בעת ביקורם בארצות אלה.

דובר משרד הפנים מסר, כי עד כה יש לישראל הסכמים הדדיים בדבר פטור בקבלת אשרת־תייר עם 33 מדינות ברחבי תבל.

בעל הקונדיטוריה נרצח ממארב

בעל הקונדיטוריה משה בורוכובסקי, בן 49, שנרצח ליד ביתו בשכונת רמת־חן ברמת־גן, נורה למוות ממארב מתוכנן שהציבו הרוצחים שידעו את תנועותיו הרגילות — סבורים חוקרי המשטרה.

המשטרה כבר עצרה מספר חשודים.

החוקרים שיחזרו את תנועותיו של הנרצח בשעות האחרונות לפני מותו. התברר, כי הוא חזר לביתו במכוניתו מן הקונדיטוריה בה הוא שותף והנמצאת בפינת הרחובות הירדן־הבילויים ברמת־גן.

בורוכובסקי החנה את המכונית ב־9 בערב ליד ביתו ברחוב בני־הנביאים 9, בשכונת רמת־חן. הוא יצא מהמכונית, נעל את הדלת והחל לצעוד לעבר ביתו. פתאום נורתה לעברו יריה בודדת והוא נפל בו במקום. היריה נשמעה בשיכון על אף סופת הרעמים שהיתה באותה עת בסביבה.

דיירי הרחוב חשו לחצר הבית ומצאו את הגופה מתבוססת בדמה. הם הזעיקו את המשטרה וזו העבירה אותו במהירות לבית־החולים. שם לא נותר לרופאים אלא לקבוע את מותו מכדור אקדח שנורה בגבו.

חוקרי המדור המרכזי אינם מוציאים מכלל אפשרות שרצח בורוכובסקי תוכנן בקפידות. עם צוות החוקרים נמנים קציני המשטרה סגן־ניצב יגאל כרקס, סגן־ניצב חיים גליק וניצב־משנה רפאל יעקובי. הנרצח היה נשוי ואב לשתי בנות. (ע)

הורים נהרגו בדרך לחתונת בנם

מאת סופר "דבר" בנתניה

ארבעה אנשים נהרגו ושלושה נפצעו בתאונת דרכים שאירעה ביום ב' בשעה 7 בערב בכביש השרון דרומית לצומת תל־מונד.

בין ההרוגים שמואל גורני, בן 46, ורעייתו אסתר, בת 40, מתל־מונד שהיו בדרכם לחתונת בנם עם בת אביחיל. החתונה התקיימה באותו ערב בתל־אביב, ולבני המשפחה והאורחים נאמר שההורים פצועים.

בנם שי, בן 8, שהיה אתם במכונית נפצע קשה.

התאונה אירעה בין מכונית פרטית בה נהג גורני, שנסע לכיוון דרום והתנגשה חזיתית עם מכונית הנהוגה בידי יעקב ראנד, בן 26, מבני־ברק, שנסע מדרום לצפון. מנוסעי המכונית השניה נהרגו יעקב ראנד וברוך ראנד בן 67 ונפצעו קשה לאה ראנד בת 35 והילדה חוה בת 4. משערים שסיבת התאונה היתה עקיפה בדרך לא פנויה.

בתל־מונד התקיימה אתמול לוויית קרבנות התאונה.

נהרג בתאונה

הולך רגל ששמו טרם ניתן לפרסום נהרג אתמול בשעה 7 בערב מפגיעת משאית בכביש המהיר תל־אביב—חיפה, ליד שכונת חפציבה. הגופה הועברה לבית החולים "הלל יפה".

להשכרה
דירה
חדשה
3½ חדר בתל־אביב
מעלית, מקום יפה, מוכנה לכניסה. לפנות טל: 225017 בין השעות 8—12 לפנה"צ, 4—8 בערב.

ללונה ומשה וינר
להולדת הנכדה
לאריאלה ושלמה וינר
ברכת מזל טוב ונחת ושלוה
בתיה וחיים צדוק

תושבי תל־אביב והסביבה
מוסכים בתכנית הטובה ביותר
לחינוך תיכון וגבוה
רק ב"גחלת"
הרשמה בלשכת המדריך העירוני וב"גחלת", אלנבי 19, תל־אביב

הודעות המכס והבלו
לשימת לב מחזיקי מלאי סחורות
הנהלת המכס והבלו מזכירה לציבור המחזיק מלאי סחורות מיבוא, ומלאי סחורות מקומית — שהמס עליה עלה:
המועד האחרון להגשת הצהרות המלאי אל הנהלת המכס והבלו הוא עד ל־24.11.74
לא תינתנה ארכות לאחר מועד זה.
הנהלת המכס והבלו

מוזיאון הארץ
המוזיאון לעתיקות תל־אביב—יפו
יפו העתיקה, רח' מפרץ שלמה 10
הערב 20.11.74 בשעה 8.30 תפתח התערוכה
"מצבות יפו מספרות"
הקהל מוזמן
אוטובוסים:
46 מהתחנה המרכזית
10 מבנין העיריה
יורדים ליד ככר השעון.

מחר
חצי מיליון ל"י
מפעל הפיס

מזכירות הקבוץ המאוחד
כנס רכזי משק, מזכירים וגזברים
יהיה מחר יום חמישי 21.11.74, בבית הקבוץ המאוחד בתל־אביב.
סדר היום:
השינויים בתוצאות התצרוכת, ההשקעות והמשק לאור הפיחות והמצב הכלכלי.
פתיחה ב־09.30 — סיום משוער 14.30.
ועדת המשק

השתתפותנו הנאמנה בצערה של
משפחת מקוב
על פטירת יקירם
עו"ד אברהם ז"ל
רעיה, אריה ודויד פאיאנס

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה
מכריזים
החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא	המועד האחרון להגשת הצעות
9705	חלוקה ראשית 220/24 חלס	5.12.74
9706	משאבות למים גלמיים לתחה"כ	12.12.74
9708	מהדקי הארקה לבידוד כבל טרמופלסטי	12.12.74
9709	מיכלי אויר למבטירים ובקרה לתחה"כ	5.12.74
9711	כוננות, טבלאות ומיסבים לבנוקי קר	12.12.74

לקבלת טפסי המכרזים ופרטים נוספים יש לפנות אישית החל בהיום בשעות 09.00—13.00 למח' מכרזים חיפה. המשרד הראשי ליד תחנת הכח החדשה או בכתב לפי הכתובת: חברת החשמל לישראל בע"מ — אגף האספקה והאחסנה — מח' מכרזים ת.ד. 10 חיפה.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל למשרדנו הראשי בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
השתמש בחשמל בתבונה

במלאות שנתיים לפטירת ראש משפחתנו
חיים שלסקי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין בכפר סבא, מחר, יום חמישי, ז' בכסלו תשל"ה 21.11.74 בשעה 3.00 אחה"צ.
המשפחה